

1./Napirend: Szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatás

Előterjesztő: polgármester

Tárgyalja a képviselő-testület 2022. augusztus 30-i rendkívüli testületi ülésén

Előterjesztés

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi önkormányzatokért felelős miniszter pályázatot hirdetett a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 3. melléklet 2.2.1. pont szerint a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó támogatására.

Az 5000 fő lakosságszámot meg nem haladó települési önkormányzatok szociális célú tűzifavásárláshoz vagy barnakőszén vásárlásához kapcsolódó támogatásra pályázhatnak.

Az önkormányzatok egy fajta tüzelőanyag megvásárlásához igényelhetnek vissza nem térítendő támogatást.

A pályázat benyújtásának határideje: 2022. augusztus 31.

A támogatást az a települési önkormányzat igényelheti, amelyik a szociális rászorultság és a 2022. évi igénylés részletes feltételeit legkésőbb a tüzelőanyag megvásárlását követő 10. napon hatályba lépő rendeletben szabályozza a következőképpen:

- aktív korúak ellátására, időskorúak járadékára, települési támogatásra (lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások támogatására) jogosult előnyt élvezzen,
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő család előnyt élvezzen,
- háztartásonként legfeljebb 5 m³ tűzifa biztosítására kerül sor,
- az önkormányzat a szociális célú tüzelőanyagban részesülőktől semmilyen ellenszolgáltatást nem kér.

A pályázathoz való csatlakozási szándék benyújtásakor csatolni szükséges a képviselő-testületi határozatot, mely tartalmazza a csatlakozási szándékot, a saját forrás biztosítását (106.680,- Ft), valamint azt, hogy az önkormányzat vállalja, hogy a szociális célú tüzelőanyagban részesülőktől semmilyen ellenszolgáltatást nem kér.

Határozati javaslat:

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselő-testülete a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatásról szóló pályázati felhívásban szabályozottak szerint kinyilvánítja szándékát, hogy a pályázaton indulni kíván, továbbá nyilatkozik arról, hogy a szükséges önrészt költségvetésében biztosítja, és nyilatkozik arról is, hogy Pilisszentkereszt Község Önkormányzata a szociális célú tűzifában, vagy szénben részesülőktől ellenszolgáltatást nem kér.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Pilisszentkereszt, 2022. augusztus 23.

Peller Márton
polgármester

Pilisszentkereszt Község Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2022. (.....) önkormányzati rendelete
a természetben nyújtott szociális célú tüzelőanyag támogatás jogosultsági feltételeiről

Pilisszentkereszt Község Önkormányzat Képviselő-testülete az 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 10. § (1) bekezdésében 26. §-ában és 32. §-ában kapott felhatalmazás alapján Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 3. melléklet II. 9.2.2.1. pont szerint a belügyminiszter pályázati felhívása alapján az alábbi rendeletet alkotja.

A rendelet hatálya

1. § (1) E rendelet területi hatálya kiterjed Pilisszentkereszt község közigazgatási területére.
(2) E rendelet személyi hatálya a Pilisszentkereszt Község közigazgatási területén élő, a Szt. 3. § (1) -(3) bekezdésében meghatározott személyekre terjed ki.
2. § (1) A pályázati kiírás 3. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlás költségéhez előzetes igény bejelentés alapján a központi költségvetés vissza nem térítendő támogatást biztosít, melyet az önkormányzat az erdőgazdálkodó által biztosított tűzifa vásárlására, illetve a pályázati kiírásban feltüntetett barnakőszén vásárlására fordíthat a szociálisan rászoruló helyi lakosság természetbeni támogatása céljából.

(2) Az önkormányzatok a Belügyminisztérium felé jelzett igény alapján $16.000 \text{ Ft/erdei m}^3 + \text{Áfa}$ összegű támogatásban részesül, mely összeg az erdőgazdálkodók által szabott kedvezményes ár részbeni fedezetét szolgál, melyet az önkormányzat $1.000 \text{ Ft/m}^3 + \text{Áfa}$ összeggel egészít ki.

Szociális célú tűzifa támogatás

3. § (1) A szociális ellátás iránti kérelmet a Polgármesteri Hivatalban az e célra rendszeresített igénylőlapra lehet benyújtani. A kérelmező köteles a kérelemben feltüntetett igazolásokat, mellékleteket, a kérelméhez csatolni.

(2) A kérelmező a kérelemben írásbeli hozzájárulását adja ahhoz, hogy a helyi adóhatóság és a NAV Pest Megyei Igazgatósága a Polgármesteri Hivatalt a család jövedelmi viszonyairól informálhatja. A Polgármesteri Hivatal az adatokat köteles bizalmasan kezelni és azokat kizárólag a felhatalmazásnak megfelelő célra felhasználni.
4. § (1) A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásához a havi rendszerességgel járó - nem vállalkozásból származó, illetve őstermelői tevékenységből származó - jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét, nem havi rendszerességgel szerzett, illetve vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egyhavi átlagát kell figyelembe venni.

(2) A jövedelmi viszonyok igazolására szolgáló iratok különösen:
  - a) rendszeres pénzellátással rendelkező személyek esetében a pénzellátás folyósításának igazolószelvénye, illetőleg megállapító határozata,
  - b) jövedelemmel rendelkező személyek esetében:
    - foglalkoztatottnál a munkáltató által kiállított hivatalos kereseti igazolás,
    - egyéni vállalkozók, gazdasági társaság tagjai esetében a tárgyévvel megelőző év személyi jövedelemadójának mértékéről szóló adóhatósági igazolás,
  - c) alkalmi munkát végzők esetében az alkalmi munkavállalói könyv másolata, ennek hiányában a tevékenységet végző által adott nyilatkozat,

5. § (1) Természetben nyújtott szociális tüzelőanyag támogatásra az a tűzifával fűtő pilisszentkereszt lakos jogosult, akinek családjában az egy főre eső jövedelme nem haladja meg:
- a) egyedül élő kérelmező esetén a mindenkori nyugdíj legkisebb összegének 300%-át vagy
  - b) családban élő esetén a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250%-át; és
  - c) a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona, továbbá
  - d) téli fűtést tűzifával oldja meg
- (2) A kérelemhez mellékelni kell:
- jövedelemigazolást,
  - a lakásban tartózkodás jogcímét igazoló iratot, vagy annak másolatát (tulajdoni lap, adásvételi szerződés, lakásbérleti szerződés, albérleti szerződés stb.)
  - lakbért, albérleti díjat megállapító szerződést,
  - lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéről az igazolást, közüzemi számlákat,
  - nyilatkozatot a fűtés költségeiről
- (3) A támogatás odaítélésénél előnyt élveznek a pályázati kiírás 6. pontjában felsoroltak.
6. § (1) A támogatás a fűtési költségek miatt megnövekedett kiadásokra tekintettel a kérelmező 2022-2023. évi fűtési költségeinek viseléséhez járul hozzá, figyelembe véve a kérelmező fűtési kiadásainak havi összegét.
- (2) A szociális célú tűzifa támogatást természetbeni ellátásként kell megállapítani, tűzifa formájában, a tüzelőanyagban részesülőkől semmilyen ellenszolgáltatás nem kérhető.
- (3) A természetben nyújtott szociális célú tűzifa támogatás mennyisége legalább 1 m³, de legfeljebb 5 m³ háztartásonként.
- (4) Ha ugyanazon lakásban, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben több háztartás is van, azt a kérelmező közüzemi számlák bemutatásával köteles igazolni.
- (5) A benyújtott kérelem valóságtartalma minden esetben környezettanulmány készítésével vizsgálható.
- (6) Az 5. § (1) bekezdésben foglalt jövedelmi viszonyoktól eltérően szociális célú tűzifa támogatásban részesíthető kivételes méltányosságból az is, aki (természeti csapás, katasztrófa, baleset, hosszabb orvosi kezelés stb. miatt) rendkívüli élethelyzetbe került és segítség nélkül a létfenntartása veszélybe kerülne. Ilyen esetben a támogatás iránti kérelem elbírálásához szükséges igazolások előzetes beszerzésétől is el lehet tekinteni, amennyiben vélelmezhető, hogy a kérelmező a feltételeknek megfelel, és ezt írásos nyilatkozatával is megerősíti. A kérelem elbírálásához szükséges igazolásokat utólag pótolni kell.
7. § E rendeletben meghatározott szociális célú tűzifa támogatási ellátásról Pilisszentkereszt Község Önkormányzat Szociális Bizottsága dönt.

Záró rendelkezések

8. § (1) Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a helyi önkormányzatok szociális célú tűzifavásárlásához kapcsolódó kiegészítő támogatására kiírt belügyminiszteri pályázat alapján megítélt tűzifa támogatásokra kell alkalmazni.
- (2) Jelen rendelet 2023. augusztus 1. napján hatályát veszti.

Peller Márton
polgármester

Baranyák Szilvia
jegyző

Kihirdetve: 2022. augusztus

Baranyák Szilvia
jegyző

2./Napirend: Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha játszóudvarának fejlesztése - beszerzési eljárás lezárása

Előterjesztő: polgármester

Tárgyalja a képviselő-testület 2022. augusztus 30-i rendkívüli testületi ülésén

Előterjesztés

Tisztelt Képviselő-testület!

A Miniszterelnökséget vezető miniszter pályázatot hirdetett a Magyar Falu Program keretében az **„Óvodai játszóudvar és közterületi játszóterek fejlesztésére”** Magyarország területén működő 5000 fő, és ez alatti állandó lakosságszámú települések önkormányzatai számára.

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata a **„Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda játszóudvar kialakítása”** projektcímen pályázatot nyújtott be MFB: 1016429312 azonosító számon és a benyújtott pályázat támogatást nyert.

A projekttel kapcsolatban beszerzési eljárást indítottunk a projektmenedzsmenti, műszaki ellenőrzési, valamint a kivitelezési tevékenységek elvégzésére.

A beszerzési eljárás lezárásaként – a mellékelt szakértői vélemény alapján - javaslom a tisztelt képviselő testületnek az alábbi határozati javaslatok elfogadását.

Határozati javaslat:

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Magyar Falu Program keretén belül az **„Óvodai játszóudvar és közterületi játszóterek fejlesztésére”** címen meghirdetett pályázatán **„Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda játszóudvar kialakítása”** projektcímen a **projektmenedzsmenti feladatok ellátására** kiírt beszerzési eljárás lezárásaként az alábbi döntéseket hozza:

1. Az M.T. Hardy Kft. (2740 Abony, Tamási Áron u. 4-6.) ajánlata érvényes.
2. A BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.) ajánlata érvényes.
3. A PA-KU Consulting Bt. (2750 Nagykőrös, Kodály Zoltán u. 3.) ajánlata érvényes.
4. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot a BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.) tette, nettó 70.000,- Ft, azaz hetvenezer forint értékben.
5. A beszerzési eljárás eredményes volt.
6. Az eljárás nyertese a BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.).
7. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a döntésről értesítse az ajánlattevőket és az eljárás nyertesével a szerződést kösse meg.

Határidő: Azonnal

Felelős: polgármester

Határozati javaslat:

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Magyar Falu Program keretén belül az „**Óvodai játszóudvar és közterületi játszóterek fejlesztésére**” címen meghirdetett pályázatán „**Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda játszóudvar kialakítása**” projektcímen a **műszaki ellenőrzési feladatok ellátására** kiírt beszerzési eljárás lezárásaként az alábbi döntéseket hozza:

1. Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.) ajánlata érvényes.
2. A Palace-Invest Építő Kft. (2096 Üröm, Kölcsey u. 21.) ajánlata érvényes.
3. Az SM Építész Kft. (9200 Mosonmagyaróvár, Bástyá utca 37.) ajánlata érvénytelen.
4. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.) tette, nettó 60.000,- Ft, azaz hatvanezer forint értékben.
5. A beszerzési eljárás eredményes volt.
6. Az eljárás nyertese Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.).
7. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a döntésről értesítse az ajánlattevőket és az eljárás nyertesével a szerződést kösse meg.

Határidő: Azonnal

Felelős: polgármester

Határozati javaslat:

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Magyar Falu Program keretén belül az „**Óvodai játszóudvar és közterületi játszóterek fejlesztésére**” címen meghirdetett pályázatán „**Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda játszóudvar kialakítása**” projektcímen a **kivitelezési feladatok ellátására** kiírt beszerzési eljárás lezárásaként az alábbi döntéseket hozza:

1. A Játszópark Kft. (2013 Pomáz, Cégér u. 2.) ajánlata érvényes.
2. Az OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.) ajánlata érvényes.
3. A Bankó Kft. (3530 Miskolc, Kont u. 9.) ajánlata érvényes.
4. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot az OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.) tette, nettó 4.884.650,- Ft, azaz négy millió nyolcszáznyolcvannégyezer-hatszázötven forint értékben.
5. A beszerzési eljárás eredményes volt.
6. Az eljárás nyertese az OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.).
7. A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert, hogy a döntésről értesítse az ajánlattevőket és az eljárás nyertesével a szerződést kösse meg.

Határidő: Azonnal

Felelős: polgármester

Pilisszentkereszt, 2022. augusztus 29.

Peller Márton
polgármester

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata
Peller Márton polgármester
részére

Tárgy: tanácsadói szakvélemény

Tisztelt Polgármester Úr!

Polgármester Úr 2022. augusztus 8-án a Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzési eljárást indított „**Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda játszóudvar kialakítása**” című pályázat keretében **kivitelezési feladatok ellátására** tárgyában. Az ajánlattételi felhívást 2022. augusztus 8-án közvetlenül küldte meg a kiválasztott három vállalkozásnak. Az ajánlattételi határidő 2022. augusztus 10-én 14:00 órakor lejárt. A határidőig 3 vállalkozás nyújtott be ajánlatot.

AZ AJÁNLATOK ÉRVÉNYESSÉGÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

1. számú ajánlattevő: Játsszópark Kft. (2013 Pomáz, Cégér u. 2.)

Ajánlati ár mindösszesen (nettó)	6.687.100,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 9-én 13:50 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelés nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Ezek alapján javaslok megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

2. számú ajánlattevő: OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.)

Ajánlati ár mindösszesen (nettó)	4.884.650,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 9-én 17:11 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelés nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Ezek alapján javaslok megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

3. számú ajánlattevő: Bankó Kft. (3530 Miskolc, Kont u. 9.)

Ajánlati ár mindösszesen (nettó)	6.086.600,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 10-én 11:20 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelés nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Ezek alapján javaslok megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

AZ AJÁNLATOK ÉRTÉKELÉSE

Mindhárom beérkezett ajánlat érvényes. Az ajánlattételi felhívás szerint az ajánlatok bírálati szempontja a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot az **OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.)** tette. A legjobb ajánlatot benyújtó ajánlattevő által megajánlott ellenszolgáltatás fedezete rendelkezésre áll. Mindezek alapján javaslok, hogy az eljárás legyen eredményes, kerüljön kihirdetésre a nyertes ajánlattevő.

DÖNTÉSI JAVASLAT

Javaslok, hogy a beszerzési eljárást lezáró döntésként a következő döntések kerüljenek meghozatalra:

1. A Játsszópark Kft. (2013 Pomáz, Cégér u. 2.) ajánlata érvényes.
2. Az OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.) ajánlata érvényes.
3. A Bankó Kft. (3530 Miskolc, Kont u. 9.) ajánlata érvényes.
4. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot az OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.) tette.
5. A beszerzési eljárás eredményes volt.
6. Az eljárás nyertese az OVI Kertrendészet Kft. (2013 Pomáz, Rákóczi Ferenc u. 74.).

Cegléd, 2022. augusztus 15.

KPG Consult Kft.
2700 Cegléd, Malom u. 18.
Adószám: 12885952-2-13
Cg.: 13-09-091974
Kovács Gábor
ügyvezető

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata
Peller Márton polgármester
részére

Tárgy: tanácsadói szakvélemény

Tisztelt Polgármester Úr!

Polgármester Úr 2022. augusztus 2-án a Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzési eljárást indított „**Pilisszentkereszt Polgármesteri Hivatal felújítása II. ütem**” című pályázat keretében **a műszaki ellenőrzés feladatok ellátására** tárgyában. Az ajánlattételi felhívást augusztus 2-án közvetlenül küldte meg a kiválasztott három vállalkozásnak. Az ajánlattételi határidő 2022. augusztus 3-án 14:00 órakor lejárt. A határidőig 3 vállalkozás nyújtott be ajánlatot.

AZ AJÁNLATOK ÉRVÉNYESSÉGÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

1. számú ajánlattevő: Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.)

Ajánlati ár mindösszesen (bruttó)	60.000,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 2-án 16:00 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelőség nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Az ajánlattevő a kizáró okok fenn nem állásáról és az alkalmasságáról megfelelő módon nyilatkozott. Ezek alapján javaslom megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

2. számú ajánlattevő: Palace-Invest Építő Kft. (2096 Üröm, Kölcsey u. 21.)

Ajánlati ár mindösszesen (bruttó)	88.900,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 2-án 16:34 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelőség nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Az ajánlattevő a kizáró okok fenn nem állásáról és az alkalmasságáról megfelelő módon nyilatkozott. Ezek alapján javaslom megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

3. számú ajánlattevő: SM Építész Kft. (9200 Mosonmagyaróvár, Bástya utca 37.)

Ajánlati ár mindösszesen (bruttó)	101.600,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 3-án 14:07 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlat határidőn túl érkezett. Az ajánlatkérés szerint „A határidőn túl érkezett ajánlatok érvénytelenek”. Ezek alapján javaslom megállapítani, hogy **az ajánlat érvénytelen és nem kerül értékelésre.**

AZ AJÁNLATOK ÉRTÉKELÉSE

A három beérkezett ajánlat közül két ajánlat érvényes. Az ajánlattételi felhívás szerint az ajánlatok bírálati szempontja a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot **Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.)** tette. A legjobb ajánlatot benyújtó ajánlattevő által megajánlott ellenszolgáltatás fedezete rendelkezésre áll. Mindezek alapján javaslom, hogy az eljárás legyen eredményes, kerüljön kihirdetésre a nyertes ajánlattevő.

DÖNTÉSI JAVASLAT

Javaslom, hogy a beszerzési eljárást lezáró döntésként a következő döntések kerüljenek meghozatalra:

1. Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.) ajánlata érvényes.
2. A Palace-Invest Építő Kft. (2096 Üröm, Kölcsey u. 21.) ajánlata érvényes.
3. Az SM Építész Kft. (9200 Mosonmagyaróvár, Bástya utca 37.) ajánlata érvénytelen.
4. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.) tette.
5. A beszerzési eljárás eredményes volt.
6. Az eljárás nyertese Rózsa Gyöngyvér ev. (2013 Pomáz, Vasvári u. 12.).

Cegléd, 2022. augusztus 4.

Kovács Gábor
ügyvezető

KPG Consult Kft.
2700 Cegléd, Malom u. 18.
Adószám: 12885952-2-13
Cg.: 13-09-091974

Pilisszentkereszt Község Önkormányzata
Peller Márton polgármester
részére

Tárgy: tanácsadói szakvélemény

Tisztelt Polgármester Úr!

Polgármester Úr 2022. augusztus 8-án a Kbt. hatálya alá nem tartozó beszerzési eljárást indított „**Pilisszentkereshti Szlovák Nemzetiségi Óvoda játszóudvar kialakítása**” című pályázat keretében **projektmenedzsmenti feladatok ellátására** tárgyában. Az ajánlattételi felhívást 2022. augusztus 8-án közvetlenül küldte meg a kiválasztott három vállalkozásnak. Az ajánlattételi határidő 2022. augusztus 10-én 14:00 órakor lejárt. A határidőig 3 vállalkozás nyújtott be ajánlatot.

AZ AJÁNLATOK ÉRVÉNYESSÉGÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSA

1. számú ajánlattevő: M.T. Hardy Kft. (2740 Abony, Tamási Áron u. 4-6.)

Ajánlati ár mindösszesen (nettó)	100.000,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 10-én 9:07 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelőség nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Ezek alapján javaslok megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

2. számú ajánlattevő: BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.)

Ajánlati ár mindösszesen (nettó)	70.000,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 10-én 13:06 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelőség nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Ezek alapján javaslok megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

3. számú ajánlattevő: PA-KU Consulting Bt. (2750 Nagykőrös, Kodály Zoltán u. 3.)

Ajánlati ár mindösszesen (nettó)	150.000,-	Ft

Az ajánlat 2022. augusztus 10-én 13:23 órakor elektronikus úton érkezett be.

Értékelés: Az ajánlattal kapcsolatban nem megfelelőség nem állapítható meg, az ajánlat az ajánlattételi felhívásban meghatározottak figyelembe vételével került összeállításra. Ezek alapján javaslok megállapítani, hogy **az ajánlat érvényes és értékelésre kerül.**

AZ AJÁNLATOK ÉRTÉKELÉSE

Mindhárom beérkezett ajánlat érvényes. Az ajánlattételi felhívás szerint az ajánlatok bírálati szempontja a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot a **BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.)** tette. A legjobb ajánlatot benyújtó ajánlattevő által megajánlott ellenszolgáltatás fedezete rendelkezésre áll. Mindezek alapján javaslok, hogy az eljárás legyen eredményes, kerüljön kihirdetésre a nyertes ajánlattevő.

DÖNTÉSI JAVASLAT

Javaslok, hogy a beszerzési eljárást lezáró döntésként a következő döntések kerüljenek meghozatalra:

1. Az M.T. Hardy Kft. (2740 Abony, Tamási Áron u. 4-6.) ajánlata érvényes.
2. A BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.) ajánlata érvényes.
3. A PA-KU Consulting Bt. (2750 Nagykőrös, Kodály Zoltán u. 3.) ajánlata érvényes.
4. A legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatást tartalmazó érvényes ajánlatot a BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.) tette.
5. A beszerzési eljárás eredményes volt.
6. Az eljárás nyertese a BSCS Forrásteremtő Bt. (2700 Cegléd, Bezerédi u. 40.).

Cegléd, 2022. augusztus 15.

Kovács Gábor
ügyvezető

KPG Consult Kft.
2700 Cegléd, Malom u. 18.
Adószám: 12885952-2-13
Cg.: 13-09-091974

3./Napirend: Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha dokumentumainak módosítása

Előterjesztő: polgármester

Tárgyalja a képviselő-testület 2022. augusztus 30-i ülésén

Előterjesztés

Tisztelt Képviselő-testület!

Az intézményvezető elvégezte a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha működését meghatározó dokumentumainak éves felülvizsgálatát és módosítását, így a törvényi változásoknak megfelelően módosításra került a Házirend, a Szervezeti és Működési Szabályzat, továbbá a Pedagógiai Program. A dokumentumokban kisebb módosítások, kiegészítések történtek.

Javaslom a képviselő-testületnek a határozati javaslatok elfogadását.

Határozati javaslat

Pilisszentkereszt Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha módosított Házirendjét a határozat melléklete szerinti formában és tartalommal elfogadja.

Határozati javaslat

Pilisszentkereszt Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha módosított Szervezeti és Működési Szabályzatát a határozat melléklete szerinti formában és tartalommal elfogadja.

Határozati javaslat

Pilisszentkereszt Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha módosított Pedagógiai Programját a határozat melléklete szerinti formában és tartalommal elfogadja.

Pilisszentkereszt, 2022. augusztus 26.

Peller Márton
polgármester

Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha

Slovenská národnostná škôlka Mlynky a Kuchyňa

HÁZIREND

OM-azonosító: 032883

Készítette: Somogyi Gáborné

óvodavezető

Hatályos: 2022.09.01.

Tartalomjegyzék

A házirend célja.....	3
A gyermekek óvodai életrendje.....	3
Étkeztetés szabályai.....	4
A gyermekek érkezésének és távozásának szabályai	4
A gyermek ruházata az óvodában	5
Külső programokon való részvétel.....	5
Az óvoda helyiségeinek használati rendje	5
Óvodai jogviszony létesítése, a felvétel és az átvétel rendje.....	5
Óvodai jogviszony megszűnése	6
A gyermekek jogai és kötelességei	7
Az óvodába járáshoz, a kötelezettségek teljesítéséhez, a jogok gyakorlásához nem szükséges dolgok bevitele, megtiltása, korlátozása, feltételhez kötése.....	8
A gyermekek által bevitt dolgok megőrzőben, öltözőben való elhelyezésének vagy a bevétel bejelentésének szabályai	8
A távolmaradás, hiányzás igazolása	8
A gyermekek jutalmazásának és fegyelmezésének elvei és formái	9
Az étkezési térítési díj befizetésére és visszafizetésére vonatkozó rendelkezések, szabályok ..	9
Szociális támogatás	9
Az óvoda egészségvédelmi és védő, óvó előírásai.....	10
Az egészséges életmódra vonatkozó szabályok	10
A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje	11
A gyermekek fejlődésének nyomon követése, jellemzése, értékelése	11
Védő— óvó intézkedések.....	11
Rendkívüli események	14
A szülő joga és kötelessége	14
A szülőkkel való együttműködés	15
Gyermekevédelem	16
A beiskolázás rendje.....	16
Az intézményi dokumentumok megismerése, nyilvánossága	16
Egyéb rendelkezések	17
Adatvédelem.....	17
Dohányzás és szeszesital fogyasztása	17
Reklámokra vonatkozó szabályok.....	17
Záró rendelkezések.....	18

A házirend célja

A Házirend a különböző jogszabályokban megfogalmazott jogok, kötelességek érvényesülésének helyi gyakorlata, az intézmény saját működésének belső szabályzója. Megvalósításával biztosítja a pedagógiai programban foglalt célok elérését, betartása kötelező a társadalmi együttélés szabályainak megfelelően az óvodaközösség és a szülői közösség minden tagja számára.

A Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda az alábbi rendelkezések alapján alkotta meg házirendjét.

A Házirend jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv.

A gyermekek óvodai életrendje

Nevelési év rendje

- A nevelési év szeptember 1-jén kezdődik és a következő naptári év augusztus 31. ig tart.
- Június közepén kezdődik a nyári időszak, amikor a csoportok összevontan működnek.
  - Az óvoda nyitvatartási rendje:
- Az óvoda 7⁰⁰ órától – 17⁰⁰ óráig tart nyitva. Ez idő alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel. Reggel 7⁰⁰ órától 7³⁰-ig a gyülekezés összevontan történik.
  - Délután 16⁰⁰ órától – 17⁰⁰ óráig összevontan játszanak a gyermekek hazamenésig.
- Az óvoda a nevelési év folyamán öt alkalommal nevelés nélküli munkanapot szervez, amikor az óvodapedagógusok értekezleten, továbbképzéseken vesznek részt. Ezekről a napokról legalább hét munkanappal megelőzően értesítjük a szülőket írásban, a csoportok faliújságján és lehetőség szerint szóban, ill. írásban. Ezeken a napokon ügyeletet biztosítunk.
- Nyári zárva tartás időtartama: kb 4 hét, pontos idejéről minden naptári év február 15-ig hirdetemény formájában ill. írásban tájékoztatjuk a szülőket.
- Téli zárva tartás időpontjáról a fenntartó dönt, melyről írásban értesítjük a szülőket.

Az óvoda napirendje, a gyermekek óvodai életrendje

- A gyermekek érdekében az óvodába érkezés reggel 7⁰⁰ órától 8³⁰-ig történik.
- A gyermekek kötelező és kötetlen fejlesztésben részesülnek életkoruktól és fejlettségüktől függően, a csoportban dolgozó óvodapedagógusok döntése alapján. Naponta hallgatnak mesét, tornáznak, rajzolnak, festenek. A hetirend figyelembevételével énekelnek, kapnak természeti és társadalmi környezetükkel kapcsolatos és matematikai ismereteket magyar és szlovák nyelven.
- A logopédiai ellátásra szoruló gyermekekkel felmérés alapján, lehetősége szerint foglalkozik a logopédus.

- A gyermekek naponta levegőznek kb. 1 óra hosszat a délelőtti időben. A levegőzés évszaktól és az időjárástól függően változhat, a középső és nagycsoportosok nagyobb kirándulásokon is részt vesznek.
- Az óvodában az ebédeltetés 11⁴⁵ - 12⁴⁵.-tart. Ebéd után 12⁴⁵ – 13¹⁵ között,
  - délután 15³⁰ után lehet a gyermekeket elvinni.
- A gyermekek ebéd után pihennek a napirendjüknek megfelelően.
- Minden év elején a szülők nyilatkozataikban hozzájárulnak, hogy az év folyamán gyermekük kisebb-nagyobb kirándulásokon részt vehet.
- Nyilatkoznak a szülők, hogy gyermeküket ki viheti haza az óvodából.

Az óvoda általános napirendje

Időpont	Tevékenység
7 ⁰⁰ -7 ³⁰	gyülekező, játék
7 ³⁰ -10 ³⁰	Szabad játék, játékba ágyazott tevékenységek (vers, mese, bábozás, tánc, ének- zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése), reggeli, szervezett mozgás, gyümölcsfogyasztás
10 ³⁰ -12 ⁰⁰	készülődés az udvarra, ebédig játék a szabadban, séták, kirándulások
12 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰	tisztálkodás, terítés, ebéd
13 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	tisztálkodás, lefekvés, délutáni alvás, vagy csendes pihenő
15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰	tisztálkodás, uzsonna, szabad játék
16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	gyülekező, játék

Étkeztetés szabályai

Az étkeztetés szabályai

Az óvoda által biztosított élelmiszerekből kötelesek vagyunk ételmintát 72 órán át megőrizni (ÁNTSZ).

Az ételminták 72 órán keresztül történő megőrzése vonatkozik az otthonról hozott születésnap kiállítás ételeire, kirándulások alkalmával kiegészítő tízóráira. Kivétel: az egész csoport számára vitamin pótlására szolgáló plusz gyümölcs, zöldség.

Az óvodába csak megfelelőségi jelzéssel ellátott élelmiszerek behozatala engedélyezett. Az otthonról hozott ételek ÁNTSZ által történő vizsgálata nem megoldható, ezért az esetleges betegségek, fertőzések elkerülése érdekében kérjük, ne hozzanak gyermekeiknek élelmiszert.

Nem etikus, valamint az óvoda tisztán tartását is zavarja az óvoda területén a gyerek etetése, nassoltatása otthonról hozott élelmiszerekkel a többi gyermek előtt.

A gyermekek érkezésének és távozásának szabályai

- Az óvoda nevelőtestülete kiemelten kéri, hogy az óvodaköteles gyermeket szülei lehetőleg 8 óráig hozzák be az óvodába a foglalkozásokon való rendszeres fejlesztőmunka, valamint az iskolai alkalmasság elérésének érdekében.

A napirend megismerése a szülők számára fontos feladat, ugyanis az óvodába érkezés és az onnan való távozás rendjét meghatározza. A szülő csak a napirend zavarása nélkül hozhatja később, vagy viheti el hamarabb a gyermekét.

A napirend zavarása nélkül a szülők

- **reggel 7⁰⁰- 9⁰⁰-ig** hozhatják be az óvodába gyermekeiket, hogy játsz hassanak és részt vehessenek a tevékenységekben,
- **ebéd után 12⁴⁵-13¹⁵** között, valamint **délután 15³⁰-tól** lehet hazavinni a gyerekeket,
- az óvoda ajtaját a jelzett időpontok kivételével zárva tartjuk,
- a napirendtől való jelentős időbeli eltérést az óvodavezető engedélyezheti.

A gyermek ruházata az óvodában

Az eredményes nevelő/ fejlesztő tevékenység érdekében az alábbi felszerelések szükségesek, melyről minden nevelési év utolsó — új gyermekek szülei esetén az első - szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket:

- váltócipő a csoportszobai tartózkodáshoz
- testnevelés foglalkozáshoz kényelmes ruha (rövidnadrág, póló, tornacipő),
- egy-két váltás alsónemű és időjárásnak megfelelő váltóruha,

A gyermekek ruhája és cipője gyakran összecszerelődhet, éppen ezért biztonságérzetük fokozása, és a könnyebb felismerés érdekében is kérjük jellel ellátni ruháikat és cipőiket,

Az óvodai ünnepek és egyéb rendezvények alkalmával szükséges ünneplő, vagy egyéb más ruházat (szükségességéről a szülőket aktuálisan tájékoztatjuk),

Külső programokon való részvétel

Az óvodán kívüli programokról a szülőket előre tájékoztatja az óvoda. A busszal vagy más közlekedési eszközzel történő kirándulás csak abban az esetben szervezhető, ha ahhoz a szülők aláírásukkal hozzájárultak.

Az óvodán kívüli foglalkozásokról, pl. séta, kirándulás, színházlátogatás a szülőket előzetesen tájékoztatjuk.

Az óvoda helyiségeinek használati rendje

- A csoportszobákban szülők, vendégek, hozzátartozók csoportosan csak kizárólag az engedélyezett alkalmakkor tartózkodhatnak (pl. ünnepélyek, fogadó órák, értekezletek, játszódélutánok, stb.), illetve előre egyeztetett időpontban és módon.
- A konyhákban csak a konyhai dolgozók, a mosdóhelyiségekben csak a gyerekek és az óvoda dolgozói tartózkodhatnak.
- Az óvoda épületében és azon kívül 5 méter távolságban dohányozni tilos!

Óvodai jogviszony létesítése, a felvétel és az átvétel rendje

Óvodába lépés feltételei:

- nappali szobatisztaság
- a kisgyermek ki tudja fejezni gondolatait, szükségleteit

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév május 25. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a szülő kérése alapján a Járási Hivatal felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja.

A felvétel és átvétel rendje:

- Az óvodai felvétel, átvétel, jelentkezés alapján történik. / előjegyzés, beiratkozás/
- A gyermekek előjegyzése minden év május elején történik a községben elhelyezett hirdetőményekben feltüntetett időpontokban.
- A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti. Létszámtól, és az óvoda alapító okiratában foglaltaktól függően az újonnan jelentkező gyermekek fogadása az óvodai nevelési évben folyamatosan történik.
- A beírás a felvételi és előjegyzési naplóba történik a **gyermek személyazonosításra alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványa, anyakönyvi kivonata, és a szülő személyi igazolványa, lakcím kártyája, (egyéb iratai) alapján, valamint oltási könyvének bemutatásával**, annak igazolására, hogy a kötelező oltásokat megkapta.
- A gyermekek felvételéről/átvételéről/elutasításról az óvoda vezetője dönt, melyről határozat formájában értesíti a gondviselőt.
- Gyermekek átvétele: hivatalos átjelentkezés útján, melynek nyomtatványát az óvodavezetők töltik ki és küldik meg kölcsönösen egymásnak.

A gyermek igénybe veheti az óvodát amennyiben:

- a 3. életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, ha a felvételi körzetben minden tartózkodási engedéllyel rendelkező 3 éves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető,
- lakóhelye/tartózkodási helye felvételi körzetünkben található,
- nincs fertőző betegsége és ezt orvosi igazolással bizonyítja
- Amennyiben a gyermek az adott év augusztus 31-ig a harmadik életévét betölti, óvodakötelessé válik.
- Túljelentkezés esetén a hátrányos helyzetű gyermekek felvételére kerülhet sor először.
- Más óvodából érkező gyermek átvétele, eljárása megegyezik a felvételi eljárással.
- A szülői felügyeleti jogkört jelezni kell az okirat bemutatásával.

Óvodai jogviszony megszűnése

A gyermek óvodai jogviszonyának megszűnéséről az óvoda írásban értesíti a hivatalt.

Óvodai jogviszony megszűnésének okai lehetnek:

- ha a gyermeket más óvoda átvette, óvodaváltási igazolással igazolja,
- nem óvodaköteles gyermek esetében ha a szülő bejelenti, hogy a gyermeke kimarad,
- nem óvodaköteles gyermek esetében 30 igazolatlan nap után,
- nem óvodaköteles gyermek esetében három havi fizetési hátralék miatt,
- ha a gyermeket felvették az iskolába a nevelési év utolsó napján.

Válás esetén a bírósági vagy gyámhivatali hatósági határozatban foglaltak szerint köteles az óvoda a gyermeket kiadni; határozat hiányában az óvoda köteles mindkét szülő számára a szülői jogoknak megfelelően eljárni;

A gyermekek jogai és kötelességei

A gyermek személyiségét és emberi méltóságát, jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és a lelki erőszakkal szemben.

A gyermek nem vethető alá testi fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

Közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti óvodásainkat.

A gyermek jogai

- biztonságban, és egészséges környezetben neveljük, az óvodai napirendet pihenő idő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsuk ki,
- képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben részesüljön, tehetségének megfelelően felismerése és fejlesztése érdekében,
- a szülő elhatározása szerint hitoktatásban vehessen részt,
- állapotának, adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban részesüljön (Pedagógiai Szakszolgálat igénybe vétele),
- családja anyagi helyzetétől függően térítésmentes vagy kedvezményes étkezésben részesüljön
- rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön,
- óvodánk eszközeit, felszereléseit térítésmentesen használhassa,
- személyiségjogait (szabad kibontakoztatás, önrendelkezés, cselekvési szabadság, családi élet) tiszteletben tartjuk, azonban e jogának gyakorlása nem korlátozható másokat ugyanezen jogaik érvényesítésében.

A gyermekek kötelességei

- vegyen részt az intézményes nevelésben, hogy tankötelezettségének megkezdését időben tudja teljesíteni,
- óvja saját és társai testi épségét, egészségét,
- a szülő hozzájárulása esetén részt vegyen egészségügyi szűrővizsgálaton,
- sajátítsa el és alkalmazza az egészségét és biztonságát védő ismereteket, továbbá haladéktalanul jelentse a felügyeletét ellátó pedagógusnak vagy más alkalmazottnak ha saját magát, társait, vagy másokat veszélyeztető állapotot, tevékenységet vagy balesetet észlelt,
- tanúsítson tiszteletet és megbecsülést az óvoda dolgozói iránt, kerüljön minden durva, agresszív megnyilvánulást, trágár beszédet,
- tartsa be az óvoda helyiségei és az óvodához tartozó területek használati rendjét,
- őrizze meg, illetőleg az előírásoknak megfelelően kezelje az óvodában használt játékokat, óvja az óvoda létesítményeit és eszközeit.

Az általános gondatlanságból, illetve szándékosan okozott kárt a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint kell megtéríteni.

Az óvodába járáshoz, a kötelezettségek teljesítéséhez, a jogok gyakorlásához nem szükséges dolgok bevitele, megtiltása, korlátozása, feltételhez kötése

- A gyermekek gyógyszert, pénzt, tűzgyújtó eszközöket, telefont, vágó-szűrő eszközöket az óvodába nem hozhatnak,
- A szülők gyermekeik részére az ún. „befogadás-beszoktatás” ideje alatt személyes tárgyat behozhatnak.
- Év közben kedvenc játékeszköz bemutatásra behozható, de ha a játékba is bevonják, akkor azok az óvodai játékeszközökhöz hasonlóan kezelendők (mindenki játszhat vele a nap folyamán), megrongálódásuk esetén azonban az óvoda kárfelelősséget és kártérítést nem vállal.

A gyermekek által bevitt dolgok megőrzőben, öltözőben való elhelyezésének vagy a bevitel bejelentésének szabályai

- Az óvodai neveléshez nem szükséges eszközök behozatalát kérjük mellőzni; amennyiben erre sor kerül, fontosnak tartjuk és kérjük bejelenteni, vagy átadni a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusnak; értékes tárgyakért, behozott és viselt ékszerért az óvoda dolgozói nem vállalnak felelősséget;
- Az ékszerek eltűnése esetén az óvoda nem tartozik kártérítési felelősséggel,

A távolmaradás, hiányzás igazolása

Ha a gyermek távol marad a foglalkozásokról, nem jön óvodába, mulasztását igazolnia kell. A gyermek hiányzását a hirdetőtáblán lévő üzenő füzetbe írhatják be, vagy telefonon jelezhetik.

A mulasztást az **óvodaköteles** esetében igazoltnak tekintjük, ha

- Három napon túli hiányzás (családi program, hivatalos ügyintézés) esetén a gyermek csak orvosi igazolással veheti igénybe az óvodát.
- A szülő által igazolható napokon felüli (pl. családi program) hiányzást csak az óvodavezető engedélyezheti előzetes kérelem alapján.
- A gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott részt venni óvodai foglalkozáson, igazolva azt hivatalos igazolás benyújtásával,
- A beteg gyermek, az orvos által meghatározott időszakban nem látogathatja az óvodát. Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek beteg, gondoskodik a többi gyerektől való elkülönítéséről és lehető legrövidebb időn belül értesíti a gyermek szüleit. Azt, hogy a gyermek ismét egészséges és látogathatja az óvodát, orvosnak kell igazolnia.

Ha a gyermek távolmaradását a szülő nem igazolja, a mulasztás igazolatlan. Ha az óvodaköteles gyermek az *óvodai nevelésben 5 napnál többet mulaszt igazolatlanul*, az intézményvezető értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot.

Ha a gyermek az Nkt. 8. § (2) bekezdése alapján vesz részt az óvodai nevelésben, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri *a tizenegy nevelési napot*, a mulasztásról tájékoztatjuk az általános szabálysértési hatóságot.

Ha a gyermek *óvodaköteles és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot*, az óvoda vezetője haladéktalanul értesíti a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot.

A szabálysértési tényállás megvalósulásához szükséges mulasztás mértéke az adott nevelési évben óvodaköteles gyermek esetén *tizenegy nap*.

A gyermekek jutalmazásának és fegyelmezésének elvei és formái

Elvei:

- a jutalmazás hatékonyabb, mint a büntetés,
- hajtóerőként szolgál: belső motivációt, pozitív énképet, önértékelést, viselkedést eredményez, önbizalmat épít, további helyes viselkedésre ösztönöz,
- a jutalom ne vegye át a kontrollt a gyerek belső motivációja felett,
- a gyermek vágyakozzon a jutalomra, legyen szükséglet kielégítő, mértéktartó,
- történjen kritériumok alapján, személyre szabottan, konzekvensen,
- a pedagógus ne fukarkodjon a jutalmazással, de törekedjen a szimbolikus jutalmazásra,

A fegyelmező intézkedések alkalmazásának elvei és formái

elvei:

- a fegyelmezés soha nem jelenthet fizikai bántalmazást, étkezéstől, levegőzéstől, játéktól való megvonást, nem válthat ki szorongást, bizonytalanságot,
- a negatív fegyelmezés nem oltja ki a nemkívánatos viselkedést, csak elnyomja, ezért jobb stratégia a jutalmazás

A fegyelmezés formái:

Megbeszélés és szóbeli figyelmeztetés a helyes viselkedésre, jóvátétel, javítás. Ha szükséges a gyermek kivonása rövid időre a játékból vagy feladathelyzetből. Nem megfelelő magatartás esetén többszöri figyelmeztetés után asztali tevékenységet folytathat egy rövid ideig.

Az étkezési és egyéb térítési díj befizetésére és visszafizetésére vonatkozó rendelkezések, szabályok

- A szülők (akiknek gyermeke nem részesül ingyenes étkezésben) az étkezésért térítési díjat kötelesek fizetni, minden hónap 15-ig.
- Betegség esetén a hiányzás bejelentését követő naptól a befizetett ebéd ára jóváírásra kerül.
- A hiányzás esetén a befizetett ebéd akkor kerül jóváírásra, ha a bejelentés előző nap 9⁰⁰.-ig megtörténik. (személyesen, írásban, telefonon)
- A gyermekek évente báb- vagy színházi előadásokon, buszos kirándulásokon vesznek részt a szülői szervezet egyetértésével, melyek térítési díját a szülő fizeti.

Szociális támogatás

Ingyenesen biztosítjuk az intézményi gyermekétkeztetést:

Az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha;

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi

jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy

- nevelésbe vették;

Az óvoda egészségvédelmi és védő, óvó előírásai

A gyermekek ruházata legyen:

- praktikus, kényelmes
- a gyermekek biztonsága érdekében kérjük mellőzzék a hosszú zsinóros ruhadarabokat
- a váltóruhát egészségi és kényelmi szempontok szerint válasszák
- a ruhászsákban mindig legyen váltóruha, fehérnemű
- a torna felszerelésről az adott csoport óvó nénijével való egyeztetés alapján gondoskodjanak a szülők
- a gyermekek jele legyen belerajzolva a váltócipőkbe, esetleg a ruhadarabokba
- a speciális foglalkoztatás eszközeiből (logopédiai fejlesztés) az érintett pedagógussal való egyeztetés után gondoskodjanak a szülők
- a gyermekek gyógyszert, pénzt, tűzgyújtó eszközöket, telefont, vágó-szűrő eszközöket, rágógumit, gyűrűt, nyakláncot az óvodába nem hozhatnak, mert az egészségüket veszélyezteti.
- Az óvodába a gyermek olyan játékot, „alvókát” hozhat, amely az életkorának megfelelő. Azonban a behozott játékért felelősséget nem vállalnak az óvoda dolgozói.
- Az utcai közlekedéshez használt gyermek kerékpárokat az óvodában a kijelölt helyen lehet tárolni, őrzésüket az óvoda nem tudja biztosítani, így megrongálódásuk, eltűnésük esetén az intézményt kárfelelősség és kártérítés nem terheli.

Az egészséges életmódra vonatkozó szabályok

Az egészséges életmódot támogató intézményi munkarend és házirend betartása az intézményben mindenki számára kötelező.

A táplálkozással kapcsolatos egészségvédelem

A közétkeztetéssel kapcsolatos rendelkezések szerint, az óvodába házilag készített ételt behozni és azt a gyermekeknek feltálalni nem szabad. (kivéve speciális étkezés)

A gyermekek névnapi és születésnapi köszöntését gyümölcsök, esetleg a kereskedelemben kapható, bevizsgált, ill. nyomon követhető aprósütemények felhasználásával ajánlott megszervezni. Az óvodában csokoládét, édességeket, üdítőket, szörpöket az ünnepi alkalmakra hozhatnak be. A túlzott cukorka és cukros üdítők fogyasztását kerülni ajánljuk.

Az óvodásainkat az étkezés során az étel megbecsülésére neveljük. Azon vagyunk, hogy a gyermekeket változatosan étkeztessük, minél több ízzel ismertessük meg.

Mozgás a szabad levegőn

Az óvodába járó gyermekeinket az időjárásnak megfelelően visszatérítjük ki a szabad levegőre. Tesszük ezt a hűvösebb és a hidegebb napokon is, rövidebb időre, hisz a friss levegőn való tartózkodás és mozgás szükséges a gyermekek fejlődése szempontjából. Emiatt szükséges, hogy a gyermekek ruházata mindig az évszaknak megfelelő legyen.

A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

Az egészségügyi vizsgálatokat az óvodások egészségügyi ellátását biztosító évenkénti vizsgálatok keretében végzi el a gyermekorvos, fogorvos és a védőnő.

A vizsgálatokon való részvételt – a szülők előzetes hozzájárulását beszerezve - minden gyermek számára biztosítani kell.

- A védőnő havi rendszerességgel, illetve szükség és igény szerint látogatja az óvodát, vezeti ez egészségügyi lapot/feljegyzést, tetvességi vizsgálatot végez, figyelemmel kíséri a védőoltások meglétét.
- Szakorvos végez évente fogorvosi szűrést.

Az intézmény az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránytatása alapján speciális ellátást biztosít.

Ezek:

- ❖ a vércukorszint szükség szerinti mérése,
- ❖ szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadása.

A szülő az írásos kérvényét az óvoda intézményvezetőjének kell leadja.

Az óvoda fogorvosa: Dr. Vácz Eszter

Az óvoda védőnője: Balla Szilvia

A gyermekek fejlődésének nyomon követése, jellemzése, értékelése

A gyermekek fejlődését nyomon követjük, írásban rögzítjük. A szülőt folyamatosan tájékoztatjuk a gyermeke fejlődéséről.

Intézményünkben a gyermekek értékeléséhez az alábbi dokumentációt használjuk:

- Anamnézis lap:
- Csoportnapló
- Difer-teszt
- Szakértői bizottság véleménye (az illetékes intézmény állítja ki).
- Egyéni fejlesztési terv.

Védő— óvó intézkedések

Általános egészségügyi szabályok, óvó – védő rendelkezések

- A gyermekek jogainak védelmét és optimális fejlődését az óvodai gyermekvédelmi feladatokkal foglalkozó óvodapedagógus segíti. Neve és elérhetősége a hirdetőtáblán található.
- A gyermekek egészségét folyamatosan és rendszeresen a községi védőnő ellenőrzi.
- Minden óvoda évente egyszer fogászati vizsgálaton vesz részt az óvodában, annak a szülőnek, aki ezt nem szeretné igénybe venni, írásban kell közölnie az óvónővel.

- A gyermekek az óvodában védőoltást, gyógyszert (kivétel az állandó gyógyszereszedő gyermeket) nem kapnak.
- A gyermekek játékos tevékenységek keretében, koruknak és értelmi képességeiknek megfelelően, a baleset megelőzése érdekében megismerkednek a betartandó szabályokkal.
- Baleset előfordulásakor az óvodapedagógusnak minden esetben értesíteni, tájékoztatni kell a szülőt /gondviselőt/, és az óvodavezetőt.
- Az óvodába érkező gyermeket kísérőjének a csoportszobáig kell elkísérnie és ott az óvodapedagógusnak kell átadnia, délután pedig átvennie.
- Az iskoláskor előtti, legalább öt éves gyermekek a szülő írásbeli engedélyével egyedül járhatnak haza. A szülői engedélynek tartalmaznia kell az egyedül járás időszakát, az óvodából az elengedés idejét és a gyermek útvonalát hazáig. A szülőnek azt is írásban kell jeleznie, ha nagycsoportos gyermeke egyedül jön az óvodába. Ebben az esetben a szülőt terheli a felelős a gyermek biztonságáért.
- Az öt évesnél fiatalabb gyermekeket csak a szülőnek, gondviselőjének vagy a szülő írásbeli nyilatkozatában megjelölt személynek adhatja ki az óvodapedagógus.
- Az egészséges életmódot támogató intézményi munkarend és házirend betartása az intézményben mindenki számára kötelező.
- Az óvodában csak teljesen egészséges gyermekek tartózkodhatnak!
- A gyermekek óvodába lépésekor – a jelentkezés során – a szülőnek tájékoztatást kell adnia gyermeke rejtett betegsége felől (gyógyszer-érzékeny, ételallergiás, epilepszia, egyéb egészségügyi probléma). Amennyiben ez később jut az érintett óvodapedagógus tudomására, élhetünk az orvosi, pszichológusi kivizsgálás indítványozásával.
- Az óvodában megbetegedő, lázas gyermeket a szülőnek az értesítéstől számított legrövidebb időn belül haza kell vinnie.
- Lázas, beteg, megfázott (fokozott orrfolyás, köhögés), gyógyszert fogyasztó, lábadozó gyermeket a saját, és óvodatársai egészségének védelmében nem vehetünk be az óvodába. Ilyen esetben az óvodapedagógus kötelessége a gyermek átvételének megtagadása.
- Betegség után a gyermek kizárólag orvosi igazolással jöhet óvodába. Amíg a szülő az igazolást át nem adta az óvodapedagógusnak, addig a gyermek közösségbe nem vehető be. Az igazoláson fel kell tüntetni a hiányzás időtartamát is.
- Fertőző gyermekbetegség (bárányhimlő, kötőhártya-gyulladás, tetvesség...), esetén a szülőnek az óvodát azonnal értesíteni kell a további megbetegedések elkerülése érdekében, és a szükséges preventív intézkedések megtétele miatt (fokozott elővigyázatosság, fertőtlenítés, védőoltás, stb.).
- Az intézmény a gyermek fejtetvessége esetén - az aktuális egészségvédelmi rendelkezések alapján – jár el.
- A nyári UV sugárzás idején minden szülőnek biztosítania kell a fejét védő sapkát, valamint napvédő krémet.
- A gyermekek évente báb- vagy színházi előadásokon, buszos kirándulásokon vesznek részt a szülői szervezet egyetértésével, melyek térítési díját a szülő fizeti.

A gyermekek testi épsége érdekében a gyermekek által betartandó előírások

- a helyiségek és az udvar rendjének betartása,

- a játékok, evőeszközök rendeltetésszerű használata,
- az ornyílásba és szájba idegen anyagokat nem vihet be,
- alvásidőben csak az óvónő által engedélyezett tárgyat tarthatja magánál,
- a csoportszobából csak engedély kérésével, a szülő vagy a dajka felügyelete mellett léphet az engedélyezett helyiségbe,
- az udvaron tartózkodás során csak a játszórészen tartózkodhat,
- társai testi épségét nem veszélyeztetheti, fizikai bántalmazást és lelki terrort, fenyegetést nem alkalmazhat.

A szülők, pedagógusok feladata a gyermek védelmének megelőzésében

- érkezéskor illetve távozáskor a szülő köteles gondoskodni az ajtó és kapu bezárásáról,
- külső látogató engedéllyel lépet be az épületbe,
- idegenek kíséret nélkül nem tartózkodhatnak az óvodában,
- kérjük, a szülőket, hogy a balesetek elkerülése érdekében gyermekük átvétele után az óvoda udvarát játszótéri tevékenységre ne használják,
- kérjük a szülők telefonszámát, annak változásait szíveskedjenek bejelenteni az óvodapedagógusoknak, hogy baleset, vagy betegség esetén azonnal értesíteni tudjuk Önöket,
- a balesetek megelőzése érdekében a gyermekek ne viseljenek a mindennapokban ékszer, vagy olyan ruhadarabot, amely balesetveszélyes helyzeteket teremthet,

Az óvoda működése során az illetékes szakhatóságok (ANTSZ, munkavédelmi szakhatóság, tűzvédelmi szakhatóság) által meghatározott szabályokat be kell tartani.

A konyhákban és mosdóhelyiségekben - egészségügyi szempontból - csak az óvoda dolgozói tartózkodhatnak.

A gyermekeket felügyelet nélkül hagyni szigorúan tilos!

Az óvoda épületében és azon kívül 5 méter távolságban dohányozni tilos!

Óvodai ünnepélyek alkalmával az óvodapedagógusok utasításai az irányadók, kérjük a szülőket ehhez alkalmazkodni.

Szülő a pedagógus figyelmét sem a gyermekkel, sem pedig magánjellegű beszélgetéssel nem vonhatja el a csoporttól, mert az előidézheti a baleset kialakulását, és zavarhatja a nevelés folyamatát!

Az óvó-védőintézkedéseket, a gyermekek egészségének és testi épségének védelmére vonatkozó előírásokat, életkoruknak megfelelően a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformát az első, óvodában töltött naptól kezdve folyamatosan ismertetjük.

Az óvoda udvara nem közterület, nem játszótér, ezért külső használók nem vehetik igénybe a játékeszközöket és az udvart. Óvodásaink a szülő megérkezéséig használhatják a játékokat.

Kérjük a szülők munkahelyi és lakáscímét, valamint telefonszámát, annak változásait szíveskedjenek azonnal bejelenteni az óvoda vezetőjének, vagy a csoportos óvónőnek, hogy baleset, vagy betegség esetén azonnal értesíteni tudjuk Önöket.

Rendkívüli események

A nevelési – oktatási intézmény vezetője rendkívüli szünetet rendelhet el rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt, ha a nevelés-oktatás működtetése nem biztosítható vagy az intézkedés elmaradása jelentős veszéllyel, illetve helyrehozhatatlan kárral járna (szükséges a fenntartó egyetértése, ha ez nem lehetséges, a fenntartó haladéktalan értesítése).

Bombariadó és egyéb rendkívüli esetben (tűz, csőtörés, stb.) elsődleges feladat a gyermekek biztonságba helyezése, az intézmény kiürítése a tűzriadó tervben rögzítettek szerint, illetve az intézmény Honvédelmi Intézkedési terve szerint folyik..

A szülő joga és kötelessége

A szülő joga

- a nevelési intézmény szabad megválasztása,
- megismerni az óvoda dokumentumait (Pedagógiai program, Házi rend, Szervezeti és Működési Szabályzat),
- gyermeke fejlődéséről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon - előre egyeztetett időpontú – fogadóórákon,
- az óvoda nyitott rendezvényeinek látogatása, pedagógussal előzetes egyeztetés alapján aktív részvétele a csoport tevékenységébe,
- igénybe venni a Pedagógiai Szakszolgálat ellátását,
- hogy a család az anyagi helyzetétől függően gyermeke térítésmentes étkezésben részesüljön,
- Szülői Szervezet létrehozása, amely a szülők képviselői jogát látja el. A szülői szervezet tagja lehet csoportonként általában 2 szülő, akit a szülők választanak meg.

A szülő kötelessége

- hogy gondoskodik a gyermeke testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről, és arról, hogy megadja ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az óvodával,
- kíséri figyelemmel gyermeke fejlődését, a gyerekközösségbe való beilleszkedését, valamint a közösségi élet szabályainak elsajátítását,
- rendszeresen tartson kapcsolatot a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal, és részükre az együttnevelés érdekében a szükséges tájékoztatást adja meg,
- vegyen részt szülői értekezleten, fogadóórán, egyéb szülői fórumokon,
- gondoskodik gyermeke elhelyezéséről szülői értekezlet, fogadóóra esetén (ezen a , megbeszéléseken csak a szülők vehetnek részt, gyermekek nem),
- a hatékony együttműködés érdekében aktívan vegyen részt a csoport életében,
- amennyiben az óvoda a gyermek Pedagógiai Szakszolgálat (Nevelési Tanácsadó vagy Szakértői Bizottság) vizsgálatát indokoltnak találja, úgy a szülő a kijelölt időpontban köteles gyermekét elvinni; a szülői együttműködés hiányában az óvodavezető a jegyzőhöz fordul,
- tartsa tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait (a nevelőknek a szülőktől elvárható tiszteletét az a jogi helyzet alapozza meg, hogy a pedagógusok

nevelő munkájuk alkalmával – büntetőjogi védelem szempontjából – közfeladatot ellátó személyeknek minősülnek),

Az óvodában, a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.

A szülő véleményét nyilváníthat;

- a működés rendjéhez, a gyermekek fogadásában,
- belépés és benntartózkodás rendje, azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával
- a vezetők és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás módja,
- az ünnepélyek, megemlékezések rendje
- rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás
- az adatkezelési szabályzat elfogadásakor gyermekeik személyes adatainak kezelésével kapcsolatban
- a szülőket anyagilag is érintő ügyekben
- a szülői értekezlet napirendjének meghatározásában
- az óvoda és a család kapcsolattartási rendjének kialakításában
- a munkatervnek a szülőket is érintő részében
- a hit és vallásoktatás helyének és idejének meghatározásában
- az intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával kapcsolatosan
- a pedagógus, a vezető és az intézmény önértékelésének eljárásrendje alkalmával
- az intézményvezető munkájának értékelése a vezető megbízásának második és negyedik évében személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérés alapján az OH által biztosított informatikai felületen.
- az óvodapedagógus munkájának értékelése az intézményi önértékelés megvalósításánál, az, OH által biztosított informatikai felületen.

A véleménynyilvánítás időpontja

- SZMSZ, Éves Munkaterv, Házi rend módosítása elfogadása, önértékelés, tanfelügyelet

A véleménynyilvánítás formája

- írásban (elektronikus formában is) a vezető felé
- szóban az óvodapedagógus felé
- szóban jegyzőkönyvbe a nevelőtestületi értekezleten

A szülőkkel való együttműködés

- a gyermek iskolára való felkészítése,
- szocializáció,
- családi nevelés segítése,
- család-óvoda nevelési módszerének harmonizálása.

A szülőkkel való együttműködés során megvalósítandó feladat

- az óvoda elveiről, módszereiről, életéről való tájékoztatás nyújtása,

- a bekapcsolódási pontok feltérképezése, bevonódás,
- folyamatos tájékoztatás a gyermeket érintő változásokról, fejlődéséről.

A szülők részt vehetnek az óvodai ünnepélyeken, kulturális programokon, családi kirándulásokon.

Kapcsolattartás a pedagógussal, a nevelőmunka?

- Az óvodapedagógus a nevelési- tanulási folyamat szervezője, a gyermeki tevékenységek felügyelője, irányítója, ezért csak rendkívüli esetben kerülhet sor a gyermekekkel való közös tevékenységének megzavarására.
- Gyermekekkel kapcsolatos információt csak az óvodapedagógusok adhatnak.

Gyermekvédelem

Gyermekvédelmi feladatunk a gyermeki jogok biztosítása, a gyermeket veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése.

A beiskolázás rendje

- A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet.
- A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.
- A szülő kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.
- A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.
- Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, az Oktatási Hivatal a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.
- Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő április 1-je és április 30-a között köteles beíratni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.
- Amennyiben a választott iskola igazgatója a gyermek felvételét elutasító döntést hoz, a szülő a gyermekét a döntés véglegessé válását követő öt napon belül köteles beíratni a kötelező felvételt biztosító iskola első évfolyamára.

Az intézményi dokumentumok megismerése, nyilvánossága

Az Óvoda Pedagógiai Programja a Szervezeti és Működési Szabályzat a Házi rend mellett az Intézményi Önértékelés, adatvédelmi szabályzat és a panaszkezelési szabályzat is nyilvános, az óvodában megtekinthető.

Az Óvoda Pedagógiai Programjára a Szervezeti és Működési Szabályzatra, a Házi rendre az Intézményi Önértékelésre adatvédelmi szabályzat és a panaszkezelési szabályzat vonatkozó tájékoztatás, megismertetés rendje:

- Minden tanév első szülői értekezletén az óvoda vezetője ismerteti a házirendet, amit a szülők aláírásukkal hitelesítenek.
- A vezető ismerteti szülői értekezleten évente az Óvoda Pedagógiai nevelési elvét a működés rendjét és a tanévre vonatkozó Intézményi Önértékelés területeit. (pedagógiai programot, éves munkatervet, intézményi önértékelés éves feladatait)

- A szabályzatok módosításakor az óvodavezető ismerteti, a változásokat a szülők aláírásukkal igazolják, hogy megismerték, véleményezték az intézmény szabályzatait.
- Az Óvodai Belső Önértékelési Program elkészítésekor figyelembe vettük a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet intézményi önértékelésre vonatkozó előírásai, ezért óvodánkban kérdőívek segítségével kívánjuk mérni, hogy a szülők mennyire elégedettek az intézmény működésével a pedagógusok, vezető munkájával.
- Minden évben év végén tájékoztatást kapnak a kérdőíven összegyűjtött javaslataik megvalósulási lehetőségéről.

Előzetes egyeztetés után a dokumentumok a vezetői szobában tekinthetők meg.

Egyéb rendelkezések

Adatvédelem

Az óvoda intézményvezetője csak a jogszabályban meghatározott módon és a jogszabályban meghatározott adatokat továbbíthatja. Az óvodai dolgozói nem adhatják ki a szülőknek más gyermek és felnőtt adatait.

Dohányzás és szeszesital fogyasztása

Az óvoda egész területén dohányozni és szeszes italt fogyasztani tilos. Alkoholos állapotban szülő nem léphet be az óvoda udvarára, épületébe.

Reklámokra vonatkozó szabályok

Kérjük, hogy semmilyen plakátot, hirdetőmenyt, reklámújságot ne rakjanak ki az óvodába, csak abban az esetben, ha ezt az intézmény vezetője engedélyezte.

Záró rendelkezések

A házirend időbeli hatálya:

A Házirend az intézményvezető jóváhagyásával lép hatályba a kihirdetés napján és határozatlan időre szól.

Felülvizsgálata: évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően.

Módosítása: az intézményvezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület és a KT elnök, valamint a Szülői Szervezet

A házirend személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottakra
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézmény területén munkát végzőkre, illetve azokra, akik részt vesznek az óvoda feladatainak megvalósításában
- a szülőkre (azokon a területeken, ahol érintettek).

A Házirend területi hatálya kiterjed:

- az óvoda területére
- az óvoda által szervezett - a nevelési program végrehajtásához kapcsolódó - óvodán kívüli programokra.

A házirend megszegésére vonatkozó rendelkezések:

- A házirendben foglaltaknak megtartását a munkaviszonyra vonatkozó rendelkezések megszegésére vonatkozó eljárások alkalmazásával lehet kikényszeríteni a pedagógusoktól és más alkalmazottaktól.
- A házirendben foglaltak megsértése mindenkire nézve ugyanolyan jogkövetkezménnyel jár, mint a jogszabályok megsértésé.

Jogorvoslati lehetőség

- A házirend megsértésével hozott intézményi döntés ellen a szülő, jogorvoslattal élhet.
- Az óvoda, döntése, intézkedése, illetve az intézkedések elmulasztása ellen a szülő eljárást indíthat. Az eljárás kezdeményezésére lehetőség van azon az alapon is, hogy a meghozott döntés, intézkedés vagy az intézkedés elmulasztása ellentétes a nevelési-oktatási intézmény házirendjében foglaltakkal.

Legitimáció

Az óvoda Házi rendjét a nevelőtestület 202. ....-án tartott határozatképes nevelőtestületi ülésén 100%-os igenlő szavazattal elfogadta.
Pilisszentkereszt, 2022.....

Somogyi Gáborné
óvodavezető

Nyilatkozatok:

A Házi rend elfogadása előtt véleményezési jogunkat gyakorolhattuk.
Pilisszentkereszt, 2022.....

.....

Szülői Szervezet vezetője

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselőtestülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda Házi rendjének módosítását elfogadta.
Pilisszentkereszt, 2022.....

.....

polgármester

Pilisszentkereszt Szlovák Önkormányzat képviselőtestülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda Házi rendjével egyetért.
Pilisszentkereszt, 2022.....

.....

elnök

Intézmény OM - azonosítója: 032883	Készítette: Somogyi Gáborné ..... <i>intézményvezető aláírás</i>
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
... határozatszámom elfogadta: ..... <i>nevelőtestület nevében névaláírás</i>	Véleménynyilvánító: ..... Szülői Szervezet nevében névaláírás
... határozatszámom jóváhagyta:	
Ph. .... intézményvezető	
Egyetértését kinyilvánító:	
Ph. .... fenntartó aláírása	
Iktatószám:	

Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha

Slovenská národnostná škôlka Mlynky a Kuchyňa

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2022. szeptember 1.

Készítette: Somogyi Gáborné
óvodavezető

***" Ha a jövő évről akarsz gondoskodni,
vess magot,
ha egy évtizeddel számolsz,
ültess fát,
ha terved egy életre szól
embert nevelj!"***

(kínai mondás)

• Tartalom

1. BEVEZETÉS	5
2. ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA.....	6
3. A MI ÓVODÁNK - AZ ÓVODA BEMUTATÁSA.....	6
4. AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI	7
5. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	7
Gyermekkép.....	7
Óvodakép	8
6. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJAI.....	8
7. ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE.....	10
A NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖR-TÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT A KIMELET FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉT, AMELYEK MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI ,LELKI,SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ	11
8. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	11
8.1. Az óvodai nevelés általános feladatai	11
Az egészséges életmód kialakítása.....	11
A gyermek gondozása	12
A gyermek testi képességeinek fejlesztése, a mindennapi edzési lehetőségek biztosítása.	12
A gyermek egészségének védelme:.....	12
A harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése	13
Betegség megelőzés és egészségmegőrzés	13
8.2. Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés,– az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14
8.3. Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16
Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	20
9.1 Személyi feltételeink.....	20
9.1.1. Óvodapedagógusokkal szembeni elvárások:	21
9.1.2. A dajka, pedagógiai asszisztens szerepe és feladatai:	22
9.2. Tárgyi feltételeink	22
9.3. Csoportszerkezet	23
9.4.Óvodai életünk megszervezése, napirend, heti rend	24
9.5. A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok	25
10. KÜLSŐ KAPCSOLATOK RENDSZERE	25
11. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE	27
11.1 A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	27
11.1.1. Beszédfogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban, fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során	31
11.3. A kiemelten tehetséges gyermek.....	33

11.5. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása.....	34
12. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	34
12.1.Játék	35
12.2.Verselés – mesélés	38
12.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	41
12.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	46
12.5.Mozgás.....	48
12.6.Külső világ tevékeny megismerése	50
12.7.Az óvodai matematikai nevelés.....	52
12.8.Munka jellegű tevékenységek	53
12.9. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	54
13. ISKOLAÉRETTSÉGI KRITÉRIUMOK.....	58
14. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	59
15. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK, ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELMI MUNKÁJA.....	61
16. A SZÜLŐ , A GYERMEK, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	61
17. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK	63
18. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM.....	67
19. GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	69
20. A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK.....	69
21. ÓVODÁNK NEMZETISÉGI NYELVI PROGRAMJA NÁRODNOSTNÝ JAZYKOVÝ PROGRAM NAŠEJ ŠKÔLKY	73
22. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK.....	78
23. ZÁRÓGONDOLATOK.....	78
24. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA.....	81
25. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	81

1. BEVEZETÉS

*„ A gyermekek úgy éreznek,
ítélnék és cselekednek,
miként azt azoknál látják,
akiket szeretnek és becsülnek.”*

(Dr. Walovics Gyula)

Az óvodáskor az az életszakasz, mely egyszeri és megismételhetetlen, a legmeghatározóbb a gyermek életében.

Hogyan és milyen módszerekkel tudjuk végezni nevelő munkánkat?

Az óvodai nevelés csodálatos világa, a naponta megújulni képes inger gazdag környezet adja az intézményes nevelés alapját. Az óvodai személyiségfejlesztés, a tudatosan tervezett, szervezett, irányított pedagógiai munka egész életre kiható, meghatározó, felelősségteljes pedagógiai vállalkozás.

Az óvodai csoportokban naponta jelenik meg a csoda. A csodát létrehozó óvodapedagógusok elméleti ismereteik birtokában gyakorlati tapasztalatuk széles repertoárját felhasználva gyarapítják az óvodai nevelés módszertanát.

Minden nevelőtestületnek megadatott a lehetőség és feladat, hogy pedagógiai programjával megfeleljen a vele szemben támasztott követelményeknek.

Olyan célokat és feladatokat tűztünk ki, olyan szokás- és magatartásformákat alakítunk ki óvodásainkban, melyek egy életre meghatározóvá válnak személyiségükben.

Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, egyéni bánásmódot alkalmazunk, hozzásegítjük őket, hogy elérjék önmaguk lehetőségeinek maximumát.

Nagy hangsúlyt helyezünk nemzetiségi identitásunkra, a szlovák önazonosság megőrzésére, ápolására, erősítésére, átörökítésére.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján a nemzetiségi óvodai nevelés irányelveinek szellemével és a helyi sajátosságok figyelembevételével fogalmazzuk meg feladatainkat.

Programunk az alábbi jogszabályi előírások és dokumentumok figyelembe vételével készült:

- Óvodánk Alapító Okirata
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban (Nkt.))
- 229/2012.(VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (ONAP)
- 20/2012 EMMI rendelet A nevelési oktatási intézmények működéséről és névhasználatáról
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve

2. ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Maximálisan törekszünk a nyugodt, kiegyensúlyozott, vidám légkör biztosítására. Nevelőmunkánk során a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével minden lehetőséget kihasználunk.

Közvetlen és tágabb környezetünk, azok értékeinek megismerésére, megszerettetésére, pozitív érzelmi viszony megalapozására.

Szemléletformálás és ismeretnyújtás az egészséges életmódról, az egészség megtartásának lehetőségeiről.

Viselkedéskultúra-, az emberi együttélés szabályainak megalapozására.

A kisebbségi életmódhoz tartozó hagyományok, szokások ápolására, erősítésére, átörökítésére, falunk adta „kincseknek” a felhasználására az óvodai élet minden területén.

Lehetőséget biztosítunk közös élmények szerzésére a közösségi érzés erősítése érdekében.

3. A MI ÓVODÁNK - AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Óvodánk a pilisi kistelepülések egyikében működik. Községünk, Pilisszentkereszt-Mlynky, a Duna jobb partján, Visegrád, Esztergom és Szentendre által határolt területen fekszik a Pilis hegység ölében.

Mária Terézia az 1760-as években telepítette erre a helyre a szlovákokat. Jelenleg is a község lakóinak jelentős része szlovák nemzetiségűnek vallja magát, és ez meghatározza életünket.

A környék legrégebben lakott települése. A pálosok két vízimalmáról "Mlynky"-nek (Malmocskák) nevezik. A fellelhető dokumentumok alapján fontos szerepet játszott a történelem során. Honfoglalás kori településeket tártak fel, és az írásos források arról tanúskodnak, hogy Gertrudisz királynő meggyilkolása itt a Pilisben történt. IV. Béla az apátság alapító levelének záradékában tanúskodik arról, hogy a királynő itt van eltemetve. „...mi szerint édesanyánk ott van eltemetve tisztességgel.”

A falu közössége híven őrzi múltját, szokásait, hagyományait. Régen a falu zöme szlovák anyanyelvű volt, elvétele találkozhattunk német nemzetiségű családokkal, ám az idők folyamán Ők is elszlovákosodtak.

A vegyes házasságok, a betelepülés, a természetes asszimiláció miatt már csak az idősek beszélik a nyelvet. A fiatalok passzív szókincse gazdagabb, mint az aktív, de újra megfigyelhetjük, hogy ők is intenzívebben érdeklődnek a nyelv iránt.

Óvodánk a század elején épült. Az 1902 - 1903-as tanévben nyitotta meg kapuit: Állami Kisdédóvó - néven.

Jelenleg is ebben az épületben folyik az óvodai nevelés - oktatás. Termeink esztétikusak, üde színűek, barátságosak, bútorzatukat folyamatosan korszerűsítjük.

Díszítésük, dekorációjuk a gyermekek életkorához igazodik és egyben tükrözi a csoportban dolgozó óvodapedagógusok egyéniségét, ízlését. Óvodánk víz- és csatornarendszerrel van ellátva. Saját telefonnal, internet hozzáféréssel rendelkezünk. Az adminisztrációs munkánkat számítógép segíti. Fűtésünk földgáz üzemelésű központi fűtés.

Óvodánk zárt óvodai játszótérrel rendelkezik, amely az iskolai udvaron keresztül biztonsággal megközelíthető.

Homokozók, hinták, mászóakák és más mozgásfejlesztő játékszerek biztosítják a játéklehetőséget a gyermekek számára. Lehetőségeinkhez mértén folyamatosan újítjuk, bővítjük játszótéri eszközeinket.

4. AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI

Alapelvünk

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről; az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét (hagyományápolás, pozitív érzelmi viszony kultúráinkhoz, a kisebbségi nyelvhez).
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a szabad játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

5. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekekép

- Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik.
- Meggyőződésünk, hogy csak a családdal együttműködve lehet igazán boldog, kiegyensúlyozott gyermeket nevelni.
- Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik pozitív énképpel rendelkeznek, érdeklődők, nyitottak az őket körülvevő világra, és annak változásaihoz megfelelő módon tudnak alkalmazkodni, akik szeretettel, örömmel, jókedvűen jönnek óvodánkba, s készek a befogadásra,
- Kommunikációra és kooperációra képesek,
- Cselekedeteit a nemzeti és multikulturális értékek, a szülőföld hagyományápolása hatja át, és az egyén és társadalom jogainak és szükségleteinek egyenrangú tisztelete jellemzi,

- Eltérő ütemben fejlődő, más és más területen elismerést érdemlő, szabad és mással nem helyettesíthető lénné válnak,
- Tetteik érzelmek vezéreltekké válnak,

Óvodakép

Óvodánk alapvető funkciója: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Hangsúlyozzuk a család elsődleges, kiemelkedő szerepét, a családdal való együttműködés fontosságát a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vételével.

Célunk, hogy gyermekeink személyiségének fejlődése, képességeinek kibontakoztatása elérje lehetőségeik maximumát.

Nagy hangsúlyt helyezünk nemzeti és identitásunkra, a szlovák önazonosság megőrzésére, erősítésére, hagyományaink ápolására és a szlovák nyelvi nevelésre.

Megteremtjük a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenység és szabad játék lehetőségét, azon keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítését.

Törekszünk arra, hogy gyermekeink a testi-lelki és értelmi szükségleteiket igény szerint kielégíthessék.

Tiszteletben tartjuk a szülők jogait a gyermeknevelésben, a gyermekekkel kapcsolatos döntések meghozatalában, és igyekszünk partnerek lenni ebben.

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJAI

„Gyönyörű, ha az ember célba lát

És el is éri azt, tűzön-vízen át.”

(Ibsen)

Az óvodai nevelés célja;

- Elősegítse az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.
- Az iskolai érettség eléréséhez testi, szociális és értelmi érettség kialakuljon.
- A sajátos nevelési igény és a tanulási zavarok megelőzése játékon és mozgáson keresztül.
- A gyermekeink szeressenek óvodába járni.
- Váljanak életvidámakká, merjenek bizalommal fordulni a felnőttekhez és társaikhoz.
- Váljanak kíváncsiak, érdeklődővé, önként vegyenek részt minden tevékenységben, élvezetesen, játékosan.
- Éljenek lehetőségeinkkel, fejezzék ki érzelmeikkel, valósítsák meg önmagukat.
- Minden gyermek ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.
- Esélyegyenlőség biztosítása, érvényesítése.
- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- Egész életen át tartó tanulás iránti igény megalapozása.
- Interkulturális nevelés megvalósítása.
- Környezettudatos magatartás kialakítása.
- A tehetséges gyermek átlag feletti egyéni képességeinek fejlesztése.

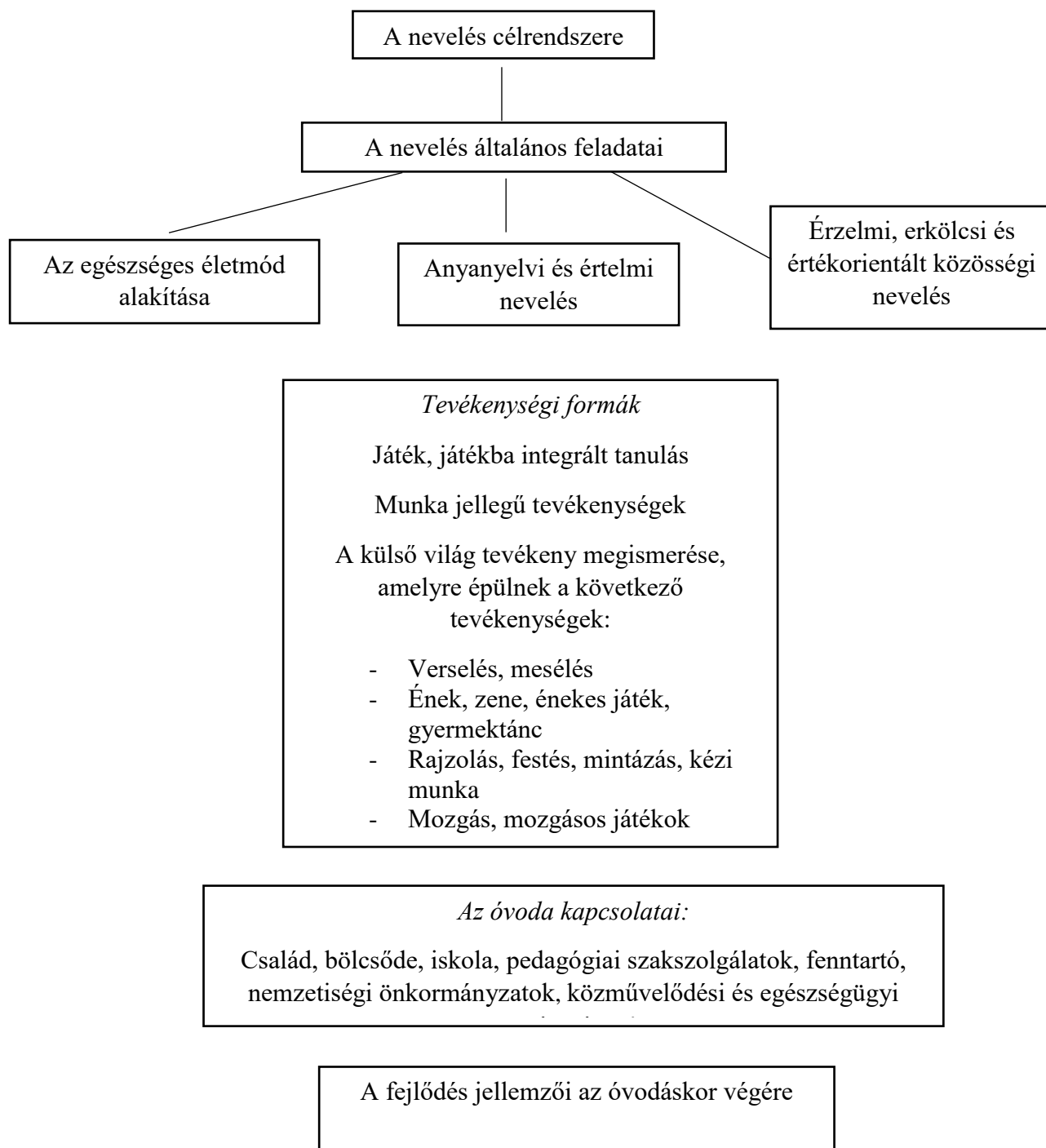
- A népművészet formanyelvén fogant verseket, meséket, énekes játékokat, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelő program tevékenységi keretként történő beépítése.

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermek személyiségfejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

7. ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

**A NEVELÉSI FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖR-
TÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT A KIMELET FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK
EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉT, AMELYEK
MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI
,LELKI,SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ**

8. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

„A kisgyermekkel mindent elérhetünk

Személyes példa és tett által”

(Brunsztik Teréz)

8.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Feladatok:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, (különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és **telített** zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, ill. tejtermékek fogyasztásának ösztönzése), a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülő az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmódra nevelés célja, feladatai:

Az egészségfejlesztés célja, hogy minden gyermek az óvodában töltött időben részesüljön a teljes testi- lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységben.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása
- A gyermekek fejlődéséhez, szükséges egészséges környezet biztosítása

A gyermek gondozása

- testápolás: a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A gyerekeket fokozatosan juttatjuk el arra a szintre, hogy ügyeljenek a tisztaságra, a rendre és a személyes gondozottságukra.
- öltözködés: segítséget nyújtunk abban, hogy óvodáskor végére önállóan, megfelelő sorrendben öltözzenek, vetkőzzenek, holmijukat tartsák rendben.
- táplálkozás: az önálló étkezést, az önkiszolgálás szokásait fokozatosan alakítjuk, megfelelő időt hagyva a gyermekeknek. Így sajátítják el az étkezés közbeni kulturált viselkedést és az evőeszközök helyes használatát.

A nevelés tartalma:

- A beszoktatás ideje alatt megismertetjük a gyermekekkel a WC és mosdó használatát, a testápolási szokások sorrendjét.
- Úgy alakítjuk ki a helyes egészségügyi szokások sorrendjét, hogy minden felnőtt azonos módon és következetesen gyakoroltassa a gyerekekkel.
- Az óvodában úgy alakítjuk ki a heti étrendet, hogy a mindenkor feleljen meg a gyermekek életkori sajátosságainak (főzelékek, gyümölcsök, zöldségfélék, tejtermékek) szerepeljenek benne.
- Az étkezési szokásokban tapasztalható egyéni különbségeket, lemaradást, a kulturált körülmények biztosításával, személyes példaadással próbáljuk koruknak megfelelő szintre hozni.
- Fokozatosan kialakítjuk a helyes öltözködési szokásukat, a szülők bevonásával. A réteges öltözködés előnyeit hangsúlyozzuk.
- Szülői értekezleten olyan témát választunk, ami kapcsolatos az egészséges táplálkozással, mozgással, tisztálkodással, fogápolással, hajápolás higiénijával.
- Naponta szervezünk néhány percig tartó mozgásos tevékenységeket, valamint rövid ideig tartó sétát, melyek hozzájárulnak a gyermekek mozgásigényeinek kielégítéséhez, mozgáskoordinációjának fejlődéséhez.
- Megfelelő időjárás esetén a mozgásos foglalkozásokat az udvaron tartjuk.
- Biztosítjuk a nyugodt alváshoz szükséges feltételeket.

A gyermek testi képességeinek fejlesztése, a mindennapi edzési lehetőségek biztosítása.

- Séta, szabad játék a friss levegőn.
- Nyugodt pihenés, alvás biztosítása.

A gyermek egészségének védelme:

- Az óvodában megbetegedett gyermekeket azonnal elkülönítjük, értesítjük a szülőket. A szülők érkezéséig gondoskodunk a gyermek elkülönítéséről.
- Egységük megőrzéséhez fontos, hogy edzetten legyenek, ezért minden időszakban sokat tartózkodunk a friss levegőn. Megkeressük a módot, hogy a szabadban sokat mozoghassanak.

- Udvari játékaink kialakításánál törekszünk a célszerűség, az európai szabványnak megfelelő praktikus játékokok-játszóterek kialakítására.

A harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

- Az egészséges életmód kialakulásának egyik elengedhetetlen feltétele, mely nagyban hozzájárul a gyermekek ideális testi és szellemi fejlődéséhez.
- A napirend és a tevékenységi formáktól függően minden lehetőséget kihasználunk, hogy a gyermekek minél több időt tölthessenek szabad levegőn.
- Minden lehetőséget kihasználunk a gyerekek mozgásigényének kielégítésére.
- Gondot fordítunk a csoportszobák szellőztetésére, és a levegőzésre.
- A szervezett séták, kirándulások (ezek során a gyermekek szervezete alkalmazkodik az időjárás változásaihoz), levegőzést, mozgást és hangulatos együttlétet biztosítanak.
- Tartásjavító és egyéb prevenciós játékokat, gyakorlatokat alkalmazunk.
- Szorgalmazzuk a versenyző játékokat.
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek minél sokrétűbb mozgásformákkal ismerkedjenek meg.
- Állandó jelenlétünkkel, illetve megfelelő méretű és állapotú eszközökkel (a gyermek önállóságához igazodva) biztosítjuk gyermekeink testi épségét;
- Levegőzésnél a réteges öltözködést szorgalmazzuk;
- Betartjuk és betarttatjuk a higiéniai szabályokat;
- Figyelünk a jellel ellátott holmik tiszteletben tartására (különösen: fogkefe, fésű, törülköző);
- Forró, illetve hideg ételt, italt nem tálalunk, betartjuk a táplálkozás előírási szabályokat;
- A gyermekek viselkedésén hamar felismerjük a rendellenességeket (fej- és végbélviszketés, széklet- és vizelet visszatartás, bogyadtság, láz, kipirulás, szemdörzsölés, bőrkürités, aluszékonyság, légzésszavar, nyugtalanság, nátha, sírás, stb.) s minden esetben megtesszük a szükséges intézkedéseket;

Betegség megelőzés és egészségmegőrzés

- A gyermek egészségének ellenőrzése (reggel érkezéskor, folyamatosan napközben, a gyermek hazaindulása előtt);
- Betegség megelőzés, stressz oldás, immunrendszer erősítés;
- Prevenciós feladatok alapja a személyi higiénia következetes megtartása, környezethigiénia;
- A gyermekek önmaguk és társaik testi épségének megóvására és védelmére nevelése (konfliktuskezelés, tolerancia);
- A balesetek megelőzése céljából a személyi és tárgyi feltételek ellenőrzése, a hibaforrások megszüntetése;
- Baleset esetén az SZMSZ-ben szabályozottak szerint való eljárás;
- Környezettudatos magatartásra nevelés;
- A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése;
- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer, érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása;
- Környezeti vonatkozásban is aktív szemléletformálás;
- A természet és benne az emberi társadalom fenntarthatóságának, harmóniájának megőrzése a környezeti válság elmélyülésének megakadályozása érdekében;
- Egészségkép fogalmi hátterének kialakítása;

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Teljesen önállóan mos kezet, használja a törölközőt.
- Önálló öltözködésre képes, ruháját be-, és kikapcsolja, cipzározza, gombolja.
- Cipőfűzőjét önállóan beköti.
- Önállóan végzi teendőit az illemhelyen.
- Önállóan és megbízhatóan mos fogat.
- A papírzsebkendő szükségességét észreveszi, helyesen és önállóan fúj orrot.
- Szívesen segít a felnőtteknek, egyre több feladatot lehet rábízni. (Pl.: virág öntözés, kis seprűvel sepregetés, portörletés stb.)
- Étkezésnél helyesen használja a vendéglétséget is, kulturáltan, csukott szájjal, tisztán eszik.
- Igénye van a rendre, a használati tárgyakra vigyáz. Az ajtót csendben nyitja, zárja, a széket nem húzza, hanem emeli maga alatt.
- Kialakulnak az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások, beépülnek a gyermeki személyiségbe, pozitívan formálva azt.

8.2. Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés és az értékorientált közösségi nevelés, – az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

*„ A gyerekek úgy érznek, ítélnék
és cselekednek, miként azt azoknál látják,
akiket szeretnek és becsülnek.”*

(Dr. Wlassics Gyula)

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.

Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

Szocializáció

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődése, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és hozzá segíti a gyermeket ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazokat megbecsülje.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Az „én” fejlődésben a 3-7 éves szakasz kiemelt jelentőségű. A 3-4 évesre jellemző agresszív, önérvényesítő, „énes” magatartásból 7 éves kor végére eljut a gyermek a kezdeményező, együttműködő, szociális magatartás, viselkedés szintjére. Ez természetesen csak csoporthelyzetben valósulhat meg. Az együtteség, a közösen átélt élmények bizonyos többletet adnak a csoportnak, módosíthatják a viselkedést.

A szociális tanulás legfőbb eszköze óvodáskorban az utánzás, a minta követés, a felnőtt, majd a társmodell szociális viselkedésének érzelmi indíttatásból fakadó átvétele, majd e minta egyre szélesebb kiterjesztése, mely megnyilvánul a gyermek tevékenységében.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekeket szükség esetén megfelelő speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodai élet megkezdésével szükségszerűen megszűnik a gyermeknek addig kizárólag a családdal fűződő szoros kötődése. Új környezetbe kerül, számára eddig ismeretlen közösségi életbe kell beilleszkednie. Ez még az érzelmileg stabil gyerekeknek is nehézséget okozhat, melyet idővel megszüntethet az óvodai nevelőhöz fűződő bizalmas viszony fokozatos alakítása. Az óvónő a gyermek legkülönbözőbb érzelmi igényeivel és kapcsolatteremtő készségével szembesül. Az egyes gyerekek individuális szükségleteinek megértő és empatikus fogadása éppúgy az érzelmi nevelés része, mint az óvoda harmonikus alaplégkörének megteremtése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszkotatástól az óvodáskor végéig
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében
- Barátságos légkör, otthonos, szeretetteljes életkörülmények biztosítása.
- Az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- A gyermekek társas szükségleteinek kielégítése.
- Közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése.
- Községi élet szokásainak és a községi magatartás kialakítása.
- Egyéni törődést igénylő gyermekek nevelése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.
- A ragaszkodást érzelmekben, szavakban és tettekben is ki tudják fejezni.
- Elfogadják és betartják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Igényükké válik a helyes viselkedés és a cselekvés szabályainak betartása.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.
- Természetessé és szükségessé válik számukra a közös játék, a közös tevékenységek.
- Segítenek egymásnak, a felnőtteknek és külön odafigyeléssel a kisebbeknek.

- Érzelmileg és értelmileg elfogadják a felnőttek utasításait, s türelmesen meghallgatják egymás javaslatait is a közös tevékenységek során.
- Szívesen dolgoznak együtt a közösségért, összehangolva a feladatokat.
- A megkezdett munkát igyekeznek legjobb tudásuk szerint befejezni.
- Elismerik saját hibájukat, a konfliktus helyzetekben tudnak egyezkedni.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Toleránsak egymás iránt,

8.3. Az anyanyelvi - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés szerves része az óvodai élet minden mozzanatának. Beépül a gyerekek tevékenységeibe, megnyilvánulásaiba, a társaikkal és az óvónőikkel való kapcsolataikba.

Alapja:

A szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó légkör, amelyben a beszéd és a gondolkodás a mozgással koncentrációt alkot.

Az anyanyelvi nevelés célja:

- A gyerekek nyelvi kommunikációs képességeinek fejlesztése, amely lehetővé teszi a kapcsolatok létesítését, fenntartását és a verbális együttműködést társaikkal és a felnőttekkel.
- A beszéd és a kommunikáció iránti vágy felkeltése és erősítése.
- A kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai tevékenység egészében, ezáltal a szocializáció elősegítése.
- A nyelvtanilag helyes, szép beszéd elősegítése, általa az esztétikai érzék fejlesztése.
- A gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények, valamint a rendszeres könyvtárlátogatások segítségével a könyv- és irodalom szeretetének megalapozása.

Az óvoda feladatai;

- Olyan légkört biztosítunk, olyan helyzeteket teremtünk, amelyben a gyermekek szívesen megnyilatkoznak: beszélnek, mesélnek, kérdeznek, kifejtik véleményüket, kapcsolatokat kezdeményeznek, meghallgatnak másokat, érzelmeiket, elképzeléseiket megfelelő formában fejezik ki.
- Az anyanyelv fejlesztése valamennyi tevékenységi forma keretében.
- A kommunikáció különböző formáinak alakítása
  - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével)
  - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az óvodapedagógus tevékenysége

A fejlesztés tartalma:

- Játékos hangutánzásokkal, feladatokkal segítjük a helyes légzéstechnika, az artikuláció kialakulását, az önálló beszédprodukciónak fejlődését.
- Közvetítjük az alapvető, az életkornak megfelelő illemszabályokat.
- A megismerésre szánt irodalmi anyagot népi mondókákból, rigmusokból, legismertebb költőink zenei hatású verseiből, egyszerű cselekményű, ritmikus ismétlődéseket tartalmazó mesékből állítjuk össze.
- A nagyobb gyermekeknél fokozott szerephez jut a szép magyar beszéd. A helyes kiejtésen, mondatszerkesztésen át az egyre gazdagabb tartalmú elbeszélések, kreatív szövegalkotások jellemzik a gyermekek kifejezőképességét.
- Megismertetünk velük olyan közmondásokat, szólásokat, népi találós kérdéseket, tréfás kifejezéseket, amelyeket környezetük gyakran hangoztat.
- A nyelv szépsége, kifejezőereje, s az általa közvetített irodalmi anyag nyújtotta esztétikai élményen túl programunk fontos eleme a könyvtárlátogatás is. Ezzel kívánjuk megalapozni, hogy gyermekeink igényeljék az irodalmi élmények befogadását és használják ki a könyvtár nyújtotta lehetőségeket.

A tevékenység tervezésének irányelvei:

A környezet hatásának, a pozitív, megerősítő nevelői attitűdnek kiemelkedő szerepe van a beszéd, a kommunikáció alakulásában, ezért fontosnak tartjuk a gyermekeket körülvevő személyek beszédkultúrájának, kommunikációs szintjének folyamatos emelését. E folyamatot segíti a mintaként szolgáló óvodapedagógusi beszédviselkedés, ezért mondanivalónkat világosan és érthetően, adekvát gesztusokkal, mimikával fejezzük ki. Érzékeltesük nyelvünk kifejező erejét, szépségét. Törekedjünk a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására.

A tevékenység szervezésének módszerei

Kezdeti időszakban a fejlesztés leghatásosabb eszköze a mondóka, a vers, a mese, a bábozás és a dramatikus játék. Ezek segítik a gyermekeket a helyes kiejtés, a nyelvtanilag helyes beszéd elsajátításában. Általuk fejlődik beszédészlelési képességük, megismerik a különböző kapcsolatteremtő technikákat. A bábjáték, dramatikus játék a gyermeki önkifejezés fontos eszközei, melyek segítik a gyermekeket szereplési és közlési szükségleteik kielésében, lehetőséget teremtenek a társalgási kedv fokozására és az önálló beszédprodukciónak. A beszédértés képességének fejlődése természetes beszédhelyzetekben, mesehallgatás közben valósul meg. Érdemes azonban külön segíteni ezt a folyamatot azáltal, hogy megfigyeljük, segítjük a mindennapi megbízásaink megértését, adekvát-e a ráadott válasz, vagy sem.

Előfordulnak azonban olyan hangképzési, kiejtési pontatlanságok, beszédértési hiányosságok, amelyek javítása, fejlesztése szakember – logopédus – segítségét igényli.

A beszélgetés, a párbeszéd, a vita a legtermészetesebb kommunikálás. A problémák megoldására leginkább a szimbolikus játékok bizonyulnak. Ennek lehet módszere a bábozás, dramatizálás, vagy szerepjátszás. Ehhez minden csoportban kialakítunk egy állandó, meghitt helyet, ahol a gyermekek nap, mint nap meghallgathatják kedvenc meséiket, átélhetik kedvelt szereplőik kalandjait, részesei lehetnek a csodás átváltozásaiknak, a rendelkezésükre álló jelmezekkel, bábokkal maguk is eljátszhatják, alakíthatják az eseményeket.

Az anyanyelvi neveléssel kapcsolatos óvónői feladatok:

- megteremti azokat a helyzeteket, amelyekben a gyerekek beszélhetnek örömeikről, problémáikról, vagy arról, ami őket foglalkoztatja,
- tudatosan tervezi meg az anyanyelvi nevelés feladatait,

- fejleszti saját beszédét, elkerülve a modorosságot,
- úgy szól a gyerekekhez, hogy megértsék, legyen szemléletes és képszerű, amit mond,
- lehetőséget ad ahhoz, hogy kezdetben őt utánozzák, de segíti is őket abban, hogy kialakítsák a saját kommunikációs rendszerüket,
- elégséges időt biztosít, és lehetővé teszi minden gyerek számára, hogy az érzelmileg fontos tapasztalatait elmondja, kérdéseit megfogalmazza (beszédléggör),
- tudatosítja a gyerekekben, hogy ugyanarra a kérdésre több válasz is adható, és közülük több is igaz lehet, ezzel ösztönzi őket a változatos nyelvi fordulatok, kifejezések használatára,
- segíti és erősíti a gyerekek beszédkapcsolatait, kommunikációját, nonverbális kifejezéseit,
- elfogadja, és erősíti azokat a tájnyelvi fordulatokat, amelyeket a gyerekek beszédükben használnak,
- gondoskodik arról, hogy kétnyelvű környezetben a gyerekek saját anyanyelvükön is beszélhessenek egymással, és azzal az óvodai dolgozóval, aki nyelvüket beszéli,
- felismeri a beszédhibákat, a hiányzó vagy rosszul képzett hangokat, hangszín és beszédritmus rendellenességeket, és a gyerekek megfelelő szakirányú fejlesztését tartja szem előtt.

A gyermek kommunikációs képességeinek jellemzői iskolába lépéskor:

- képes kapcsolatteremtésre
- aktív és passzív szókincse gazdag és árnyalt
- ismeri és használja a térbeli, időbeli mennyiségi relációkat
- egyszerű és összetett mondatokat használ, miközben törekszik a nyelvtani egyeztetésre
- beszédében minden szófajta, és mondatfajta megjelenik
- szituációnak megfelelő hangerővel beszél
- közlésvágyát késleltetni képes
- metakommunikációs jelzéseket megérti, és adekvátan használja
- beszéde érthető, hibátlan artikulációval beszél
- beszédritmusa folyamatos

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés célja

A gyermek szellemi fejlődéséhez tartozik a környezeti ingerek hatására meginduló ismeretszerzés. Ehhez elengedhetetlen a percepciók megfelelő kiművelése. /látás, hallás, tapintás, ízlés, szaglás./ Szükséges megalapozni az alapvető pszichológiai képességeket /éneklés észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás. / Tudatosan fejleszteni szükséges a formális logikai munkaformáit. /azonosság, alá- és fölérendelés, csoportosítás, következtetés, ítélet, indoklás, cáfolat, stb. /

A gyermek fejlődésének alappillére, hogy a felnőtt szoros interakciós kapcsolatban legyen vele. A személyes bensőséges kapcsolat kialakításához szükséges az egyéni, differenciált bánásmód, amely minden gyereket megillet.

A magyar nyelv, a helyes beszéd megtanítása is az elsődleges feladatokhoz tartozik. A beszéd és a nyelv általi kifejezés, a nyelvi kommunikáció minden tevékenységet átsző.

A gondolkodás fejlesztése a verbális szocializációval, a beszéddel szoros kapcsolatban áll. A jó kifejezőkészség segíti a gyermek szociális kapcsolatainak építését. Fejlődik önbizalma, ha képes beszélni érzelmeiről, érzéseiről, az őt foglalkoztató dolgokról. Megtanul kérdezni, válaszolni.

A nyelv segítségével éli át a gyermek az intellektuális helyzeteket. A kommunikációs és metakommunikációs csatornákon keresztül érzelmi és értelmi hatások érik, ezért a közlés és a befogadás csatornáit sajátítja el.

A gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására- és megoldására szükséges ösztönözni, ezzel alakíthatjuk a kreatív gondolkodásukat is. Minél több alkalmat kell teremteni arra, hogy a gyerekek érzéseiket, ötleteiket a játékban, az ének-zenében, a rajzolásban, a konstruálásban, stb. kifejezésre tudják juttatni.

Lehetőséget kell teremteni a minél szélesebb tapasztalatgyűjtésre, kísérletezésre, az önálló problémamegoldás kipróbálására is.

Célunk a természeti- és társadalmi környezetünk sokoldalú megismertetése, s a számtani alapok megalapozása.

A gondolkodás fejlesztését a konkrét, szemléletes környezet megfigyelésére alapozzuk.

A kommunikációs képességek fejlesztése az anyanyelv eszközi használata az értelmi nevelés nélkülözhetetlen feltétele.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakulnak az érthető és kifejező beszéd-készség alapjai.
- Környezetükkel megfelelően kommunikálnak, használják a non-verbális kommunikáció jelzéseit.
- Viselkedéskultúrájukba beépülnek az alapvető illemszabályok.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszéd-készségük, beszéd-kedvük erősödik.
- Várják, igénylik a mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Tudnak meséket, verseket, történeteket kitalálni.
- Megalapozódik a könyv- és könyvtárhasználat igénye, kialakulnak az ehhez kapcsolódó viselkedésformák.
- Egyre pontosabbá válik valóság-hű észlelésük.
- Kialakul a figyelem összpontosítására való képességük.
- Képesek a gondolkodás elemi műveleteire.
- Képesek a problémák megoldására, fejlődik kreativitásuk.
- Kialakul az érzelmi ráhangolódás a célzott tanulásra.
- Képesek a tartós figyelemre, kialakul a feladattudatuk.
- Erősödnek az iskola kezdéséhez szükséges magatartási formák: önfegyelem, kitartás.
- Igénylik, hogy feladatokat sikeresen és önállóan oldjanak meg.
- Képesek a környezetükről hiteles, valóság-hű képet alkotni.
- Kialakul az adott életkorra jellemző szókincs. Gondolataikat rövid, összefüggő mondatokban képesek megfogalmazni társuk különbözőségét elfogadják..
- A gyermek megtanul szóbeli irányítással cselekedni.
- Elbeszélése folyamatos.

- Többnyire kívárrja, amíg rá kerül a sor a beszélgetésben.
- Anyanyelvi hanglejtésünket megérezve, megfelelő hangsúlyozással, tempóval és hangerővel beszél.
- Rákérdez, ha valamit nem ért.
- Szereti és szívesen játszik anyanyelvi játékokat.
- Nyilvános szereplések alkalmával szívesen versel, szerepel.
- Az egyszerűbb feladatokat megérti.
- Érdeklődik a környezet tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladat végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelme időtartama életkorának megfelelő.
- Teljesítménye eredményét reálisan értékeli.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Tapasztalatait szóban kifejezi.
- Érthetően folyamatosan kommunikál, beszél.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ.
- Különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot.
- Igényli, hogy feladatokat sikeresen és önállóan oldjon meg.
- Képes a környezetéről hiteles, valóság-hű képet alkotni.
- Kialakul az adott életkorra jellemző szókincs.
- Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Képes rövid történet önálló elmondására.
- Erősödnek az iskola kezdséhez szükséges magatartási formák: önfegyelm, kitartás.

9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

9.1 Személyi feltételeink

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára.

Intézményünkben felsőfokú végzettségű, jól képzett, gyermek-szerető, a szülőket nevelőpartnernek elfogadó, kulturált, önmagukkal és környezetükkel is igényes óvodapedagógusok dolgoznak. Fontos számunkra, hogy pedagógiai munkánk fejlesztése érdekében módszertani kultúránk, szaktudományi ismereteink folyamatosan fejlődjenek.

Minden óvodapedagógus más-más területen mutat az átlagostól eltérő, magasabb szintű pedagógiai tudást, felkészültséget, rátermettséget. Ötletekkel, javaslatokkal segítik egymást és az óvodavezetés munkáját. Nagy szeretettel, odafigyeléssel neveljük a ránk bízott gyermekeket. Igyekszünk megteremteni azokat a körülményeket, melyek a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Gyermekeink beszédjavítását logopédus látja el óraadóként, heti 6 órában.

9.1.1. Óvodapedagógusokkal szembeni elvárások:

- önállóság, elkötelezettség, pedagógiai optimizmus, hivatásszeretet, együttműködés, felelősségvállalás az óvoda pedagógiai céljai iránt
- az óvodai nevelés-fejlesztés tevékenységeihez kapcsolódó tudásterület, nézetek, közös értékrend melletti elkötelezettség
- a gyermekek személyiségének, emberi méltóságának mindenkor tiszteletben tartása – az egyéni különbségek elfogadása, a gyermekek erre való nevelése
- a gyermekek életkorának, fejlettségének és személyiségének megfelelő módszerek megválasztása, tevékenységek során egyéni differenciálás alkalmazása
- megértő, elfogadó, befogadó, támogató attitűd, mely nemcsak a gyermekekkel, hanem a szülőkkel való kapcsolattartást is jellemzi
- pozitív, modellértékű anyanyelvi- kommunikációs magatartás, szóbeli és írásbeli kommunikációjának folyamatos és kritikus értékelése, fejlesztése, reflektív gondolkodás.
- munkájának folyamatos elemzése, erősségei, gyengeségei ismeretében reális értékelése, tudatos fejlesztése (önképzés, továbbképzésen való részvétel, házi bemutatók, fórumok szervezése, azokon való részvétel, könyvtár, szakfolyóiratok állandó használata), innováció támogatása.
- új, korszerű nevelési-oktatási-, képességfejlesztési módszerek, eszközök, munkaformák, tapasztalatszerzési módok és visszajelzési formák alkalmazása, ez irányú tudás egymással történő megosztása
- digitális, IKT eszközök (számítógép, laptop, cd lejátszó, projektor, fényképezőgép, kamera, internet stb.) használata a nevelő-oktató munkában, a képességfejlesztésben
- alkalmazkodó, együttműködő, aktív tagja a nevelőtestületnek, részvétel az óvodát érintő programok, feladatok megvalósításában
- online kommunikáció használata az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködés során
- aktív részvétel az intézmény fejlődését szolgáló tevékenységekben, pályázatok figyelésében, írásában, megvalósításában

- a szülőkkel való kapcsolatára jellemző:

- a kölcsönös tisztelet és megbecsülés
- a gyermekekről nyújtott teljes körű és valós információ nyújtása,
- a családi vonatkozású információk szigorú titokként való kezelése

- az intézménnyel való kapcsolatára jellemző:

- kollegiális munkakapcsolat, mely őszinte és tiszteletteljes viszony,
- a nevelőtársak szakmai észrevételeinek nyitottan való fogadása
- az óvoda belső életével kapcsolatos információk titokként való kezelése.

Óvodapedagógusaink a pedagógiai munkát közvetlenül segítőkkel, az óvoda technikai dolgozóival együttműködnek.

Az alkalmazotti közösségünk munkájára jellemző az igényesség, a hatékony munkavégzés és a jó együttműködés.

Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Dajkák és pedagógiai asszisztens segítik közvetlenül nevelő munkánkat.

9.1.2. A dajka, pedagógiai asszisztens szerepe és feladatai:

Az óvodapedagógus munkáját kiegészítve kompetens szerepkört töltenek be az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése során.

Elvárás, hogy:

- kapcsolatukat a gyermekekkel és a kollégákkal pozitív attitűd jellemezze.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való modell értékű, személyes kapcsolat kialakítása, fenntartása
- az óvodapedagógusokkal együttműködőek, segítik munkájukat céljaik megvalósítása érdekében
- bekapcsolódnak, rész vesznek a gyermekek játéktevékenységébe
- segédkeznek a fejlesztő eszközök előkészítésében, elpakolásában
- az óvodai környezet rendjének, tisztaságának fenntartása

9.2. Tárgyi feltételeink

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Gyermekeink nevelése négy csoportban történik, amennyiben az aktuális gyermeklétszám meghaladja a terem befogadó képességét, abban az esetben az adott csoport megosztottan működik.

Óvodánk földszinti részén három terem egy fürdőszobával biztosítja a gyermekek nevelését.

A közlekedő folyosón vannak gyermekeink öltöző polcai elhelyezve.

Negyedik termünk az emeleten van nagysága közepes, külön fürdőszobával rendelkezik, mely hatalmas előnyt jelent gyermekeknek és óvónőknek egyaránt.

Az óvodai program céljaihoz rendelt eszközrendszer

A játéktevékenység eszközei

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játékszer motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyermek elképzeléseit, segíti elgondolásainak megvalósítását.

Óvodánk tárgyi-dologi fejlesztését úgy tervezzük, hogy minden évben bővíteni tudjuk játék eszköztárunkat. Természetesen figyelembe kell vennünk a rendelkezésünkre álló anyagi fedezetet.

Pályázatok, szponzorok, szülők támogatásával gazdagítjuk, színesítjük óvodai életünk tárgyi feltételeit és minőségét.

Az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközök

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos (az óvodapedagógus által irányított) spontán tevékenység, játékos tapasztalatszerzés, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközellátottságunk megfelelőnek mondható, lehetőségeinkhez mértén folyamatosan fejlesztjük.

Az óvodai meséskönyvek, ismeretterjesztő könyvek, szakkönyvek

Gyermekkönyvek

Minden csoport rendelkezik magyar és szlovák nyelvű könyvekkel.

A szakkönyvek az óvodai könyvtárban vannak elhelyezve, az óvónők bármikor kézbe vehetik. Az újonnan megjelenő szakirodalmat igyekszünk beszerezni.

Óvónőink sokféle játékot, fejlesztési eszközt készítenek, készíttetnek.

Gyermekeink testi képességeinek fejlesztését termeinkben és a szabadban valósítjuk meg, melyekhez mozgásfejlesztő tornaeszközöket alkalmazunk. Ezek az eszközök kedvezően befolyásolják a gyermekek testi fejlődését, növekedését és teljesítőképességét.

Az anyanyelvi nevelés, a bábozás, dramatizálás motiválásához különböző bábok állnak rendelkezésünkre, úgy a gyerekek, mint a felnőttek számára.

Minden csoport rendelkezik audiovizuális eszközökkel, melyek segítségünkre vannak mindennapjainkban, ezeket is igyekszünk folyamatosan korszerűsíteni, fejleszteni, cserélni.

Fontosnak tartjuk, hogy a költségvetés által biztosított anyagi eszközökkel a leghatékonyabban gazdálkodjunk. Ezt kiegészítve támogatásokkal, pályázati pénzekkel, a szülők segítségével (ovidélután, aprók pénze), rendezvényekkel a Pilisszentkereshti Óvoda Gyermekekért Alapítvány segítségével, valamint egyéb források felkutatásával igyekszünk óvodánkat szebbé, otthonosabbá tenni.

Óvodánk legyen az a hely, ahol mindenki jól érzi magát, felnőtt és gyerek is.

Egyéb tárgyi - dologi eszközök

Óvodánk zárt óvodai játszótérrel rendelkezik, ahol biztosított a gyermekek számára a szabad mozgás.

A légfürdőzés mellett a frissítő vizet is biztosítjuk a gyerekek számára.

Játszóterünket folyamatosan látjuk el újabb és újabb eszközökkel, felszereltségét bővítjük a terület adta lehetőséget, valamint anyagi lehetőségeinket figyelembe véve.

Sajnos az óvoda épülete, a helyi adottságok nem teszik lehetővé tornaszoba kialakítását.

A konyha az óvoda épületében működik. 2002. augusztus 21.-től HACCP rendszert (Élelmiszer biztonsági rendszer) a meglévő feltételek mellett működtetjük.

9.3. Csoportszerkezet

Jelenleg azonos életkor szerint szerveződő csoportjaink vannak, melyek megengedik és biztosítják a gyermekek saját ütemük szerinti fejlődését. A továbbiakban is az aktuális bejövő gyermeklétszámhoz alakítjuk a csoportokat.

9.4.Óvodai életünk megszervezése, napirend, heti rend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napirendet és a hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatárssakkal.

Javaslattevő a napirend elkészítéséhez

Időkeret	Tevékenységek
7 ⁰⁰ - 7 ³⁰ 30 perc	Gyülekező, szabad játék az összevont csoportban
7 ³⁰ - 8 ³⁰ 60 perc	Szabad játék, kezdeményezés
8 ³⁰ - 8 ³⁵ 5 perc	Játékpakolás, rendrakás
8 ³⁵ - 8 ⁴⁰ 5 perc	Mindennapos testnevelés
8 ⁴⁰ - 8 ⁵⁰ 10 perc	Mosakodás, terítés
8 ⁵⁰ - 9 ¹⁰ 20 perc	Tízórai
9 ¹⁰ - 9 ²⁰ 10 perc	Mosdóhasználat
9 ²⁰ - 10 ²⁰ 60 perc	Szabad játék, kezdeményezés
10 ²⁰ - 10 ³⁵ 15 perc	Rendrakás, gyümölcsevés
10 ³⁵ - 10 ⁴⁵ 10 perc	WC-, mosdó használat, öltözködés
10 ⁴⁵ - 11 ⁴⁵ 60 perc	Levegőzés, séta, játék a szabadba, kirándulás
11 ⁴⁵ - 11 ⁵⁵ 10 perc	Vetkőzés
11 ⁵⁵ - 12 ⁰⁵ 10 perc	Mosdóhasználat, terítés
12 ⁰⁵ - 12 ³⁰ 25 perc	Ebéd
12 ³⁰ - 12 ⁴⁰ 10 perc	WC-, mosdó használat
12 ⁴⁰ - 12 ⁵⁰ 10 perc	Mese, altatódal
12 ⁵⁰ - 14 ⁵⁰ 120 perc	Pihenés, alvás
14 ⁵⁰ - 15 ⁰⁰ 10 perc	Ébresztő, WC-, mosdóhasználat, terítés
15 ⁰⁰ - 15 ²⁰ 20 perc	Uzsonna
15 ²⁰ - 15 ³⁰ 10 perc	Mosdóhasználat
15 ³⁰ - 16 ⁰⁰ 30 perc	Szabad játék
16 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰ 60 perc	Az összevont csoportban szabad játék hazamenetelig

9.5. A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok

A pedagógusok nevelési és tanulási terveiket a stratégiai dokumentumok alapján készítik el. A gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére törekszünk, kihasználva a játékban, tevékenységben, cselekvésben rejlő lehetőségeket.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

A gyermekek bemeneti mérését a Fejlődési napló „Anamnézis” része tartalmazza.

A gyermek felvételét követő két hónapon belül az óvodapedagógus bejegyzést készít a gyermek fejlettségi állapotáról. Ezt követően évente két alkalommal kerülnek bejegyzésre a megfigyelés tapasztalatai, a fejlődést szolgáló intézkedések, megállapítások, javaslatok.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Egyéb gyermekekkel kapcsolatos dokumentumaink

- A felvételi előjegyzési napló
- A felvételi és mulasztási napló
- Az óvodai törzskönyv
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.
- Mérési rendszerünk:
Egyéni fejlődési naplónk

Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer dokumentációban rögzíti.

10. KÜLSŐ KAPCSOLATOK RENDSZERE

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés, melynek formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet során és azután is (pl. iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A kapcsolat formái

10.1. Az óvoda és a Szülői Szervezet

A Szülői Szervezet az óvoda részeként fejt ki tevékenységét, az óvodába járó gyermekek érdekképviselőt látja el. Az óvodavezető és a Szülői Szervezet vezetője az együttműködés

tartalmát és formáját az óvodai munkaterv és a Szülői Szervezet munkaprogramjának egyeztetésével állapítják meg.

10.2.Az óvoda és az iskola

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet érdekében az óvoda és az iskola a nevelőmunkáját összehangolja. Érvényesül a kölcsönös nyitottság, a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

A leendő első osztályos tanítók látogatást tesznek az óvodába és megszerveznek a gyermekek számára egy ismerkedő délelőtti az iskolában, ahol lehetőségük nyílik leendő tanítókkal, a tanteremmel és a taneszközökkel való megismerkedésre.

10.3.Az óvoda és a fenntartó

Az óvoda a falu első szellemi műhelye, az intézményes nevelés első színtere, amely a település, annak majdani szellemi, kulturális színvonalát, benne a magatartáskultúrát, a kommunikációs mintát biztosítja. Arra törekszünk, hogy a fenntartó önkormányzattal a kapcsolatunk korrekt, támogató, együttműködő legyen.

10.4.Az óvoda és a Kisebbségi Önkormányzatok

- Szlovák Önkormányzat
- Német Önkormányzat

A nemzetiséghez tartozó gyermeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart a nemzetiségi önkormányzattal. A Kisebbségi Önkormányzatok által szervezett programokon, ünnepségeken- amennyiben az óvodás gyermek életkorának megfelelő- általában a szülőkkel együtt részt veszünk.

10.5. Az óvoda a Pedagógiai Szakszolgálat, és a Gyermekvédelmi szolgálat

A kapcsolattartás célja a szaktanácsadás, szakvélemények kérelme, vizsgálatok igénybevétele.

A Gyermekjóléti szolgálattal jelzőrendszert működtetünk. Részt veszünk az esetmegbeszéléseken, valamint az általuk szervezett konferenciákon.

10.6. Az óvodai és az egészségügyi intézmények

Védőnő, fogorvos, gyermekorvos

A védőnő rendszeres ellenőrző munkát végez az óvodában.

A fogorvos évente egyszer szűrővizsgálatot tart az óvodás gyermekeknél és az esetleges beavatkozás szükségességét jelzi a szülők felé.

Az egészségügyi intézményekkel való kapcsolattartás célja az egészség megőrzése, a gyermek egészségügyi állapotának figyelemmel kísérése.

Az óvoda és a Közművelődési Intézmények

Az óvoda kapcsolatot tart a Községi Házzal és a Könyvtárral, hogy gyermekeink folyamatosan ismerkedjenek a könyvtárhasználattal és a könyvekkel, valamint, hogy nevelési feladataink sokoldalú, színes megvalósítása céljából részt vegyünk a Községi Ház rendezvényein. Pl. színdarabok bemutatása, községi rendezvényeken való részvétel, farsangi bál megrendezése stb.

10.7.Az óvoda és az Egyházközség

Az egyházi ünnepek idején (különösen karácsonykor) látogatást teszünk a templomunkba, meghallgatjuk Plébános Atya tanítását, közös éneklésben, készülődésben vagy ünneplésben veszünk részt.

10.8.Az óvoda és a testvéróvoda kapcsolata

A Kárpát- medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

A szlovákiai Párkány (Štúrovo) településen alakítottunk ki testvéróvodai kapcsolatot. Célunk a két óvoda közötti partnerkapcsolat erősítése, ápolása. A közös találkozók alkalmával bemutatjuk helyi programjainkat, oktatási és kulturális hagyományainkat, megosztjuk egymással tapasztalatainkat.

10.9.Az óvoda és a Család és gyermekjóléti központ kapcsolata

A köznevelési intézményeknek a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésükről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet alapján intézményünkkel együttműködési megállapodást kell kötni.

Az együttműködési megállapodás szerint kapcsolatot alakítunk ki és tartunk fenn a Család és gyermekjóléti központtal.

10.10.Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A településen működő „Malmocskák” bölcsődével törekszünk a jó partneri kapcsolat kialakítására, a kölcsönös segítségnyújtásra. A mi főzőkonyhánkról történik a bölcsődei étkezés biztosítása is. Keressük a tartalmas együttműködés lehetőségeit.

- kapcsolattartási formák: megbeszélések, szakmai konzultáció, intézménylátogatások, közös programok tervezése
- információcsere az átadott gyermekekről
- a gyermekek nyomon követése az óvoda kezdő szakaszában a gondozónők részéről

11. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

11.1 A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A sajátos nevelési igény kifejezi

a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.

b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

c) korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.

d) A gyermek

- életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

A fejlesztés magába foglalja a sajátos nevelési igény típusának megfelelően a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

A többségi óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda feladata:

- pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe vegye a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segíti.

Közreműködik:

- a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésében,
- a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésében és folyamatos tanácsadásában,
- a szülők és az óvoda együttműködésének figyelemmel kísérése.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

A gyermekek fejlesztésének sikerkritériuma

- a gyermekek beilleszkedése,
- az önmagához mért fejlődése .

Ezek megvalósulásához a következők járulnak hozzá:

- az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet
- a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- a „sérülésspecifikussághoz” igazított módszerek, módszerkombinációk megválasztása,
- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség)
- az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus.

Az együttneveléshez szükséges óvodapedagógusi kompetenciák:

- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a tevékenységekbe,
- szükség esetén eljárásait megváltoztatja,
- az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
- egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel,
- a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A gyermek fogyatékosságának, egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,
- figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására,
- az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra,
- a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában,
- tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal,
- figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

11.1.1. Beszédfigyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban, fejlesztésének elvei, feladatai óvodai nevelés során

Beszédfigyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A gyermek életkorától eltérően az anyanyelv elsajátítási folyamata akadályozott a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességrendszer szerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt.

A beszédfigyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszédproblémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszédszerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszédszervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A beszédfigyatékos gyermek fejlesztés :

- középpontban az anyanyelvi nevelést áll,
- aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján,
- az egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel valósuljon meg.

Az óvodai nevelés, fejlesztés kiemelt feladata:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
- az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
- az érzelmi élet fejlesztése egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülőkkel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg.

11.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

A magatartás-, viselkedés- és beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek is gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az óvoda, amelynek egyik legfontosabb feladata a szocializáció, alkalmazkodást igényel az általa előírt szokás- és szabályrendszerhez. Azok a gyermekek, akiknek szocializációja sérül, állandó konfliktusba keverednek a szabályrendszerekkel, és ez a társas viszonyaik zavaraihoz vezet.

Ha ezek mértéke meghaladja a pedagógus és a társak által tolerálható szintet, a gyermek problematikusává válik a rendszer számára, így az óvodai és iskolai közösségekben komoly problémává nőheti ki magát a magatartászavaros gyermekekkel való bánásmód.

A magatartászavarokat mutató gyermekek körének meghatározása nagyon nehéz. A szakirodalmak említést tesznek beilleszkedési zavarról, alkalmazkodási zavarról, nehezen nevelhető gyermekről, hiperaktív gyerekről vagy viselkedészavarról is. Találkozhatunk az MCD, a POS, a hi-perkinetikus zavar, a FIMOTA kifejezéssel, sőt ma már az indigó elnevezés is kezd egybeesni a magatartási rendellenességgel.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának általános jelei:

- A gyermek érzékenyebben reagál meteorológiai változásokra.
- Fáradékonyabb az átlagnál, nehezebben tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási és egyéb feszültséget.
- Gyakran igényli a pihenést, szünetet, egyedülállót.
- Fokozottabb szüksége van a tevékenységeket meghatározó állandó keretekre, érthető és követhető szabályokra.

Fontos szempontok magatartás-zavaros gyermek fogadásához

- Lehetőség szerint a csoportban ne legyen több viselkedészavart mutató gyermek, mert felerősíthetik egymás tüneteit.
- Fontos, hogy a gyógypedagógussal és egyéb segítő szakemberekkel állandó kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusok.
- Alapvető dolog, hogy egy szorongó gyermek érzéseit, a szorongása tárgyát mindig komolyan kell venni, csúfolás tárgya soha ne legyen.
- A hiperkinetikus kisgyermek esetében elegendő mozgást kell biztosítani. Fontos a szabályok, határok nagyon pontos meghúzése, és annak következetes betartása is.
- Tudatosítani kell a gyermekben, hogy akkor is szeretjük, ha éppen ostobaságot követett el (nem rád haragszom, hanem arra, amit tettél).
- Hagyjunk minden lehetséges szituációban választási lehetőséget, hogy érezze a döntések következményeit, és érezze a bizalmat is!

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő óvodapedagógusnak, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell rendelkeznie;
- szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- a foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján - szükség esetén - eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja;
- egy-egy nevelési helyzet, problémamegoldásához alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
- együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult.
- A fejlesztő pedagógiai ellátás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés keretében valósítható meg.

11.3. A kiemelten tehetséges gyermek

A tehetséggondozás célja:

- a tehetséges gyermek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése,

Feladata:

- A tehetség erős oldalának fejlesztéséhez olyan érzelmi biztonságot nyújtó légkör szükséges, amelyben a gyermek el mer indulni, kereshet, kutathat, tapasztalhat olyan dolgokat, amelyek tágítják világképét.
- Vegyük körül őket minél több lehetőséggel, amelyekből tanulhatnak. Mutassunk lelkesedést az őket érdeklő dolgok iránt, mert lelkesedésünk erősíti a különböző képességek kibontakozását.
- Tudjunk beszélgetni a gyerekekkel, és olyan játékot játszani, amely fejleszti képzeletét.
- A tehetséges gyermek érzelmi energiáit irányítsuk teremtő, alkotó folyamatba.
- Az óvodai élet rendje lehetőséget ad a tehetségre irányuló hajlam kibontakozására, melynek gondozása napi feladatunk.
- A személyre szóló tehetséggondozáshoz a tárgyi feltételeket, és körülményeket biztosítani kell.
- A tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése, fejlesztése szintén körütekintő, fejlesztő munkát igényel az óvodapedagógustól.
  - A gyermek éntudata attól függően alakul, hogy a környezete mit tart róla.
- Nevelésünkkel segíthetjük, bátoríthatjuk a tehetség lehetőségét magába hordozó gyermeket saját jövőképeének kialakításában.

11.4. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Intézményi feladatok:

- A gyermek fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet,

- Az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, amelyek a gyermekek óvodai nevelése során a szülőket támogatják, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosítanak.
- Befogadó környezet biztosítása
- A hátrányok csökkentése, egyénre szabott differenciált fejlesztés
- A veszélyeztetettség csökkentése.
- A családdal, a Szakértői Bizottság szakembereivel a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve folyamatosan segíteni személyiségük fejlődését.
- A gyermek egyéni szükségleteinek megfelelő támogatás.

Célunk:

- A hátrányok ne növekedjenek.
- A fokozott törődés ne megkülönböztetett bánásmódban fejeződjék ki.
- Érzelmi támaszt nyújtó bizalmat sugározzon.
- A gyermek iránti megbecsülés, elfogadó szeretetteljes beállítódással.
- A szülők bizalmának megnyerése, mert a segítség elfogadó és együttműködő kapcsolatban eredményesebb.

A pedagógus feladata:

A személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató tevékenységek megvalósítása, így egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő képességfejlesztés, együttműködést támogató, szociális képességeket fejlesztő módszerek alkalmazása a gyermekek nevelésében, a gyermek fejlődését segítő más szakemberekkel történő együttműködés, a gyermekek differenciált, fejlesztő értékelése, a családjaikkal történő rendszeres kapcsolattartás.

11.5. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek ellátása

Az a gyermek, tanuló számít , tartós gyógykezelés alattinak, akinek egészségügyi ellátása az általános járóbetegszakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt nem tud részt a kötelező óvodai nevelésben.

12. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

„Mondd és elfelejtik,

Mutasd meg és emlékeznek,

Vond be őket és megtanulják!”

(Cicero)

A tevékenységformákat és a fejlesztés tartalmi eszközeit egy gyűjtőfogalom alá rendezi az alapprogram: Az óvodai élet minden egyes tevékenységformájához más cél- és feladatrendszer társul.

Játék

Munkajellegű tevékenységek

A tanulási tevékenység fejlesztési területei:

- A külső világ tevékeny megismerése
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás

12.1.Játék

„Semmiiben nem nyilvánul meg olyan világosan az emberek jelleme, mint a játékban.

(Lev Tolstoj)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége az óvodai nevelésben ezért a mi óvodánk pedagógusai is a játékot tartják a leghatékonyabb módszernek és olyan készségfejlesztő tevékenységnek, melynek döntő szerepe van a személyiség alakulásában.

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, ezért arra törekszünk, hogy mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul valósuljon meg.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé, mely majd egészséges felnőtteket nevel.

Célunk:

A játék örömteli, spontán, elmélyült és önkéntes lehetőségének biztosításával a gyermek egyéni ötletei, vágyai kibontakozzanak és a személyiségük komplex módon fejlődjön. A fejlesztési feladatok játékban történő alkalmazásával naponta és folyamatosan lehetővé tesszük, hogy a számukra érdekes, és szabadon választott tevékenységeken keresztül gyakorolják azokat a funkciókat, melyek elősegítik egyéni fejlődésüket.

Az óvodapedagógus ,mint modell

A kisgyermek első valódi játszótársai a családban és az óvodában is mi felnőttek vagyunk –a szülő és az óvodapedagógus. Modellként utánozható mintát biztosítunk a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ maradunk, illetve segítőt, kezdeményezőkké válunk, ha a játékfolyamat elakad. Jelenlétünk teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Tudatos jelenlétünk biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógusi feltételteremtő tevékenységünk mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásunkkal, támogató, serkentő, ösztönző magatartásunkkal, a nem direkt reakcióival érjük el. Tiszteletben tartjuk a gyermek szabad játékának a menetét, feltételeit maximálisan biztosítjuk.

Arra törekszünk, hogy a kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékban kiélje.

A játékhoz szükséges feltételek megteremtése:

A játékhoz megfelelő teret és egyszerű, alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, életkornak megfelelő, biztonságos, könnyen tisztítható, esztétikus játékszereket biztosítunk.

Fontosnak tartjuk a megfelelő, kreatív, alkotó csoportléggör, helyet, optimális időt, eszközöket és az élményszerzési lehetőségek biztosítását a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Óvodánkban kiemelten ügyelünk a szabad játék túlsúlyának érvényesülésére. Biztosítjuk a játék kiemelt jelentőségét az óvoda napirendjében, időbeosztásában és a játékos tevékenységek szervezésében is.

A különböző játékfajták részletes leírása és azok irányításának elvei

Az explorációs játék

Kutató manipulációból ered. Alapja az önálló belső készítés a kíváncsiság. A legkorábban jelentkező játékforma, amely felnőtt korban is visszatér. A játék öröme a funkciógyakorlás, az ismétlés, az "én csinálom" határozott érzése adják. A gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

Építőjáték, konstrukciós játék

A gyermekek kockából és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. Az "én csináltam" tapasztalata bizonyosságot nyújt a gyermeknek saját képességeiről, növeli biztonságérzetét. A gyermekeket az alkotás öröme, a sokféleképpen összeállított játékszer és építőelem felhasználása ösztönzi a konstruálásra. A "valamit alkotni" igénye, öröme kreativitásuk mellett értelmi és társas képességeiket is sokoldalúan fejleszti.

Szerepjáték

A fejlődés folyamán az ismeretek bővülésével egyenes arányban fejlődik a játékuk is. A kezdeti gyakorló játékból kiindulva, eljutnak a szerepjátékig, szabály- és konstruáló játékig.

A szerepjáték az a tevékenység, amelyben a gyermek a felnőttek szerepét, tevékenységét és a felnőttek közötti viszonyokat sajátos körülmények között, általánosított formában, képzelete segítségével és a felnőttek által használt tárgyak helyettesítésére szolgáló játékeszközökkel újraalkotja.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek szerepjátéka egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhasson ki.

A szerepjáték lehet:

Utánzó: a legegyszerűbb forma, amikor a valóságot ismétli meg, majdnem utánó.

Szimbolikus: a képzelet gyakorlásáról van szó, jellemzője a "hidd el" tudat.

Kompenzáló forma: a valóságot javítja (a rossz történeteket jónak alakítja, vagy amit a valóságban nem szabad azt kiélti a játékban).

Likvidáló forma: a játék során újra élti valamilyen kellemetlen élményét pl.: kórház, a megismétléssel a negatív feszültség csökken, illetve feloldódik.

A szerepjáték pedagógiai értéke:

Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtja.

Feltételezi a gyermek önállóságát, kezdeményezését.

Tükrözi a gyermek érzelmi állapotát, a világról alkotott ismereteit és elképzeléseit.

A közös játékban alakulnak a játékgyományok, melyek a "mi tudat" létrejöttét erősítik.

Az együttes játék révén fejlődik a társas kapcsolatuk, együttműködésük.

Szabályjáték

A legkésőbb jelentkező, de a legtovább megmaradó játékforma.

Legfőbb jellemzői:

- szabályszerűség,
- társas tevékenység: - több ember kell hozzá, együttműködést kíván

Szabályjáték fajtái:

1. Mozgásos:

- Sorversenyek, futójátékok
- Versenyjátékok, váltóversenyek
- Fogó - és labdajátékok
- Ügyességi játékok

2. Értellemfejlesztő:

- Matematikai játékok
- Hallásfejlesztő és hangképző játékok
- Gyors reagáló képességet fejlesztő játékok
- Megfigyelőkészséget fejlesztő játékok
- Ismeretfejlesztő játékok
- Beszédfejlesztő játékok
- Logikus gondolkodást fejlesztő játékok
- Nevettető, zálogkiváltós játékok, kiolvasók, stb.

Legnagyobb értékük az, hogy a gyerekek fejlettségéhez igazíthatóak.

Tanításukat egy-két egyszerű feladattal és szabály megtanításával kezdjük, amelyeket a későbbiek folyamán fokozatosan bővíthetünk.

A gyerekek a szabályjátékban megtanulják a helyes magatartás alapvető formáit.

A szabályjátékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyerekek kívánságait, fejlettségét, a csoport létszámát, a helyi adottságokat, a játék előzményeit.

Szabályjáték fejlődése

A nagyok már bonyolultabb szabályjátékok megtanulására képesek s miközben azt nagy kedvvel, örömmel végzik, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik. A gyerekek játékában az egészséges versengés is jelen van, ez azonban soha ne csapjon át az egymással szembeni negatív érzelmek kifejezésébe.

Az óvodapedagógus feladatai

- A játékhoz megfelelő helyet és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket biztosítson.
- megfelelő csoportléggkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson.

- Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.
- A gyermekek beszédkészség fejlesztése a játékban
- Az óvónő játéksegítő módszerei, a játékírányítás feladatai

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon
- Vegyen részt aktívan erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban
- Legyen képes saját élményeinek eljátszására, a szerepek elosztására, a megbeszélte szabályok betartására
- Legyen képes egyéni ötletei, javaslatai játék terén
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására
- Élvezze a szabályjátékokat, tudjon a célért küzdeni, de képes legyen a kudarcot és a sikert kezelni
- Válgja elfogadóvá a viselkedési normákkal az óvodában betartandó szabályokkal és elvárásokkal szemben
- Igényévé váljon a közös játék, együttműködés a társakkal, egymás ötleteinek, javaslatainak elfogadása
- Tudja kifejezni tapasztalatait, elképzeléseit esztétikai és szociális élményeit a bábozás, dramatizálás eszközeivel.
- A felmerülő konfliktushelyzetet próbálják önállóan megoldani.

12.2. Verselés – mesélés

A mese, vers az anyanyelvi nevelés egyik legfontosabb eszköze. Szokásokat, népi értékeket, hagyományokat közvetít a gyerekeknek, tájékoztatást ad a külvilág és az ember belső világának legfőbb érzelmi viszonyairól, a megfelelő, de a lehetséges viselkedésformákról is. A gyermek lételeme, legtermészetesebb igénye a mesehallgatás. Örömforrás, feszültséget keltő és oldó lehetőség, katartikus erő, mivel azonos képszerűség és szélsőségesség jellemzi a meséket és a gyermek érzelmeit, gondolkodását.

Célok:

Gyermeki világkép alakítása irodalmi eszközökkel: a mesék, versek ismeretét közvetítsenek az életéről, érzelmi segítséget nyújtsanak, erősítve a gyermek énjét, személyiségét.

Jól beszélő, író és olvasó ember személyiségjegyeinek kialakítása.

Élményeit, tapasztalatait, gondolatait megfogalmazni, környezete számára érthetően kifejezni, kommunikációra képes gyermek nevelése.

Az óvodai irodalmi nevelés feladatai

A mindennapos mesélés során érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek, közben fejlesztjük képzeletüket, emlékezetüket. Az élmények hatására kialakuló belső képek elősegítik a gyermekek személyiségének fejlődését.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világképének kialakítására. A jó mesével, verssel elősegítjük a gyermek esztétikai, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődését, fejlesztjük anyanyelvi kultúrájukat, bővítjük szókincsüket, alakítjuk közösségi, szociális érzelmeiket.

Az irodalmi alkotásokkal segítjük a fantázia működését, az önkifejezést, önismeretét.

A fejlesztés tartalma:

A foglalkozások anyagát igényes, gyermek közeli tartalom, rövid lélegzetű, könnyen érthető, a gyerekek számára igazi örömforrást jelentő alkotások jellemezzék.

Az óvodában a 3 – 7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus-és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A tevékenység tervezésének irányelvei:

- Elengedhetetlen gyakorlat a mesék, történetek, gyermekversek mindennapossága.
- Rendkívül fontos az óvónő előadásmódjának személyes varázsa, hiszen így élhetik át igazán az irodalmi alkotások hangulatát, a szöveg humorát.
- Az irodalmi anyag tervezésénél fontos szempont a mesék, versek igényes kiválogatása, összeállítása a gyerekek fejlettségéhez, ismereteihez, életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva.
- A műválasztás szempontjai lehetnek továbbá az évszakok, jeles napok, ünnepek, hagyományok, esetleg speciális nevelési cél.

Követelmény:

A három-négy évesek tudjanak 8-10 mondókát, verset.

Ezek legyenek:

- Hintáztatók, hócögtetők , lovagoltatók.
- Egyszerű mondókák, mesék.
- Rövid, rögtönzött történetek.
- Halmozó láncmesék.
- Állatok beszédének dramatizálása.
- Egyszerű állatmesék, amelyekben ismétlések vannak.
- A 3-4 éves gyermek óvodába kerülésekor első igazi vers élménye a mondókákhoz kötődnek. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgatják. Ez a többszöri átélt ölbéli játék fizikai kontaktusa sokat jelent a gyermek és felnőtt érzelmi egymásra találásában. Lehetőséget teremtünk a vidám ritmusok korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt sokat ismételjük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyerekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A 4-5 évesek tanuljanak meg 10-12 mondókát, verset.

Ezek legyenek:

- Népi mondókák.
- Névcsőfolók.
- Vidám, humoros szövegű versek.
- Mai magyar költők ritmusélményt adó versei.
- Ebben a korban a meseanyagok:
- Állatmesékből.

- Egyszerű szerkezetű tündérmesékből.
- Refrénekkal tagolt verses mesékből állítjuk össze.
- A 4-5 éves gyerekekben kialakul a mese, a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvónő meséit.
- A gyerekek arcán megjelenik a megfelelő áhítat, figyelő ámulat. Játékukban egyre gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák ismételtetése. Ezek gyakoriságát ösztönözzük a kellékek biztosításával, esetleges segítségnyújtással. Az új verseket a gyerekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódva választjuk ki. Arra törekszünk, hogy segítségünkkel egyre több mesét jelenítsenek meg, s egyre többször rögtönözzenek báb-játékokkal. Az óvónők maguk is szívesen mondanak maguk megalkotta történeteket. Így saját gyerekkorukról, hasonló korú kisgyermekéről, állatokról, állatkölykökről. Ösztönözzük a gyerekeket, hogy a mesehőssel, vagy ellenfeleivel kapcsolatos érzelmeiket játékban, rajzban, esetleg szavakban is kinyilvánítsák

5-6-7 évesek tudjanak 12-14 mondókát, verset,

ezek:

- népi mondókák
- kiolvasók
- találós kérdések
- lírai versek
- Meséik, történeteik a tágabb környezetről is szóljanak:
- Erdei állatok élete
- Családról
- Gyermekéről
- Bonyodalmasabb, tréfás mesék
- Tündérmesék
- Folytatásos meseregények
- Ismerjenek meg a gyerekek több versszakos mondókákat, változatos kiszámolókat. A versek többnyire ismétlésekkel, refrénekkal tagolt, vidám, pattogó, ritmusváltó, ringató, lépegető, táncos ritmusú versek legyenek. Arra törekszünk, hogy a nagyok minél több találós kérdést, mulattató mondókát, tréfálkozót, felelgetőt, csúfolót, szólás-mondást ismerjenek meg.

A tevékenység szervezésének módszerei:

- Meghitt, nyugodt környezet, hangulat teremtése a meséléshez.
- Igényes, példamutató előadásmód
- Arra törekszünk, hogy a mesét, verseket az elejétől a végéig megszakítások nélkül mutassuk be.
- A bábjáték és dramatizálás lehet az óvodapedagógus önálló módszere és lehet a gyermek és a pedagógus közösen alkalmazott módszere is.

Az irodalmi élmény kiteljesedését segítő fejlesztő módszerek: beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, gyakorlás és ismétlés.

Fontos, hogy a mesemondásnak meglegyen a csoportokra jellemző szokása. Ez lehet mindig ugyanaz a hely, idő, jellegzetes tárgy vagy hívogató mondóka, ének, gyertyagyújtás, stb.

A zavartalan mesehallgatás biztosítása érdekében kiemelt fontosságú a megfelelő szervezeti forma megválasztása. A fantázia, a belső képek beindulása abban az esetben lehetséges, ha semmi nem zavarja meg a befogadást.

Az óvodapedagógus feladatai

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban kedvelt jellegzetes formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Az ismert verseket, mondókákat, meséket szívesen hallgassák és mondogassák.
- Az ismert verseket, meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Találjanak ki egyszerű meséket, történeteket és alkalmazzák a játékaikban.
- Váljanak a könyvek nézegetése által könyvszerető és a későbbiekben sokat olvasó gyermekekké.
- Kialakul a belső képalkotás képessége, ami az olvasás alapja.
- Tisztán, érthetően, az életkor megkívánta fejlettségi szinten beszélnek.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.

12.3.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Legyen a zene mindenkié”

„A zenei nevelést korán el kell kezdeni”

„Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés”

(Kodály Zoltán)

E gondolatokra alapozva óvodánk pedagógusai arra törekednek, hogy gyermekeink az óvodába lépésüktől kezdődően ismerkedjenek a zene világával. Olyan környezetben nevelkedjenek ahol az ének, a zene a mindennapok része, hiszen, a zene örömforrás, érzelmeket közvetít. Megszépíti, megszínesíti a gyermeki hétköznapiakat, fogékonnyá teszi őket a „szép” befogadására.

Ennek szellemében zenei nevelésünk cél-és feladatrendszerét az alábbiakban határozzuk meg.

A zenei nevelés célja:

- A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának kialakítása, fejlesztése, zenei anyanyelvük megalapozása.
- A gyermekek zenei képességeinek kialakítása, fejlesztése.
- A népi dalos játékokon, gyermektáncokon keresztül a nemzeti identitástudat kialakítása.
- A zenei műveltség alapjainak lerakása.

Az óvodapedagógus feladatai:

A zenei nevelés feltételeinek megteremtése és a zenei érdeklődés felkeltése:

Megfelelő légkör kialakításával alkalmat biztosítunk arra, hogy a nap bármely szakában szabadon énekelhessenek, mondókázhassanak a gyermekek. Ezzel megalapozzuk zenei alkotókedvüket is.

Zenei képességek fejlesztése:

Éneklési készség: az óvodapedagógus megfelelő, a gyermekek által jól követhető hangmagasságban, hangterjedelemben, tisztán, szép szövegkiejtéssel énekel.

Ritmusérzék: egyenletes lüktetés, szünet, ritmus, tempó különbségek érzékeltetése, egyszerű ritmushangszerek használata.

Hallásfejlesztés: halk-hangos, magas-mély hangok felismerése, megnevezése, térbeli érzékeltetése, zörejangok megkülönböztetése, hangszerek hangjának felismerése, dallam felismerés, dallambújtatás, zenehallgatás.

Zenei formaérzék: ritmus és dallamvisszhang.

Zenei alkotókedv: egyszerű dallam kitalálása, zenei kérdés-felelet.

Mozgás és térforma.

A felhasznált zenei anyagok igényes, az életkornak és az adott gyermekcsoport képességeinek megfelelő válogatása:

Programunk törzsanyaga Kodály Zoltán útmutatása alapján Forrai Katalin által összeállított óvodai ének-zenei anyagra épül. E mellett népzenei gyűjtemények, klasszikus zeneszerzők művei és kortárs művészi alkotásokon keresztül igyekszünk a gyermekek zenei ízlését formálni.

A kiválasztott zenei anyag kapcsolódik az évszakok változásaihoz és az évente visszatérő naptári ünnepekhez.

A zenehallgatásra szánt anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A gyermektánc, néptánc alapjainak lerakása

A gyermekek megismerkednek a különböző mozgás- és térformákkal (kaputartás, vonulás a kapu alatt, hullámvonal, keresztfogás), táncmozdulatokkal (ringás állva és járás közben, páros sarokemelés, záró lépés előre-hátra, forgás egyedül és párosával).

A néphagyomány a zenét, szöveget, dallamot és mozgást tökéletes egységben tárja a beszélő tanuló gyermek elé. A népi gyermekjáték dalok közös éneklésével, a néptánc elemeinek gyakorlásával észrevétlenül ismertetjük meg gyermekeinket elődeink hagyományaival.

A tevékenység szervezeti formájának kiválasztása

Az ének-zene örömet nyújt, a gyermekek szívesen vesznek részt benne akár kötött, akár kötetlen formában szervezzük.

A kötetlen foglalkozásokat főként kiscsoportban, 3-4 éves gyermekeknél alkalmazzuk. Az óvodapedagógus nyugodt légkörben, változatos módon kelti fel az érdeklődést. Ilyenkor közvetlen kapcsolatba lép az adott gyermekkel, vagy gyermekekkel. Ezzel a munkaformával fel tudja mérni és hatékonyan tudja fejleszteni az egyéni képességeket. A befogadás időszakában az érintéssel, ölbéli mondókákkal, dalocskákkal ismerkednek a gyermekek, később megjelenik a játékos, utánozó mozgás, az egyszerű szerepcseré.

A nagyobbaknál, 5-6 éveseknél a körjátékokat már bonyolultabb mozgás kíséri. Megjelennek a többszereplős, szerepcserélő és párválasztós játékok. Az énekes játékok gyakorlása-jellegéből adódóan-kötött formában valósul meg, törekedve arra, hogy semmi ne zavarja meg az önfeledt játékot.

A fokozatosság elvének alkalmazása

Az óvodapedagógus ezt az elvet alkalmazza a zenei anyag kiválasztásában, a foglalkozások alakítják, formálják a gyermekek magatartását. A kötött foglalkozásokhoz is fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket. Amint az énekes játékok megjelennek, szükség van az együttes részvételre. Így majd fokozatosan megtanulják, hogy a játék akkor lesz örömteli és sikeres, ha alkalmazkodnak egymáshoz és az óvó néni kéréséhez.

Változatos zenei élményhez juttatás

Az óvodapedagógusok közös éneklése (kánon és többszólamú ének), a koncertek, a zenés báb- és színházi előadások, az iskolások Betlehemes játéka, a karácsonyi közös éneklések, az ünnepi és mindennapi használatra szánt CD-k hallgatása gazdagítja, sokszínűvé teszi a befogadást, formálja a zenei ízlést.

Az énekléshez használt hangszerek a zenélést szerettetik meg.

A tevékenység tervezése

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység tervezett formában heti egy alkalommal történik. Énekelgetésre, mondókázásra, dalos játékok játszására a nap bármely szakában lehetőség van sokszor spontán módon a gyermekek kezdeményezésére is.

Zenei képességek fejlesztése:

- a) Éneklési készség
- b) Zenei hallás
- c) Ritmusérzék
- d) Zenei alkotókészség
- e) A zene hallgatása

a)Éneklési készség:

A hallás legtöbbször gyorsabban fejlődik, a tiszta éneklési készség sokkal lassabban. Az éneklési készség fejlődéséhez sokszori ismétlés, sokéves gyakorlás szükséges. Ezért is kell szem előtt tartanunk azt a tényt, hogy a legtöbb gyermek három év folyamán tanul meg tisztán énekelni.

Ezt segíti:

- a kis hangterjedelmű dalok tanítása
- megfelelő hangmagasság éneklése
- az óvónő modellt nyújtó éneklése

b)Zenei hallás fejlesztése: - Magas-mély hang különbsége:

- Kisebбекnél oktáv távolság
- Nagyobbaknál már kvint távolság
- A legnagyobbaknál terc távolság
- Halk-hangos éneklés
- Zörejeken, beszéden, éneken, zenén keresztül érzékeltetve.
- Hangszínek felismerése
- Környezet hangjai, különböző anyagú tárgyak zörejei.

-Belső hallás fejlesztése

- Dallambújtatás, dallamfelismerés.

-Ritmusérzék fejlesztésének a fokozatai:

- Kiscsoportban: Egyenletes lüktetés érzékeltetése játékos mozdulatokkal.
- Középső csoportban: Egyenletes lüktetés és ritmus érzékeltetése, külön- külön.
- Nagycsoportban: A kettő kombinálása előbb két csoportban, majd járás közben ritmus érzékeltetése

Tempóérzék fejlesztése:

- Ezekhez a területekhez a gyors-lassú beszéd, mondókázás, éneklés tartozik.
- A nagyobbak már jól érzékelik, ha lassú, illetve gyors tempó változatlan marad a dal vagy mondóka végéig.

d) Zenei alkotókészség fejlesztése:

- A kérdés-felelet játék különböző változatait
- Ismert szövegekhez kitalása.
- Rövidebb mesét énekelve adunk elő.

e) A zenehallgatásra nevelés:

- Fontos szerepet játszik itt az óvónői előadás énekelve, vagy hangszeren.
- Rendszeresen elő zenehallgatási anyagok furulyán vagy xilofonon, Ezen kívül műzei alkotásokat hallgattatunk.
- Nagyon fontos a zenehallgatási anyag igényes válogatása, hisz a legtöbb gyermek szinte csak az óvodában jut művészi értékű zenei ingerhez.

f) A gyermekek dalanyaga:

Az óvodai énektanítás a mondókákat és az énekes játékokat a magyar gyermek játékhagyomány anyagából meríti. Felhasznál még művészi értékű, a magyar népzenei sajátosságokra épülő komponált gyermekdalokat is.

A mondókák óvodai tanítása is fontos. Zenei értékük a gyermekdaléval egyenlő és óvodai szerepük is ugyanolyan jelentős.

Mondókaanyag a három korcsoportban:

- Kiscsoport 5-7
- Középsőcsoport 4-6
- Nagycsoport 3-4

Az énekes gyermekjátékok néha a felnőttek ritmusaiból, népszokásaiból ellesett motívumok, így a történelmi, társadalmi változások hordozói.

A hagyományápolás fontos eszközei.

Ritmusuk egyszerű, az élőbeszédhez igazodó. Az énekes játékokban az éneklés és a játékos mozgás szoros egységben él. Játékos formában fejleszti a gyermekek formaérzékét, éneklési készségét, zenei hallását, ritmusérzékét. Komplex hatást gyakorol a gyermekekre. Mindenekelőtt erősíti a gyermekek közötti kapcsolatot. Pl. párválasztóknál barátot választanak.

Követelmény:

- A legkisebbek ismerjenek meg 10-14 kis hangterjedelmű dalt:
- Középső korcsoportos óvodásaink ismerjenek meg 12-15 dal
- A nagyok ismerjenek meg 15-18 dal

Az óvodapedagógus feladatai

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása
- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal
- A felhasználásra szánt ének-zenei anyag igényes tervezése és válogatása, az életkort és a csoport zenei képességszintjét figyelembe véve.
- Az óvodáskorban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Szabadidős, spontán helyzetek kihasználása.
- A gyermekek beszéd- és nyelvi képességeinek fejlesztése.
- Az ének-zene tevékenység szervezett formáinak biztosítása.
- A magyar hagyományokhoz kapcsolódó dalok, szokások élményszerű tanítása, gyakorlása.
- Pozitív modell nyújtása, természetes motiváció.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek kis hangterjedelmű dalokat, egyszerű dallammotívumokat tisztán, jó szövegkiejtéssel és megfelelő tempótartással, önállóan és csoportosan is szépen énekel.
- Ismer több alkalmi dalt és változatos ritmusú mondókát.
- Felismeri a magas-mély, halk-hangos, gyors-lassú ének és beszédhang közti különbséget.
- A már ismert dalokat képes dúdolás, vagy hangszeres előadás útján felismerni.
- Meg tudja különböztetni a zörejt a zenei hangoktól.
- Egyöntetűen körben jár kézfogással, szép testtartással.
- Képes egyszerűbb tánc lépésekre.
- Váljanak képessé a zenei élmények befogadására
- Zenei ízlésük finomuljon, váljon igényükké a szép, tiszta éneklés
- Tudjanak rögtönözni dallamokat, mozgásokat, ritmusokat
- Szívesen és önállóan játszanak népi dalos játékokat
- Mernek és tudnak egyedül is énekelni
- Figyelmesen hallgassanak végig zeneműveket, vagy élő zenealkotást
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt tapssal, járással egyszerű mozgással érzékeltetni.
- Képes egyszerű hangszerek megszólaltatására.
- A közös éneklés, zenehallgatás örömet jelent számára..

„Csak énekelj, mert az ének jó dolog,

Csak énekelj, mert az ének víg dolog,

Csak énekelj, mert az éneken szív dobog.”

(Bárdos Lajos)

A zene beépül az óvoda mindennapjaiba. A dalokon, mondókákon keresztül a gyermekek megismerkednek az évszakok változásaival és az ünnepekkel, melyek a gerincét adják az óvodai tanulás tematikájának.

12.4.Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

*"A kreativitás szépsége, hogy képes átformálni a félelmet örömmé."
(Joe Gebbia)*

Cél:

A gyermeki személyiség fejlesztése népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel. Jókedvvel végzett tevékenység közben óvodásainkban a külső világot megismerő képesség, az ebben való tájékozódás, intellektuális látás, kreativitás, befogadó képesség kialakítása. Képi, plasztikai kifejezőképességük, komponáló, és rendező képességük, , esztétikai érzékenységük és igényességük, finommotorikájuk, a színképzetük, térlátásuk, saját formanyelvük, önkifejezésük elősegítése, fejlesztése.

Feladata:

- A gyermeki alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A gyermek környezete iránti érzékenységének kialakítása.
- Az alkotó tevékenység tartalmának, minőségének fejlesztése, az egyéni képességek figyelembevételével.
- A tevékenység szervezeti formájának biztosítása.
- Az eszközök célszerű kezelésének, a technikák használatának megtanítása.
- A gyermek alkotó, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A gyermek környezete iránti érzékenységének kialakítása
- Az alkotó tevékenység tartalmának, minőségének fejlesztése az egyéni képességek figyelembe vételével.

Követelmény:

3-4 éves korban játszva ismertetjük meg a gyereket az anyagokkal, eszközökkel, és alapvető technikákkal. Szabadon firkálgató, mázoló, gyurmázó gyerekekkel együtt éljük a felfedezést, az alkotást, a színek, a formák adta örömet, esztétikai élményt. A firkából kilépő, valamint ábrázolni kezdő gyermeket egyénileg segítjük a továbblépésben, de fokozatosan figyelünk a gyermek igényeire, gondolataira, engedjük szabadon próbálkozni.

Képalakítás különböző technikákkal: festés, rajzolás, papírragasztás, agyagba, homokba karcolgatás.

Plasztikai alakítás: nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, tépegetve, stb.

Építés: Különböző tárgyakkal formák, alakzatok létrehozása.

4-5 éves korban jelentkezik a szándékos képalakító tevékenység, melyet fejlesztünk kapcsolódó témákkal, technikával. Megjelenik az ember, a környezet, tárgyak, cselekmények ábrázolása. (Egy-egy emlék közös, vizuális felidézése során felhívjuk a figyelmüket a részletek fontosságára). Ösztönözzük a gyerekeket, hogy játékaikat a maguk által készített eszközökkel bővítsék, készítsenek apró esztétikus ajándékokat (pl. nőnapra, anyák napjára, barátaiknak).

Képalakításra jellemző legyen: gazdagabb formák, színkeverés, színárnyalatok.

Plasztikai munkájukat jellemezze: a formák tagolása, bábdiszlet készítés, összeszerelésük, díszítésük.

Építés lehetőségeinek részletezése: térvariációk.

5-6-7 éves korban a fejlődés a részletgazdagságban, a kompozíciókészítésben, a készülő dolgok bonyolultságában és a tervszerű készítésben jelenik meg. Ezen a területen a folyamatos fejlesztés fontos feladatunk.

Segítjük a gyerekek befogadó és alkotó képességeinek fejlesztését, megteremtjük a feltételeit annak, hogy az egyszerű odafordulástól az ámuló rácsodálkozásig jussanak el.

Ösztönözzük, hogy rajzaikban jelenjen meg az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján, majd később a saját élményeken alapuló témákban a mesék, versek, ünnepek, közös élmények eseményábrázolásai is.

Képalakítás során alkalmazzuk: képmontázs, lenyomat technikáját.

Rajzban és plasztikai munkánál megjelenik térben és síkban a többalakos cselekményábrázolás.

Díszítőtechnikák: fonás, szövés.

Az egyéni fejlesztésre minden korcsoportban nagy hangsúlyt fektetünk. Arra törekszünk, hogy mindenki önmagához képest fejlődjön. A tehetséges gyerekek tehetséggondozása is folyamatosan történik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megismerteti a különféle anyagokat, eszközöket, technikai eljárásokat, hogy ha ezekben gyakorlottá válnak, tudjanak a tartalomra figyelni (képzelet, fantázia, egyéni érzelmek, egyéni kifejezőmód). A mindenkor elérhető, megfelelő minőségű, méretű eszközök, anyagok elmélyült, tetszőleges időtartamú elfoglaltságra adnak lehetőséget. Minél több egyéni és közös élménynyújtásra törekszik.
- A spontán és irányított szemlélődés, felfedezés, rácsodálkozás, a jelenségek formája, színe megfigyelésre készíti a gyermekeket.
- Az eszközök biztonságos használatát, a technikai eljárásokat minden gyermekkel megismerteti, hangsúlyt fektet az egészségügyi és viselkedésbeli szokások kialakítására. Arra törekszik, hogy megismerjék az eszközök, anyagok állandó helyét, szabad tevékenység közben óvják környezetüket, ruhájukat, és vegyenek részt tisztításukban, elrakásukban.
- Lehetőséget ad a gyermekeknek önálló új technikát is kitalálni, alkalmazni. Az örömmel, játékosan végzett vizuális tevékenységet úgy biztosítja, hogy a gyermekektől a cselekvést és nem az eredményt várja, értékeli. Ugyanakkor figyelembe veszi, hogy a rajzzal közöl valamit.
- Biztosítja a megfelelő körülményeket:
  - állandó hely, a gyermek által bármikor elérhető eszközök, anyagok, jó légkör. Tiszteletben tartja az egyéni fejlődésük útját, tempóját, sikerélményekhez juttatja őket.
- Eszközt, anyagot, témaválasztási lehetőséget kínál mely a gyermek érzelmi beállítódására, kötődésére, környezetismereti témára épül a cselekvés öröme érdekében.
- Szervezeti forma megválasztásával a rugalmasság, folyamatosság elvét alkalmazza.
- Biztosítja az alkotás lehetőségét az egész nap folyamán.
- Nagyobb gyermekkel kiállítás-, tárlatlátogatást szervez.
- Balesetvédelem fokozott biztosításáról gondoskodik.

Néphagyomány elemei:

Népi kismesterségek alapfogásainak bemutatásával régi technikák megismerése / gyakorlása és az ehhez szükséges természetes anyagok felhasználása. (csuhé, vessző, kukorica, magvak, termések, szalma, fonal, gyapjú, agyag, stb.)

Az ünnepekhez és jeles napokhoz kapcsolódó jelképek elkészítése, közös, örömszerző tevékenység a csoportban, kiemelten a nemzetiség hagyományainak ápolása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Túlnyomórészt önállóan használj a megismert technikákat, eszközöket, ismeri az anyagok tulajdonságait.
- Örömmel, saját kezdeményezésre él az önkifejezés módjaival, rajzol, fest, kézimunkázik.
- A firkálástól eljut a képalkotásig, élmény és elképzelés után egyéni módon megjelenítve azt, alkotásaiban, emberábrázolásában részletező formák, egyszerű mozgások jelennek meg,
- Plasztikai munkái változatosak, egyéniek, építésben, téralakításban ötletes és együttműködő,
- Az alapszíneket, azok árnyalatait ismeri, felismeri, alkalmazza,
- Saját és közösen készített kompozíciókról, műalkotásokról, művészi tárgyakról tud véleményt alkotni.
- Ismeri a síkbeli irányokat, megfelelően fogja a ceruzát,
- Téri, formai, szín képzete gazdagodik, koordinált a szem-, és kézmozgása.
- Emlékezet után (vizuális, auditív) is tud ábrázolni,
- Meglátják környezetükben az esztétikai értéket.
- Kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre precízebb, apróbb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését. Finommozgásuk alkalmassá válik az iskolai ceruzai fogásra.

12.5.Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében.

A mozgás hatása az értelmi képességekre:

- fejlődik a gyermek vizuális memóriája
- bővülnek a térről való ismeretei, fejlődik térészlelése, gyarapodik szókinccse
- fejlődik a különböző észlelési területek integrációja, a keresztcsatornák és a fogalomalkotás.

Hatása a szociális képességek fejlődésére:

- segíti az "én tudat" fejlődését a „szociális én” erősödését
- pozitív hatást gyakorol társas kapcsolatokra: fejlődik az alkalmazkodóképessége, önuralma, együttműködő és tolerancia képessége siker és a kudarc megélésére ad lehetősége.

A mozgáson keresztül számos pedagógiai és pszichológiai feladat egyaránt megvalósíthatóvá válik a pedagógus számára.

A mozgásfejlesztés fő feladatai:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.

- A rendszeres mozgás által az egészséges életvitel kialakítása.
- Mozgáskészségek alakítása.
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg az óvodai élet során a szabad játékban és a kötelező testnevelési foglalkozáson.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az óvodás korú gyermekek létszükséglete a mozgás. Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, felkeltsük ezt a mozgáskedvet. Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra buzdítás. Fontos a biztonságos környezet kialakítása is. Ezen felül a pozitív megerősítés, a szükséges és elégséges szabályok megismertetése és betartatása. Lényeges szempont, hogy megfelelő hely, eszköz és idő álljon a mozgásos tevékenységek számára.

A 3-4 éveseknél a természetes mozgások fejlődését elősegítő feltételeket kell biztosítani.

A 4-5 éves gyerekek fejlődéséhez a leginkább a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése kapcsolható.

Az 5-6-7 éves korú gyerekek tekintetében a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testneveléseken

A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétikai, a torna, és a játék jellegű fogyakorlatokból áll össze. A játékoság alapvető eszköz és szempont a foglalkozások kivitelezésében.

Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig figyelembe kell venni a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét, és a gyermeklétszámot. A gyermekek számára a megfelelő nehézségű gyakorlatok kiválasztása nemcsak a mozgásos képességeit fejleszti, hanem képet ad önismeretéről is. A helyes minta, a pozitív ösztönzés elmaradhatatlan feltétele a jó foglalkozásoknak.

A 3-4 évesek testnevelési anyagát nagyrészt a természetes mozgások kell, hogy alkossák. Ilyenek a járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgy alatt vagy annak megkerülésével stb.

4-5 éves korban a mozgásfejlesztésnél már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ezt a célt szolgálja a különböző formák bemozgása változatos formákban. Az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, a testséma fejlesztése kap kiemelt hangsúlyt ebben az időszakban.

Az 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése a legcéltzottabb. Ebben az életkorban az alaklítás, formaállandóság fejlesztése a legfontosabb. Ezen felül a finommotorika fejlesztése is előtérbe kell kerüljön. Testnevelési foglalkozásokon ezt természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal lehet fejleszteni.

Az óvodapedagógus feladata

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgás-szükségletének differenciált kielégítése érdekében

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szeretik, és természetes igényükké válik a mozgás.

- Testsémájuk kialakul.
- Téri helyzetekben tájékozódni tudnak.
- Finommotorikájuk fejlettsége alkalmassá teszi őket az írástanulás megkezdésére.
- A gyermek, mozgás közben tudjon irányt váltani.
- Váljon képessé a sor és köralkotásra.
- Tudjon fél és páros lábon szökdelni.
- Egyensúlyozzon egy lábon valamint különböző szereken.
- Legyen képes átugorni kisebb akadályokat.
- Mozgásában legyen kitartó.
- Ismerje és tartsa be az adott szabályokat.
- Legyen képes a felnőtt utasításait követni, figyeljen társaira.

12.6.Külső világ tevékeny megismerése

„A természet hatalmas, az ember parányi.

Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen

Kapcsolatot tud teremteni a természettel.”

(Dr. Szentgyörgyi Albert)

A tevékenység célja, feladatai

A külső világ tevékeny megismerése áthatja az óvodai nevelés egész folyamatát. Ez adja a gerincét az óvodai tevékenységeknek, e köré épülnek a tevékenységi formák: mese – vers, ének, ábrázolás.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Célunk és feladatunk, hogy a gyermekek életkoruknak, egyéni képességeiknek megfelelő szinten ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetükről. Pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a gyermekekben a természethez az emberi alkotásokhoz. Fontosnak tartjuk, hogy megalapozzuk a takarékosan élő, környezetbarát életmódot folytató, a természet szépségét felfedezni, tisztelni és védeni tudó környezetük iránt érdeklődő, igényes kisgyermekek nevelésének segítségét.

A gyermekek életkori jellemzői, melyeket figyelembe veszünk a külső világ tevékeny megismerése során:

A gyermek érzelmi alapon válogat a család, az óvoda által nyújtott hatásokból, ezért törekednünk kell arra, hogy a gyermeket olyan hatások érhék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzik őt.

Megismerő tevékenységét érzelmei, kíváncsisága és tevékenységi vágya vezérli. Nemcsak tevékenykedni akar, de ismereteit, tapasztalatait is tevékenységei által szerzi. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tapasztalás és folyamatos tevékenység (játék, munka, tanulás) közben érzékelje a környező valóságot és dolgozza fel ezt a maga számára.

A gyermek a világból annyit ismer meg, amennyit érzékszerveivel felfog. Szervezzük úgy az óvodai életet, hogy mód legyen szemlélődni az őt körülvevő világról, világ rejtelméről lehetőleg minden érzékével megtapasztalhatta azt.

A gyermek szinkretikus gondolkodása következtében a környezetet a maga egészében, körvonalában, totalitásában érzékeli, a számára érdekessé emeli ki, ez lesz számára a dolgokhoz, jelenségekhez tartozó lényeges – ezért fontos feladat az ok-okozat megvilágítása.

A világ felfedezése a képszerű szemléletes gondolkodás fejlődése segíti a nyelvi-kommunikációs képesség fejlődését.

Ismereteit, tapasztalatait társaival közösen szerzi az együttműködés során, így társas kapcsolatainak bővülése olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segíti, mint pl. segítségnyújtás, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, egymás sikerének elismerése.

A gyermek pszichikus fejlődése a külvilággal való kölcsönhatásban alakul. Minden, amit lát, hall, tapasztal, amivel tevékenykedik, ismerkedik, új magasabb szintű képességek kibontakozását eredményezik.

Óvodapedagógus feladatai:

- A természetre és emberi alkotásokra figyelő óvó-védő szemlélete alapján együttműködésre épülő tevékenységeket szervezzen a gyerekek számára.
- Vegye figyelembe a gyermekek cselekvő aktivitását.
- Támassza a gyermekek meglévő élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Használja ki a természetes élethelyzeteket, a helyi lehetőségeket.
- A tágabb környezet megismerése érdekében szervezzen sétákat, kirándulásokat erdőn, mezőn, vízen szerzett élmények és tapasztalatok biztosításával.
- A környezetvédelem a környezettudatos magatartás megalapozása, kialakítása kiemelt feladata legyen!
- Szabad, spontán szerzett tapasztalatok rendszerezésével – az ok-okozati összefüggések megvilágítása.
- Tegye lehetővé a környezet mennyiségi, téri, alaki nagyságbeli viszonyainak megvilágítását, tapasztalását – matematikai nevelés.

A tapasztalatszerzés módja

Alkalmi és folyamatos megfigyelés, a gyűjtés, a szimulációs játékok, amikor a játékhelyzetet nem a gyerek, hanem az óvónő teremti meg. Lehetővé teszi a gondolkodási képesség hajlékonyságának alakulását olyan helyzetek teremtésével, amelyekben a gyerekeknek alkalmuk nyílik különböző szempontok felfedezésére, többféle megoldás közötti választásra. Támasszuk a gyerekek családi kiránduláson, nyaraláson szerzett tapasztalataira. A környezet megismerése során ismeretek, tapasztalatok birtokába jutnak. Megismerkednek a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival. Meghatározó szerepet kap a gyerekek képesség-fejlesztésében, a tapasztalás területén: az érzékelés, észlelés és a megfigyelés.

Emlékezés területén: mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés, élmények felidézése.

Megértés területén: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése, állítások, kérdések utasítások megértése.

Konstruálás területén: szabad és egy-egy feltételnek megfelelő alkotások - formák, mennyiségek, összességek - előállítás, megkeresése.

Ítéletképeség területén: annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz vagy nem.

12.7. Az óvodai matematikai nevelés

„A természet a matematika nyelvén szól hozzánk.”

(Galilei)

Az óvodai matematikai nevelés célja

Lehetőséget teremt a környező valóság formai és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, ezáltal hozzájárul az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

Az óvodai matematikai nevelés feladatai

- a gyermekek személyiségének és képességeinek fejlesztése
- a matematikai problémák iránti érdeklődés felkeltése
- matematikai tapasztalatszerzési és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek érdeklődését segítse felkelteni a környezet matematikai jelenségei iránt.
- Alakítsa, szervezze úgy a gyermek tevékenységét, hogy a több érzékszervét fejlesztve, cselekvő aktivitására építve képes legyen a problémamegoldó gondolkodásra.
- Differenciált fejlesztés az egyéni képességek figyelembevételével
- Érdeklődésével segítse a divergens gondolkodás kialakulását.
- Táblás játékokkal való ismerkedés működteti az alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat, ezért ismertesse azokat a mindennapokban.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, valamint a logikus gondolkodás megalapozása.
- A matematikai kifejezések tudatos alkalmazásával a gyermekek passzív és aktív szókincsének bővítése.

A nevelőmunkát segítő eszközök

- Logikai készlet, mérőrúd készlet, számoló figurák, mértani formák, dobókocka, kis tükör, dominó, társasjátékok

A matematikai nevelés tartalma

1. Számfogalom előkészítése, alapozása - Halmazok: létrehozása, összehasonlítása, számosságuk érzékelése, megnevezése - Halmazokkal végezhető műveletek: egyesítés, bontás, halmazok különbsége

2. Kiterjedések – összehasonlítás - Síkbeli kiterjedés - Térbeli kiterjedés - Magasság, hosszúság, szélesség - Mérések

3. Testek és síkmértani formák - Geometria - Összehasonlítás - Szimmetria megismertetése
Relációk térben – térben való tájékozódás

A matematikai nevelés elsősorban gondolkodásfejlesztés. A gondolkodás azokra a tapasztalatokra épít, amelyeket a megismerő tevékenysége során szerez a gyerek.

A tapasztalatszerzés megvalósulhat:

Természetes környezetben, tevékenységekben, élethelyzetekben az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ok-okozati összefüggéseket felismer.

- Képes halmazokat, mennyiségeket összemérni.
- Tud válogatni, csoportosítani, osztályozni, szétválogatni, sorba rendezni különböző szempontok szerint.
- A gondolkodás fejlődése révén tudja alkalmazni az összehasonlítás műveleteit. Azonosságokat, különbözőségeket felfedez, ehhez az analízis-szintézis, általánosítás, absztrahálás gondolkodási műveleteit alkalmazza.
- Megkülönböztet igaz-hamis állításokat.
- Képes az egyszerűbb matematikai műveleteket verbálisan is elvégezni, egyszerűbb helyzetekben matematikai nyelven kommunikálni.
- Képes megadott minta szerint építeni.
- Ismer néhány mértani testet, síkmértani formát.
- Képes megkülönböztetni, és lehetőség szerint megnevezni az irányokat.
- Tud térben, síkban mozogni az ismert irányok szerint.
- Képes papíron a balról jobbra, fentről lefelé mozgásra, munkára.
- Megérti és használja beszédben a névutókat.
- Kialakul a mennyiségfogalma.
- Érdeklődik a matematikai tevékenység iránt.

12.8.Munka jellegű tevékenységek

„Dolgozni szaporán, felmossuk a konyhát, aki lusta igazán, meghúzzuk a kontyát.

Hét pupu zivatar, felássuk a kertet. Ki tanulni nem akar, gyümölcsöt sem nyelhet.

Hét fejű zivatar, tanuljuk a leckét. Ki tanulni nem akar, vegyen más fejecskét.”

(Kodály-Weöres)

Az óvodát látogató gyermekek mindennapjaiban- akár az énekben, akár körjátékban vagy a mesében- találkoznak a **munka** szóval. Arra törekszünk, hogy az önkiszolgáló tevékenységeiktől eljussanak a társakért, a csoport érdekében végzett munkáig.

Cél:

A sokféle változatos munkajellegű tevékenységek végzése során olyan készségek, tulajdonságok, szokások alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát.

Feladat:

- Kialakítani a játék által, azokat a magatartási formákat, amelyek a későbbi munkához való viszonyt megalapozzák.
- Kézügyesség és finom mozgás alakítása
- Kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság fejlesztése
- Az önértékelés képességének fejlesztése.
- Munkafogások gyakorlásával jártasságok, képességek kialakítása.

Az óvodapedagógus tevékenysége a munka jellegű játékos tevékenységek kialakításában:

Óvodánkban fontos feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekeknek megfelelő motivációt biztosítsunk a munka elvégzéséhez.. Mi magunk nyújtunk példát a munkafolyamat elvégzésében, rávezetve ezzel a gyermekeket a munka fontosságára, annak értékére és jelentőségére. Ügyelünk arra, hogy a feladat ne haladja meg a gyermek fizikai és értelmi képességeit. A munkavégzés előtt megbeszéljük a gyerekekkel és felhívjuk a figyelmüket a balesetmentes eszközhasználatra.

Bíztatjuk őket arra, hogy az elvégzett munkát örömmel és szívesen, aktívan végezzék a mindennapokban.

A gyermekmunka tervezése és szervezése a pedagógustól tudatos körültekintést igényel. Fontos a pozitív példák kiemelése, a dicséret és az ösztönzés.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításához minél több gyakorlási lehetőséget ajánlunk fel. Törekszünk arra, hogy a visszahúzódozó, gátlásos gyerekek is bekapcsolódjanak a munkába.

Így lesz a munka jellegű tevékenységben való részvétel a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Kérjük a szülőket, hogy vegyék komolyan, tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízatásait.

A tevékenység fajtái:

- az önkiszolgálás
- naposság
- környezet rendjének megtartása
- alkalmi megbízatások
- játszótéri munka
- gyűjtőmunkák
- növény vagy állatgondozás

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képes kielégíteni az alapvető személyi szükségleteit.
- Tudatában van a kötelességeinek.
- Kialakult felelősségtudattal rendelkezik.
- Ismeri az alá-, fölérendeltségi viszonyokból adódó magatartásformákat.
- Ismeri az eszközök célszerű használatát, a használattal járó veszélyeket.
- Vigyáz saját, és társai testi épségére.
- Örömmel segít az óvó néninek, dadus néninek, társainak, kisebbeknek, másoknak.
- Önként vállal feladatokat, és azokat igyekszik pontosan teljesíteni.
- Vigyáz tárgyi környezete rendjére.
- A naposok az önálló munkavégzésre törekednek, a szokásrendszert betartatják.

12.9.Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Feladat:

- A tapasztalási lehetőségek biztosítása, konkrét ismeretek szerzése.
- Eljuttatni a gyerekeket egyéni fejlődési szintjüknek, és képesség szerinti gondolkodási szintre.
- Hátrányok kompenzálása.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

A manuális képességek fejlesztése mellett fontosnak tartjuk az értelmi képességek fejlesztését is. Ennek alapján építjük be az élményeket, ismereteket. Az élmények egy részét tudatosan tervezzük, ilyenek a kirándulások, séták, de odafigyelünk a spontán jövő élmények kihasználására is.

Az óvodában a személyiség kibontakoztatására, a különböző képességek fejlesztésére orientálunk.

A gyermek érdekében a legmegfelelőbb helyzet megtalálására, az egyéni bánásmód alkalmazására törekszünk, így minden gyermeket hozzásegítünk ahhoz, hogy elérje önmaga lehetőségeinek maximumát.

Egy-egy témakörhöz megtervezzük az odaillő játékokat, lehetőségeket nyújtva a gyermekeknek a témában való elmélyülésre, az ismeretek bővítésére, azok gyakorlására.

A tervezés minden esetben közösen elfogadott elvek alapján, a módszertani szabadság elvének figyelembevételével történik.

Az óvodai munkaterv alapján bontják le a feladatokat az óvónők saját csoportjukra és kialakítják egyéni arculatukat.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Utánzás a tanulásban

A játékbeli utánzások egyben a tanulás alapjai is. Ezen kívül vannak a tanulással összefüggő utánzások is. Ezek nem játékok, de játékos jellegűek. Ilyenek a készségeket fejlesztő tevékenységek: eszközök készítése, eszközök használata (mintakövetéses, szociális tanulási formák), a beszédnek, a dallamoknak, a mozgásoknak az elsajátítása (népi tánc, a zenei képességfejlesztést kísérő mozgások, testnevelés mozgásai, szabadidős mozgások). Ezen kívül probléma megoldási stratégiákat, magatartásformákat sajátíthat el a gyermek akár a felnőtt, akár kortársai tevékenységének megfigyelésével, utánzásával.

A mintaadást az teszi indokolttá óvodás korban, hogy a 3 – 6 évesek számára könnyebb látva utánozni és „mímelni”, mint instrukciók alapján megérteni, cselekedni.

A megfigyelés

A megfigyeléses tanulás lehet önálló tanulási forma, az utánzásos tanulás előzménye és kísérője, és a gyakorlati tevékenység része. Mindhárom változatban lehet spontán és irányított, a játékhoz kapcsolt (de nem játék!) tanulási forma.

A megfigyelés képességének fejlődése, fejlesztése több tényezőtől függ. Ezek mindegyikének helyet kell adni az óvoda mindennapi életében. A gyermekek sokat és szívesen szemlélődnek.

Ezért a megfigyeléshez:

- Nyugodt körülményekre, megfelelő időre van szükség.
- A tárgyaknak, eseményeknek a gyermek közelében kell lenniük.
- A figyelem és az inger erősség megfelelő szintje mellett folyó gyakorlás eredményeként egyre bonyolultabb jelenségek és összefüggések megismeréséhez jut el a gyermek.
- A megfigyelt tárgyak, események, jelenségek elraktározásának és tartós megőrzésének képességére is szükség van.
- A megfigyelt jelenségek megértését nagyban segíti az óvodapedagógus néhány szavas megjegyzése és a minél többszöri megfigyelési és gyakorlási alkalom biztosítása.

Az óvodás gyermek kérdései

A kisgyermek kérdései révén is kap választ és segítséget a környezetéből szerzett benyomásai, tapasztalatai megértéséhez, kérdései segítségével rendeződnek az őt ért tagolatlan környezeti hatások. A válaszok hozzájárulnak a környezetében elfoglalt státuszának megértéséhez, a társakhoz, felnőttekhez fűződő viszonyának tisztázásához, önismeretének kibontakozásához.

A kérdések legtöbbször játék közben és a megfigyelések eredményeként fogalmazódnak meg. A kérdésekben a gyermeknek a kérdezett iránti bizalma fejeződik ki. Válaszaink közben rendkívül fontos a kapcsolat megőrzése és elmélyítése.

Ennek érdekében:

- A válaszok harmonizáljanak a gyermek fejlettségével és igényével.
- A gyermek érezze kérdései iránti őszinte érdeklődésünket.
- Figyeljünk válaszaink megértésére.
- A derűs légkör bátorítólag hasson.
- A derűs légkörre a társakhoz intézett kérdések megfogalmazásához is szükség van. A társak közötti kérdésfeltevések legtöbbször beszélgetések közben fogalmazódnak meg.
- A kölcsönös kérdésmegfogalmazások annál sokoldalúbbak és bizalmasabbak, minél magasabb a csoport szocializációs indexe, illetve minél szorosabb kapcsolat jellemzi a beszélgetőket.

Problémamegoldás

Mindenfajta játék során előfordulhat problémamegoldásra váró szituáció. A problémamegoldás minden tanulási formának lehet a kiegészítője (része), ugyanakkor önálló tanulási formaként is szerepelhet.

A problémamegoldások játékfajtáktól függően eltérő módon fordulnak elő. A gyakorlójátékban a tárgyak újszerű összeillesztése, újszerű csoportosítása, az új mozgáskombinációk, az új nyelvi kifejezések megtalálása, felfedezése jelzi a kreatív gondolkodás jelenlétét.

A szerepjátékban a mintha helyzetek kitalálása és megvalósítása, a szerepek elrendezése, a játékosok közötti összhang megteremtése, a tárgyi feltételek előteremtése, kiválasztása egyaránt igényli a kreatív gondolkodást. Az építőjáték a maga tárgyi eszközeivel és azok variatív felhasználásával kínál lehetőséget a kreatív gondolkodáshoz.

A felmerülő problémahelyzetek megoldásához néha szükség van az óvodapedagógus segítségére, ugyanakkor a problémahelyzetek kívánják meg a legtöbb önállóságot és a legnagyobb erőfeszítést a gyermektől. Ezért a gyermekeknek nyújtott segítség nagy szakértelmet és türelmet igényel az óvodapedagógustól. Úgy segítsünk, hogy az önállóságot ne vegyük el a gyermektől, hogy övé legyen a megoldás sikerélménye, hogy legyen kedve a további tevékenykedésre.

A gyakorlás

Az óvodáskorú gyermekek közismerten a játékukba építik be az érdeklődésükre számot tartó élményeiket, tapasztalataikat – gyakorolva ezzel meglévő és alakuló képességeiket. A nevelő által kezdeményezett gyakorlást is szívesen fogadja a gyermek, ha az tartalmában érdekes, ha maga a gyakorlási forma vonzó, ha eredménnyel kecsegtet.

A játék jelenléte a tanulásban

A tanulás folyamatos tevékenység, amely gyakorlati tevékenységen keresztül fejlődik. A tanulás sokféle lehetőséget ad az érdeklődés kiegészítésére, tapasztalatszerzésre, a gondolkodás örömeinek átélésére, a környezet szépségének felidézésére.

Tanulás közben változatos szervezeti formákat alkalmazunk, amely igazodik a gyermek életkorához, egyéni érdeklődéséhez, képességeihez.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész óvodai nap folyamán jelen van.

A tanulás feltétele a gyerekek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.

A tanulási tevékenység szervezeti és munkaformái

Az ismeretek átadásának, feldolgozásának, szervezeti és munkaformájának megválasztása az óvodapedagógus feladata. Ez függ az adott témától, tartalomtól, a fejleszteni kívánt képességi területtől, a gyermekek életkorától, fejlettségi szintjétől, valamint a csoport létszámától és összetételétől.

Az alkalmazott módszerek és eszközök megválasztása szintén az óvodapedagógus kompetenciája.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes ismereteire.
- A tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Új élményeket, ismereteket nyújt.
- Az egyéni és életkori fejlődési ütemét figyelembe véve juttatja magasabb szintre a gyermekeket.
- Tekintettel van a családban kialakult kulturális, világnézeti, hagyományokra. Figyelemmel kíséri és elősegíti ezek spontán gyermeki megnyilvánulásait, egymásra való hatását.
- A családdal való együttnevelés során figyelembe veszi, hogy különböző otthoni környezetből érkeznek a gyermekek.
- Az óvodai tanulás során épít a gyermek cselekvő aktivitására.
- Biztosítja a gyermek sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségeit.

- Tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét.
- Saját ismereteit tudatosan bővíti.
- Tudatosan fejleszti a gyermek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés figyelem, megfigyelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, probléma megoldás.
- Az egyéni lemaradásokat tudatosan korrigálja az egyéni fejlesztések során.
- Figyelemmel kíséri a kiemelkedő képességű gyermekeket és biztosítja számukra tehetségük kibontakozását.
- Tudatosan alkalmazza az egyéni bánásmód elvét.
- Alkalmazza a pozitív megerősítést.
- A foglalkozások során figyelembe veszi a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés alapelvét.
- Minden korosztályban lehetőséget biztosít a kötetlenségre, játékosságra.
- Megteremteni a gyermekek számára a rugalmas beiskolázás – fejlettség szerinti iskolakezdés lehetőségeit.

Az iskolakészültség kialakulásának folyamata

Az óvodáskor végére a gyermekek többsége alkalmassá válik az iskolai élet megkezdésére. Ebben befolyásoló tényező a családi, az óvodai nevelés, valamint a belső érés. Az iskolára való alkalmasság megállapítása nem korlátozódhat a gyermekek értelmi fejlettségére, képességeinek alakulására, hanem kiterjed az egész személyiség vizsgálatára. Három éves kortól kísérjük figyelemmel a gyermekek fejlődését.

Évente több alkalommal tájékoztatjuk a szülőket a tapasztalatokról, a gyermekek teljes személyiség struktúráját érintően.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Észlelése egyre pontosabb, valóságosabb.
- Képes figyelemösszpontosításra.(10-15 perc)
- Képzeleti működése a valósághoz közelít.
- Emlékezetét a reprodukтивitás jellemezi.
- A cselekvő gondolkodástól eljut az alakuló fogalmi gondolkodásig.

13. ISKOLAÉRETTSÉGI KRITÉRIUMOK

Az iskolakezdéshez szükséges a testi, lelki és szociális érettség.

A **testileg** egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

- Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.
- Teste arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről;
- tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni,
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg;
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

14. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Cél:

Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése. Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

- Az óvodai beíratások előtt tájékozódunk a gyermekek körülményeiről, szociális helyzetükről, különös tekintettel a hátrányos helyzetű, a HH, és a veszélyeztetett helyzetűekről.
- Családlátogatások lebonyolítása a kiscsoportos-és újonnan beíratott gyermekeknél.
- Az intézményi közösségi életbe való beilleszkedés megkönnyítése érdekében beszoktatási terv.
- A rossz anyagi körülmények között élő családokat figyelemmel kísérjük, felkeltjük a figyelmüket a különböző támogatási lehetőségekről.
- Óvodánk állandó kapcsolatban áll a védőnővel, körzeti orvossal és a Családsegítő Szolgálattal.
- Fokozott figyelemmel kísérjük a gyermekek gondozottságát, ellátását, a szülő-gyermek kapcsolatát, a bekövetkezett változásokat, az indokolatlan hiányzásokat.
- A hátrányos helyzetben lévő, rossz szociális, illetve anyagi körülmények között élő gyermeknél fontos az elfogadás, felzárkóztatás, (a szülők segítése beszélgetéssel, tanácsokkal, elfogadással, megértő magatartással).

Pedagógiai tevékenységek

Differenciálás

Pedagógiai szemlélet és gyakorlat , amely a különbségekhez való illesztést törekszik megvalósítani.

Segíti a különböző képességű, adottságú, helyzetű gyerekeknek egy magasabb szintre való eljuttatását a saját érési, fejlődési tempójában.

Differenciált fejlesztés nélkül nem valósíthatjuk meg az individualizálást. A differenciálás nem életkorhoz igazodást jelent elsősorban, hanem az adott gyermekcsoportban fellelhető fejlődési szintekhez, eltérésekhez való igazodást.

Tehetséggondozás

Feladataink:

- Sokféle tevékenység kínálata, ezzel segítve a gyermekeknek érdeklődési irányaik megismerésében,
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés,
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása, erősítése, -
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását. Biztosítja a gyermekek megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-, óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.
- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést, elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.
- Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.
- A rendszeres óvodaelőzetes figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.

- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.
- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.
- Jó kapcsolatot tart a gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermekek testi lelki állapotát:

- Ha fejlődési, beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
- egészségügyi problémákat tapasztal,
- szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
- szülő-gyermek kapcsolata nem megfelelő,

Ha a gyermek:

- sajátos törődést igényel (Pl.: dyslexia gyanú)
- kisebbséghez (pl.: más nemzetiség) tartozik,
- hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
- különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

15. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK, ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELMI MUNKÁJA

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka koordinálásáért felelős óvónő segíti óvodapedagógusaink munkáját. Nevelési év elején felméri a hátrányos helyzetű gyermekeket, majd munkatervben rögzíti a feladatokat. Fontos feladatunk a prevenció, a segítségnyújtás, tanácsadás, a hátrányok felismerése, enyhítése, kompenzálása. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése.

Az általános egészségügyi szabályokat és a legfontosabb óvó-védő rendelkezéseket a házirendben foglalmaztuk meg. A gyermekekre vonatkozó óvó-védő rendszabályokat, melyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodásuk során be kell tartaniuk- a csoportnapló tartalmazza.

Kapcsolatban állunk a pedagógiai szakszolgálatokkal, az iskola gyermekvédelmi felelősével a védőnővel és a családsegítővel.

Jelzőrendszert működtetünk a Gyermekjóléti Szolgálattal, rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett gyermekvédelmi konferenciákon, esetmegbeszéléseken, ahol alkalom nyílik az aktuális témák, problémák megvitatására és a teendők megbeszélésére.

16. A SZÜLŐ , A GYERMEK, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az óvoda és a család

A család bír a legnagyobb nevelőerővel, a gyermek számára az otthon hatása a legnagyobb. Az óvoda, mint partner felhasználja a szülők érdeklődését. Ennek érdekében olyan légkört

teremtünk, amelyben mindkét fél feltételezi a másiktól, hogy a gyerekekkel kapcsolatos tevékenység a gyermek érdekében, a nevelési eredmények fokozásáért történik.

Cél

- A család és a óvoda személyiségfejlesztő hatásának összehangolása.
- Egy olyan emberi kapcsolatrendszer létrehozása, amelyből merít a gyerek, a család és az óvoda testülete.
- Segítség és támasznyújtás a szülőnek gyermeke fejlesztéséhez.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése a szülők és pedagógus részéről egyaránt.
- A család és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Előítéletektől mentes közeledés egymáshoz.

Beszoktatás:

Lehetőség nyílik a szülők számára, hogy a beszoktatás formáját megválasszák az óvodai élet zavartalan működését tiszteletben tartva, így a gyermekek fokozatosan távolodnak el a szülőktől és beilleszkednek az óvodai életbe.

Családlátogatás

Ha az óvodapedagógus célszerűnek látja, óvodába lépés előtt családi környezetben ismerkedik meg leendő óvodásával és a szülőkkel. Ennek keretében képet kaphat a szülők nevelési kultúrájáról és megalapozhatja a gyermekkel való pozitív kapcsolatot.

Szülői értekezletek

Évente 2-3 alkalommal tartunk szülői értekezletet, amely keretében megismerhetik a szülők az óvoda feladatait, tartalmi életét, a gyermekcsoporttal kapcsolatos feladatokat, aktuális programokat, terveket, célokat. A témákat az óvónők csoportonként meghatározzák, kidolgozzák.

Szülői beszélgetések, fogadóórák

Évente kétszer, illetve igény szerint tartunk fogadóórát, amikor reális és diszkrét tájékoztatást kaphatnak a szülők a gyermek fejlettségéről, segítségnyújtást kaphatnak egyéni nevelési problémák megoldásában. Fogadóórát kezdeményezhet a szülő vagy az óvodapedagógus előzetes egyeztetés alapján.

Közös programok

A szülők megismerkedhetnek az óvodai munkával, szokásokkal, megfigyelhetik gyermekük közösséghez való viszonyát, benne elfoglalt helyét, viselkedését a különböző helyzetekben. Fontos a színvonalas programok szervezése a szülők bevonásával. Pl. Mikulás ünnepség, munkadélután, adventi kézműves vásár, jótékonysági bál, farsangi bál, Anyák-napja, évzáró ünnepség.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az együttműködés feltételeinek megteremtése, valamint a továbbfejlesztés lehetőségeinek keresése.
- A szülők tájékoztatása a gyermeküket érintő kérdésekben, s gyermekük fejlődésével kapcsolatban, személyesen.
- A szülők tájékoztatása az őket érintő időpontokról, eseményekről a faliújságon.
- Szülői jogok tiszteletben tartása.
- Nyílt napok szervezése az érdeklődő szülők számára.

- Szülői értekezletek összehívása, a csoportot érintő kérdések megbeszélésére, közben jegyzőkönyv készítése.
- Szükség szerint egyéni fogadóórák szervezése, ezekről feljegyzés írása.
- Aktív, napi kapcsolat fenntartása a családokkal.
- A szülők tájékoztatása az őket érintő időpontokról, eseményekről 1 héttel hamarabb, a faliújságon.

17. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK, TEVÉKENYSÉGEK ÉS PROGRAMOK

Az egészség- és környezeti nevelés nagy jelentőséggel bír a kisgyermekek személyiség fejlesztésében. A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja nevelés középpontjába.

Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat.

Az egészség- és környezeti nevelés akkor hatékony, ha teljes körű. áthatja az óvodai élet egészét:

Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógiai munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulnak meg.

Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a környezettudatos magatartás belső igénnyé fejlesztése

Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.

A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei:

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja: a gyermekek teljes körű egészség fejlesztésének – lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarati tulajdonságaiknak –biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme
- Környezettudatos magatartásformák fejlesztése

- A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatására szoktatás
- Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte.
- A gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtés és a drámajáték eszközeivel.
- Az anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása.

Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma:

- az egészséges táplálkozás
- a mindennapi egészségvédő testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a szenvedélybetegségek megelőzése, a bántalmazás és erőszak megelőzése
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, egészségmegőrzés, a személyi higiéné területe
- környezeti higiéné

A környezeti nevelés keretei és helyszínei

A környezeti nevelés nemcsak a környezet megvédésére nevel, hanem a környezettel való együttélésre is.

Az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegű, s így meghatározó szerepet játszik a megfelelő színvonalú környezeti kultúra és gondolkodás kialakításában.

A környező világról szerzett első tapasztalatok indítják el a gyermeket a valóság megismerésének útján, ami később a tudományos világnézet alapjául fog szolgálni.

A gyermeket elsősorban az érdekli, ami él, mozog, ezért mindenekeelőtt a környezetében élő állatokkal, növényekkel ismertetjük meg. Az óvodai környezeti nevelés áthatja az óvodai nevelés egészét, ezért fontos a minél több séta, kirándulás szervezése a szabad természetben.

A nevelés során elősegítjük, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, azt tiszteljék és becsüljék .

A környezeti nevelés szervezeti keretei és helyszínei változatosak:

A séták, kirándulások helyszíne lehet különböző természetes és mesterséges társulás (erdő, mező, vízpart, gyümölcsös, veteményes, állatkert, vadaskert, épített környezet: múzeum, közintézmény).

Szabad természet, mint a környezeti nevelés helyszíne

A legmélyebb érzelmi töltésű élmények a "természet ölében" érik a gyermekeket.

Falunk és környéke természetes keretet ad, lehetővé teszi számunkra, hogy gyermekeinket minél többet vigyük ki a szabad természetbe.

Minden csoportnak, óvónőnek meg vannak a saját "kedvenc helyei", évszakonként újra és újra bejárt területei (Szurdok, Kakas-hegy, Szent kút, Klastrom, Dobogókő, Zsiványszikla, vadterület stb.)

Így ismerőssé, barátjukká tehetjük az állandó játszó és kiránduló helyeinken megfigyelt növényeket, állatokat. Megnevezzük őket, beszélgetünk életmódjukról, mesélünk róluk, verselgetünk, énekelgetünk. Az ilyen élmények reményeink szerint a természet szeretetére és

megvédésére sarkallják őket, és lehetőségük van bizonyos magatartásformák gyakorlására is: hogyan kell viselkedniük az erdőben, ahol "vendégek" vagyunk. Megtapasztalják, hogy akkor láthatnak, hallhatnak többet, ha csendben vannak, ha csak halkán beszélgetnek.

Az évszakok egymásutánisága természetes keretet ad a környezeti neveléshez. A természet változásait sokféleképpen megfigyelhetik, tapasztalatot gyűjthetnek a gyerekek.

Megfigyelik, megtapasztalják az évszakokra jellemző időjárás függvényében változó élőlényeket, viselkedésüket, változó életfolyamataikat.

A csoportszoba, mint környezeti nevelés helyszíne

A csoportszobában a természetsarok is lehet folyamatos illetve alkalmi megfigyelések helyszíne (pl.: növények, hajtott fa és cserjegyallyak, csirázó magvak változásainak megfigyelése, csigaházak, kagylóhéjak, gubacsok, termések, magok, színes falevelek tárháza), melyek az óvoda gyermek különböző játék és alkotótevékenységének eszközeivé és "modelljeivé válhatnak.

Környezettudatosság a mindennapokban

A kisgyermekkorban szükséges megalapoznunk a létünkre figyelés igényét és képességét is (Gévai, 2011). A kisgyermek érzelmei által vezérelt, ezért nem várhatjuk el tőle a környezettudatos magatartást, de mégis a mindennapok rendszerébe beépíthetjük a környezettudatos életmód elemeit.

Ezek a következők lehetnek:

- a környezet és a természet változásainak folyamatos követése
- az óvoda környezetének rendben tartása, a lehullott levelek, ágak felhasználása pl.: díszítésre – fenntartható környezeti kultúra kialakítása
- csomagoló anyagok, „hulladékok” hasznosítása, tárgyak, játékok, ajándékok készítésére
- energiatakarékosság, vízöblítési, vízfolyatási szokások, levegőztetés, párologtatás
- növények ültetése, ápolása
- időtöltés a levegőn, speciális programokkal, az évszakok jellegzetességeinek ismerete
- saját környezet ismerete, becslése, szeretete, gondozása
- a világ népeinek és környezetének megismerése
- bepillantás a természeti erők működésébe: tengerek, folyók, csapadék, a föld belső energiái, tartalékai
- napelemek, szélenergia megemléstése
- táplálkozási ismeretek és szokások elsajátítása.

A fenti példatárból minden óvónő elkülöníti a gyermekcsoportja számára, hogy mely ismereteket, milyen formában közvetíti a gyerekek számára. Pl.: beszélgetések, filmek, könyvek nézegetése által vagy tevételes gyakorlás útján.

Az ünnepek szerepe a környezeti nevelésben

- A közös tevékenység, a tartalmas közösségi élet elengedhetetlen részei a hagyományok és az ünnepek.
- Hagyományok ereje a közös élményekben, az erős érzelmi átélésben rejlik (csipkebogyó, gesztenye, makk, színes őszi levelek gyűjtése, faültetés...).
- Az ünnepek az óvodai életben üde szigetek, melyek szebbé teszik hétköznapijainkat, a gyermekek koruknak megfelelő aktív cselekvéssel élük meg ezeket.
- Óvodánk hagyományos ünnepei társadalmi és vallási eredetűek, valamint néphagyományokhoz kapcsolódóak. Ünnepeink: Mikulás; Advent; Karácsony; Farsang; Húsvét; Anyák napja; Gyermeknap; Gyermekünk születésnapja, névnapja; Nemzeti ünnep – március 15. nemzeti összetartozás napja. Az ünnepeket olyan előkészületek előzik meg, amelyekben a gyermekek tevékenyen és örömmel vesznek részt.
- Az ünneplés módját a csoport fejlettségi szintjéhez igazodva az óvónő választja meg.

A társadalmi környezet témái

- Az óvoda életének jellemzői, annak rendje, szokásai, a társak megismerése, a tárgyi környezet által biztosított lehetőségek megismerése, egyes helyiségek funkciója, az óvoda dolgozói, ott végzett munkájuk.
- A családdal, annak tagjaival, az otthonnal kapcsolatos legfontosabb élmények, tapasztalatok.
- A testünkkel kapcsolatos elemi ismeretek, alapvető egészségügyi szokások, egészséges életmódra nevelés, egészségvédelem.
- Az óvoda udvarának és közvetlen környezetünknek megismerése.
- Az óvoda környékének ismerete, játszótér, üzletek, középületek, valamint a bennük dolgozó emberek munkája.
- A közlekedés alapvető szabályai, a gyalogos közlekedés szabályai, a falunkban előforduló közlekedési eszközök jellemzői, az utazáskor tanúsítandó helyes viselkedés, a tágabb környezet közlekedési eszközei, a közlekedési dolgozók munkájával való ismerkedés.
- Az emberi munka környezet megváltoztató hatása.
- A napszakok megismerése a gyermek számára jól áttekinthető mindennapi ritmikusan ismétlődő tevékenységeken keresztül.

A természeti környezet témaköreinek témái:

az élő és élettelen környezet jelenségei, tárgyai, azok jellemzői:

az időjárás évszakonkénti sajátosságai, hőmérséklet, felhőzet, csapadék, szél,

a víz jellemzői, hatása az élőhelyekre

- a növények: virágos növények, zöltségek és gyümölcsök,
- az állatok: háziállatok, ház körül élő állatok, hazai erdők, mezők, vizek, vízpartok állatai, állatkerti állatok, más földrészek állatai
- az ember hatása élettelenre és élőre,

alapszínek és árnyalataik, melyek az élő és élettelen környezet sajátosságai az ünnepek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Összefüggéseket felismer, ok-okozati összefüggéseket meglát.
- Élményeit mozgásos, cselekvéses, képi formában felidézi.
- Állításokat, kérdéseket, utasításokat megért.
- Megkülönbözteti az évszakokat, ismeri jellemző jegeit.
- Felismeri a napszakokat, ismeri a napokat és az évszakok váltakozásait.

- Ismeri óvodája, faluja környezetét.
- Közvetlen környezetéből ismer néhány növényt, állatot, részt vesz ezek gondozásában.
- Személyével kapcsolatos adatokat ismeri (név, cím, , életkora, szülők neve).
- Eligazodik saját testén, ismeri a testrészeit, érzékszerveit, azok funkcióit és védelmét.
- Ismeri és betartja az alapvető közlekedési szabályokat.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a vízi-, légi-, szárazföldi közlekedésről.
- Felismeri a tárgyak színeit, a világosabb sötétebb árnyalatokat.
- Különbséget tesz a szép, tiszta, piszkos, rongált környezet között és véleményt alkot erről.

18. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Feladatok és tevékenységek az egészségfejlesztésért

Feladat	Tevékenység	Határidő	Felelős
A csoportszobák környezetének kialakítása	A csoportnaplókban tervezett napokon és alkalmi megfigyelések keretében folyamatosan	A tevékenységi tervekben meghatározott napokon	Óvodapedagógusok
Egészséges táplálkozás	Minden nap tartunk gyümölcs, zöldség kínálást.	Minden nap délelőtt	Óvodapedagógusok Dajkák
Mindennapos testmozgás	Lehetőségeket kihasználva, időjárástól függően, udvar vagy csoportszoba.	Minden nap, beépítve a napirendbe	Óvodapedagógusok

Balesetmegelőzés segítségnyújtás	Év elején játékos formában átbeszélés, tevékenységek bemutatásával megelőzés. Nagyobb figyelmet igényelnek az újonnan érkező gyerekek.	Szeptember vége	Óvodapedagógusok
Személyes higiéné	Évente a TESTÜNK temakörében szervezeten felhívjuk a figyelmet a higiénés szokásokra. Játékos tevékenységek alkalmával el is játszunk, bemutatva a fontos napi tennivalókat.	Éves tervben és a csoport naplóban meghatározott időpontban	Óvodapedagógusok
Természeti környezet témájának feldolgozása	Természetvédelmi és jeles napok megünneplése. Az energiagazdálkodás, szelektív hulladékgyűjtés fontossága. Évszakok megfigyelése Növény és állatvilág	Éves tervben és a csoport naplóban meghatározott időpontban	Óvodapedagógusok
Társadalmi környezetünk feldolgozása	Lakhelyünk, nemzeti ünnepeink, Könyvtár látogatása, közlekedés	Tevékenységi tervben	Óvodapedagógus
Együttműködés szülőkkel Egészségnap	Közös program, Mozgásos játékok és vetélkedők	November	Óvodapedagógusok

19. GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A köznevelési törvény céljai és alapelvei között emeli ki a társadalmi leszakadás megakadályozását a nevelés-oktatás eszközeivel, az Óvodai nevelés országos alapprogramja pedig hangsúlyozza az óvodai nevelés hátránycsökkentő szerepét.

Cél, hogy minden gyermek számára azonos feltételeket, lehetőségeket biztosítsunk.

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósul meg, ha minden gyermek részére biztosított az emberi méltósághoz való jog.

Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájuthasson minden olyan szolgáltatáshoz, amely szükséges ahhoz, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- Az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele.
- A gyermeki jogok gyakorlása.
- A gyermekek csoportban történő elhelyezése.
- A hit- és vallás foglalkozásokon való részvétel.
- Nyilatkozat szerinti nemzetiségi nevelésben való részvétel igénylése.
- Minden gyermek számára optimális és egyenletes fejlődés biztosítása a nevelőmunka során.

A nevelőtestületünk arra törekszik, hogy a nevelés területén ne legyen szegregáció és megvalósuljon a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű sajátos nevelési igényű gyerekek társadalmi integrációja.

20. A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK

A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése:

A nemzetiségi nevelés az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja. A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart. Óvodánk óvodapedagógusai beszélnek a nemzetiség nyelvét, ismerik a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontosnak tartjuk a kultúrkinccs továbbörökítését. A gyermekek óvodai életének megszervezése két nyelven történik. Együttműködünk a családokkal (szülőkkel, nagyszülőkkel), nemzetiségi képviselői szervekkel, egyesületekkel és intézményekkel. Óvodánk környezete tükrözi a nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

A nemzetiségi óvodai nevelés célja:

Anyanyelvi környezet biztosítása a gyerekek számára.

Nemzetiségi identitástudat kialakítása, fejlesztése.

Feladat:

Az egészséges életmód feladatainak ellátása során – a gyermekek nyelvi ismereteinek megfelelő kommunikáció a kisebbség nyelvén.

A rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás biztosítása.

Szlovák versek, mondókák, énekek megjelenítése a faliújságon a szülők részére.

Szlovák nyelvű játékok, könyvek, CD-k használata a különböző tevékenységek során.

Nemzetiségi mivoltunk prezentálása óvodánk berendezésével (népviselet, fényképek, könyvek stb.)

A nemzetiségi óvoda küldetése a kétnyelvű nevelés tervezése, szervezése és gyakorlati megvalósítása. Céljait és feladatait azonban csak a kisebbségi környezettel, a szülői házzal együttműködve oldhatja meg eredményesen. A kétnyelvű nevelés két kiemelt területe: a gyermek személyiségfejlesztése és a nyelvi kiejtés tanulása, melyeket a beszédkézség megalapozásával, szókincsbővítéssel, a kisebbségi nyelvhez tartozó kultúra közvetítésével érhetünk el.

A gyermek kíváncsisága és új iránti fogékonysága miatt az élményfeldolgozás során a spontán vagy irányított nyelvtanulásban aktívan vesz részt. Az életkornak megfelelő mozgáskultúra elsajátítása is alapja annak, hogy a gyermek vidám, kiegyensúlyozott, érdeklődő és tevékeny legyen a kétnyelvű környezetben.

Minden gyermek részt vesz a nemzetiségi óvodai nevelésben. A magyar családok sem zárkoznak el attól, hogy gyermekük részt vegyen a szlovák kezdeményezéseken, foglalkozásokon.

A szülői házból kikerülő gyerekek nagyon kevés szókinccsel, nyelvi tudással rendelkeznek. Sok fiatal szülő csak érti a nyelvet, de nem beszéli. Feladatunk a szlovák kisebbség még élő szokásainak megismertetése, ápolása és a szókincs bővítése.

Óvodába érkezéskor az első hetek, hónapok a beszoktatással telnek el. A gyermekek már ekkor is hallják a nyelvet, ismerkednek a fontosabb kifejezésekkel, melyek a folyamatos napi tevékenységekhez nélkülözhetetlenek.

A kezdeményezések, foglalkozások környezeti témákhoz kapcsolódnak, illeszkednek.

Az óvónő felmérve csoportjának szintjét tudja, hogy milyen léptekkel haladhat a témákban.

Gyermekeink a mondókákat, verseket, énekes játékokat könnyen elsajátítják, magukévá teszik.

A népszokások, néphagyományok beépítésével életünk bővül, ünnepeink színesebbé válnak.

Nemzetiségi Ünnepeink:

„Falunk születésnapja”

„Šimon a Juda” (téltemető)

„Nové leto” (tavaszköszöntő)

„Veľká noc” (pliešť korbáč” Húsvét- korbácsfonás)

Kirándulások alkalmával megnevezzük egyes tájegységeink szlovák nevét (Trniny; Šmanina; Studenka, Kohútový vrch).

Gyermekeink ismerkedhetnek a már csak az idősök által használt tájnyelvvvel (meghívás vagy ellátogatás formájában).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Tisztelje és becsülje a megismert nemzetiségi szokásokat, hagyományokat és a tárgyi kultúra értékeit.

Az óvodapedagógus feladatai:

A szlovák nemzetiség hagyományainak megismertetése.

Népi mondókák, gyermekdalok megismertetése.

Szlovák gyermektáncok bemutatása.

Helyi népviselet bemutatása.

Helyi szokások felelevenítése, ápolása.

Nemzetiségi népviselet biztosítása a gyermekek számára.

Részvétel a falu ünnepein és ünnepélyein.

A helyi szokások, hagyományok beépítése az óvodai életbe.

A nemzetiségi identitástudat megalapozása, erősítése

A nemzetiség tárgyi kultúrájának bemutatása („nemzetiségi sarok, tájház”).

A program erőforrásai

A kisebbségi óvodai nevelési program megvalósulásának minőségét az abban részt vevő óvónő személye nagymértékben meghatározza. Óvodánkban ezt a feladatot az óvodapedagógusok végzik, akik szlovák nemzetiségi végzettséggel rendelkeznek.

A kisebbségi nevelést végző óvónő az alábbi képességekkel, személyiségjegyekkel kell, hogy rendelkezzen:

- megfelelő szlovák nyelvtudás, a kisebbség szellemi és tárgyi kultúrájának, a hagyományoknak és szokásoknak az ismerete.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek gondozásában részt vevő felnőttek is ismerjék és használják a nemzetiség nyelvét (tájnyelvet).

A szlovák nyelvi szókincs lehetséges tartalma a mindennapokban:

Alapvető udvariassági szokások kifejezése: köszönés, kérés, megköszönés, bemutatkozás

A gyermekek gondozása során:

testápolás: kézmosás, mosdó használat, fogápolás, fésülködés, valamint ezeket a

tevékenységeket kísérő visszatérő párbeszéd-szituációk, mondatmodellek,

az öltözködést kísérő cselekvések, testrészek, ruhadarabok megnevezése,

az étkezés során: evőeszközök, terítékek, egyszerűbb ételek megnevezése, kulturált étkezési szokásokat erősítő mondatmodellek használata.

Játék során:

a gyermekek kétnyelvű beszédképességének fejlesztése,

nyelvi modell nyújtása különböző játéksituációkban,
állandó, visszatérő nyelvi fordulatok a játék során,
szókincsfejlesztés játékidőben

A közös, együttes játék minden fajtája hozzájárul a nyelvi nevelési célok és feladatok eredményes megvalósulásához.

Munka során:

a munkakapcsolatok során minél gyakrabban használjuk a kisebbségi nyelv egy-egy kifejezését,

utasítások, szóbeli közlések adása szlovák nyelven a munkafolyamatok végzése során,
rakodás közben játékeszközök megnevezése.

21. ÓVODÁNK NEMZETISÉGI NYELVI PROGRAMJA NÁRODNOSTNÝ JAZYKOVÝ PROGRAM NAŠEJ ŠKÔLKY

*„Nevedia prečo,
no veľmi im to treba.
A možno ešte viacej ako chleba.
Aby im v duši pusto nebolo.
Aby ich mali radi okolo.”*

(Milan Rúfus)

Materským školám (MŠ) v predprimárnej výchove treba dodržiavať Celoštátny základný program predškolskej výchovy⁽¹⁾ a nariadenia vyplývajúce zo smerníc⁽²⁾ vzťahujúcich sa na výchovu v národnostných materských školách.

Kvantita a kvalita osvojenia si jazyka vo veľkej miere závisí od:

- vekových osobitostí detí
- vplyvu učiteliek
- jazykového citu

Dôležitými zásadami vyučovania jazyka sú:

- Jednojazyčnosť v rámci tzv. národnostných dní, pričom deťom treba umožniť voľne používať, počúvať a precvičovať si slovenský jazyk aj v priebehu ostatných dní týždňa.
- Treba vytvoriť také rečové situácie, ktoré vzbudia záujem a pozornosť detí.
- Vo vetných kontextoch im treba učiť také slová, ktoré deti predškolského veku ľahko pochopia, s ktorými sa na maďarských zamestnaniach už oboznámili.

K učeniu jazyka je veľmi dôležité zabezpečiť náležité jazykové ovzdušie, vzorný ústny prejav prostredia, hravosť a maximálne zamestnávanie detí.

Úlohy a ciele jazykovej výchovy sa uskutočňujú v priebehu celého dňa pobytu detí v MŠ.

Proces osvojenia jazyka sa začína fázou počúvania a pochopenia. Deti sa majú naučiť jazyk počúvať a obľubovať. Vytvorenie jazykového citu je jednou z najpodstatnejších podmienok pre deti predškolského veku. Jazykové javy spájame vždy s činnosťami, pohybovými javmi, s predmetmi, obrazmi a rôznymi citovými stavmi detí, pritom takmer nebadateľne naladíme deti na jazyk. Motivuje ich zážitok z napodobňovania, radosť z pohybu a hier.

Všeobecné požiadavky:

- pochopenie a používanie učiteľkou používaných vetných modelov, príkazov, otázok a jednoduchých výrazov
- aktívna účasť
- správne používanie zdvorilostných foriem pozdravov

- odpovedanie na jednoduché otázky
- rozoznávajúce a pomenovanie predmetov a javov bezprostredného prostredia

Program výchovnovzdelávacej práce v materskom jazyku v Mlynkoch.

Program výchovnovzdelávacej práce v materskej škole vymedzuje úlohy v oblasti pestovania daného národnostného jazyka, znalosti materinského jazyka, rozvíjanie reči a prípravy detí na školský život.

Výchova v národnostnom jazyku je základnou zložkou života materskej školy. Vedomým a plánovitým riadením života národnostných detí v materskej škole, pomocou obvyklej životosprávy a určitých pravidiel sa dajú realizovať ciele vyučovania národnostného jazyka.

Všeobecné ciele a úlohy národnostných materských škôl sú totožné s cieľmi a úlohami nášho programu. Treba položiť základy vyjadrovacej schopnosti národnostných detí ústnym jazykovým nácvikom.

Podľa našich skúseností si deti už skoro nič, alebo veľmi málo jazykových znalostí prinesú z rodičovského domu. Rodina len veľmi zriedka zabezpečí, alebo vôbec nezabezpečuje slovenské jazykové prostredie.

Život detí v materskej škole má byť organizovaný takým spôsobom, aby sa viazal k radostným zážitkom, a aby deti radi chodili do materskej školy.

Hra je prvoradou činnosťou detí predškolského veku. Hra vytvára novšie a novšie formy činnosti, prácu, učenie a deti sa postupne stávajú samostatnými. Týmto formám činnosti treba venovať veľkú pozornosť.

Možný obsah slovenskej jazykovej slovnej zásoby v každodennosti:

- Používanie základných zdvorilostných výrazov: pozdrav, prosby, poďakovanie, predstavenie
- Počas starostlivosti o dieťa:
- Telesná hygiena, umývanie rúk, používanie umyvárne, čistenie zubov, česanie sa, ako aj v činnostiach spojených s týmito sa opakujúcimi situačnými vetnými modelmi v dialógoch
- Spolusprevádzajúce sa činnosti pri obliekaní, časti tela, pomenovanie šatstva
- Počas stravovania: príbory, prestieranie, pomenovanie jednoduchých jedál, používanie vetných modelov, ktoré posilňujú zvyky pri kultúrnom stravovaní
- Počas telesnej výchovy: pokyny sprevádzajúce pohyb.

Material zamestnaní z vecného učiva v slovenskom jazyku

Látka jazyka je podstatne látkou maďarského vecného učiva. Učivo jazykovej výchovy sa snažíme zostaviť v súlade s naším maďarským programom.

Kvantita a kvalita osvojenia jazykového učiva do veľkej miery závisí od:

- jazykových znalostí danej vekovej skupiny, od aktivity,
- od vekových osobitností detí,
- od učiteľského vplyvu,
- od utvárania jazykového citu.

Pri vyučovaní jazyka treba myslieť aj na názornoobrazné myslenie detí a na citový vývoj.

Pri výuke vecného učiva:

- navrhované témy sa dajú spracovať v akomkoľvek poradí,
- jednotlivé témy môžeme spracovať len vtedy, keď ich deti už zvládnu v maďarskom jazyku,
- veľký dôraz musíme klásť na to, aby sme učivo realizovali v takzvanej živej situácii,
- treba použiť mnohostranné znázorňovanie a hravé situácie,
- slovná zásoba tematických okruhov od najmladšej vekovej skupiny sa má rozširovať a prehľbovať,
- témy, ktoré sa opätovne objavujú slúžia nielen k opakovaniu a obohateniu jazykových poznatkov, ale aj k ich systematizácii, a ku rozšíreniu slovnej zásoby,
- učiteľky pri výbere majú rešpektovať vek a schopnosti detí
- obsahové celky sú zamerané na získavanie elementárnych poznatkov a rozvoj elementárnych zručností detí

Vo vetných kontextoch treba učiť také slová, ktoré deti predškolského veku ľahko pochopia, s ktorými sa na maďarských zamestnaniach už oboznámili.

Základnú slovnú zásobu deťom tvoria slová a výrazy tematického okruhu z prírodného a spoločenského prostredia

Vzorná reč učiteľky, tempo reči, mnohostranné znázorňovanie, vytváranie prirodzených situácií zabezpečuje poznanie bezprostredného a vzdialenejšieho prostredia.

Pomocou situačných hier môžeme vytvoriť také podmienky, ktoré vzbudia v deťoch záujem o jazyk.

Pri učení slov a výrazov treba mať na zreteli uplatnenie týchto didaktických princípov:

- zásada motivácie
- zásada názornosti
- zásada uvedomosti a aktivity

Všeobecné očakávanie pri výuke jazyka a vecného učiva:

- pochopenie a používanie učiteľkou používaných vetných modelov, príkazov, otázok a jednoduchých výrazov
  - aktívna účasť
  - správne používanie zdvorilostných foriem, pozdravov
  - rozoznávanie a pomenovanie predmetov a javov bezprostredného prostredia

Tematické okruhy z vecného učiva

Tematické okruhy z vecného učiva od najmladšej, do najstaršej vekovej skupiny sa rozširujú, a tým sa prehľbujú poznatky, ktoré by deti mali ovládať a používať v týchto modeloch viet v nasledujúcich témach:

- Naša trieda, škôlka, hračky

/napr.: chodím do skupinky: (zajac, lienka, kuriatko, ježko),
hračky napr.: (bábika, auto, kocka, spoločenské hry, kuchyňa, lego, duplo, kniha, atď.)
okno, dvere, tabuľa, stolička, stôl, koberec, lampa, záclona, posteľ, atď./

- Predstavovanie sa, moja značka

/napr.: Volám sa:..., Ja sa volám..., Ja som chlapec, Ja som dievča. Moja značka je ... atď./

- Pozdrav, zdvorilostné prejavy

/napr.: Dobré ráno, Dobrý deň, Ahoj, Dovidenia. Ďakujem pekne, Prosím si..., atď./

- Správanie v umyvárni, v triede, pri obliekaní

/napr.: Umy si ruky! (-tvár, - zuby), , Utri si ruky! (-tvár) Nebež v umyvárni! Spláchni záchod! Učeš sa,! zubná kefka, zubná pasta, mydlo, uterák, kohútik atď./

- Všeobecné pokyny

/napr. Sadni si! Postav sa! Jedz pekne! Nerozprávaj sa! Buď ticho! Nebež dolu schodami! Počúvaj ma! Pozri sem! atď./

- Rodina: členovia rodiny

/napr.: otecko, mamička, chlapec, dievča, babka, dedko, deti, atď./

- Jeseň : počasie, príroda, obliekanie, ovocie, zeleniny

/napr.: Prší, Fúka vietor, Je zamračené, Je chladno. Je búrka, Opadajú listy.

Listy sú žlté (- zelené, - hnedé, - červené)

ovocie: , jablko, hruška, hrozno, orech

zeleniny: zemiaky, kapusta, cibuľa, repa.

gumová čižma, pršiplášť, dáždník, atď./

- Zima : počasie, znaky zimy, príroda, hra v snehu, zimné radovánky, obliekanie,

/napr.: Je zima. Sneží. Padá sneh. Sneh je biely, studený. Guľujeme sa. Sánkujeme sa. Lyžujeme sa.

šatstvo: čižmy, čiapka, overál, rukavice, šál, pančuchy, pulóver, nohavice, tričko, atď./

- Jar : hlavné znaky jary, počasie, príroda, obliekanie, jarne kvety, kvitnúce stromy , jarne zeleniny , jarne ovocie

/napr.: Svietí slnko. Prší. Fúkajú vietor. snežienka, fialka, púpava, konvalinka, tulipán, šalát, reťkovka, cibuľa, lastovička, bocian, motýľ, zajac, atď./

- Telo : časti tela, , zmyslové orgány

/napr.: hlava, trup, ruky, nohy, oči, uši, ústa, nos, zuby, tvár, atď./

- Domáce zvieratá

/napr.: pes, mačka, sliepka, kohút, kačka, hus, krava, kôň, prasa atď./

- Lesné zvieratá

/napr.: jelen, srna, vlk, liška, diviak, veverička, jež, slimák, atď./

- Doprava

/napr.: auto, vlak, lietadlo, loď, vrtulník, kamión, bicikel, atď./

- Farby

/napr.: červená, zelená, modrá, žltá, fialová, sivá, hnedá, čierná, oranžová, ružová, atď./

- Číslovky

/napr.: jeden, dva, tri, štyri, päť, šesť, sedem, osem, deväť, desať, atď./

Hudobná výchova

V záujme rozvíjania hudobnej kultúry detí, snažíme sa ďalekosiahle zabezpečiť ich nároky na krásu.

Piesne, ktoré chceme naučiť, zostavíme náročným výberom z ľudovej hudby a umelých piesní, s prihľadnutím na vekovú a jazykovú svojráznosť detí.

Spevom, počúvaním hudby položíme základy hudobnej výchovy detí.

Našou úlohou je zoznámiť s deťmi naše tradície, sviatky, ľudové piesne. Môžeme navštíviť alebo pozvať ujo, tetky aby nám zaspievali tie piesne, ktoré oni spievali, spievajú.

Vrámci domácich koncertov máme možnosť aj my pedagógovia spolu zostaviť a predniesť kyticu Pilišských ľudových piesní, ktoré naši rodičia, starí rodičia spievali tu u nás v Mlynkoch.

Usilujeme sa zachovať a podať ďalej to ľudové dedičstvo, ktoré sme dostali od našich predkov, aby tieto krásne spevy nezanikli.

Materiál rozvíjania hudobnej schopnosti, je totožný s cieľmi a úlohami maďarského programu.

Pohybovými hrami, hrami v kruhu, tancami napomáhame rozvíjanie pohybovej kultúry detí, ako aj pestovanie tradície.

Literárna výchova

Dôležitou úlohou materskej školy je poskytnúť deťom literárne a dramaticke zážitky, ktoré môžu byť príkladom pre jeho správanie a na vytváranie medziludských vzťahov.

Začneme to učením krátkych rečovaniiek, prednesom básni, alebo rozprávaním krátkeho príbehu, rozprávky. Aj mimo zamestnania sa snažíme zabezpečiť čím viac príležitosti nato, aby sa deti stretli s ľudovými rečovankami a memorizovali ich.

Rečovanky a básne majú byť podané takým spôsobom, aby vzbudili záujem detí a dostali chuť sa ich naučiť.

Deti oboznamujeme s obrázkovými knižkami a s ich ilustráciami, aby vytvárali trvalý vzťah ku knihe a mali tým pádom veľa zážitkov spojenými s knihami.

Pozeráme si s nimi obrázky, čítame si, rozprávame sa o kresbách, k obsahu robíme ilustrácie, čím rozvíjame aj ich predstavivosť.

Deti sa majú zoznámiť s krásou viazanej reči, rýmu a rytmu.

Každú príležitosť treba využiť na prednes, aby sa nacvičovala správna výslovnosť.

Môže sa to diať pri hre, pri príležitosti pamätných udalostí, pôsobením nejakých zážitkov alebo aj v spojitosti s iným zamestnaním.

Učiteľka tým pomáha rozvíjať pamäť a obrazotvornosť, fantáziu, vyjadrovacie schopnosti, pohybové a výtvarné schopnosti, rozširuje slovnú zásobu ako i pozitívny vzťah k národnostnému jazyku detí.

22. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

További elveket nem tart a nevelőtestület szükségesnek.

23. ZÁRÓGONDOLATOK

Az óvoda sajátos, egyik intézményes neveléshez sem hasonlítható nevelő intézmény, ahol a nevelés nyugodt, derűs, családias légkörben folyik. Az óvoda azonban bármennyire is igyekszik, önmagában nem tudja átvállalni a gyermek-nevelést, csak a családdal együtt képes erre.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget, és belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A szükséges nevelési feladatok teljesítését, differenciáltan az egyéni bánásmód érvényesülésével végezzük.

Lehetőséget biztosítunk, hogy minden gyermek képességeihez mérten érje el a sikeres iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Ennek érdekében rugalmas napirendet, érzelmi biztonságot nyújtó környezetet alakítunk ki.

Meghatározó szerepet tölt be az óvoda a társas kapcsolatok alakulásában. A gyermekek a közös játékban megtanulják a kapcsolatteremtést, az egymáshoz viszonyulást, az alkalmazkodást, fejlődik kommunikációs képességük.

Olyan programokat, a tevékenységek sokszínű lehetőségét kínáljuk fel, hogy ezen élmények hatására kedvet érezzenek a tevékenységek egyre magasabb szintű végzésére, kielégüljön kíváncsiságuk, nyitottá, érdeklődővé váljanak, ráérezzenek a feladatok, problémahelyzetek önálló megoldásának örömére.

Az iskolai élet megkezdéséhez való felkészítés azonban csak akkor lehet igazán eredményes, ha minden esetben figyelembe vesszük az adott gyermek egyéni fejlettségét, nem kívánunk tőle olyan dolgokat, amelyek képességeit meghaladják, hisz a túlzott követelmények bizonytalanná, gátlásossá teszik.

A sorozatos kudarcoktól való félelem gátolja fejlődésüket, visszahúzódóvá, félénkké teszi őket.

Csak olyan feladatokkal terheljük meg a gyermekeket melyek, kihívást jelentenek számukra a múlt dolgainak megismerésében és a jövő titkainak felfedezésében.

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.”

(Germen Alice)

*"A jelent csak a múltból lehet megérteni,
a jövőt a múlt alapján felépíteni."*

(Babits Mihály)

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Egyezmény a gyermek jogairól (Bp. Egy. Nemz. Unicef 1992.)
- Rámcovy plán pre vyučovanie slovenskeho jazyka v nedelenných skupinách materských škôl. (Orsz. Közokt. Szolg. Iroda Bp, 1995.)
- Program pre slovenské národnostné materské školy
- Návrh plánu výchovnozdelávacej práce pre materské školy vyučujúce slovenský jazyk (Mámmel Ádámné 1983)
- Erdődi Valéria: Rozprávky, básničky, piesne, hry a riekanky
- Mária Matulaiová - Mária Gorjánová Mátraiová - Alexander Móži: Vystri slnko lúčky, otvor zlaté pučiky (Bp. 1998 Nemzeti Tankönyvkiadó Nemzetiségi önálló osztálya)
- Talabér Ferencné: Jazyková výchova rozvíjanie jazyka v národnostných materských školách
- Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermek lélektan (Gond. Könyvk. 1975.)
- Dr. Ranschburg Jenő: A világ megismerése óvodáskorban (OKKER 2002)
- Dr Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia (OKKER 1998)
- Vekerdy Tamás: Kérdezz! felelek...
- Selma H. Fraiberg: Varázsos évek
- Gáspár László: Legyen az óvoda a nevelés színtere (új Ped. Szemle, 1991.)
- Pereszlenyi Éva: Az óvodák szakmai fejlesztése (Bp. Tanító Képz. Főisk. 1994)
- Majorossy Judit: Együtt az első osztályba (Trivium Kiadó Budapest, 1992.)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában (Alex - Typo Kiadó, 1992.)
- Dr. Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógus munkájában (OKKER Okt. Iroda, 1996.)
- Balázsne Szűcs Judit-Szaitzné Gregorits Anna: Szabadon, játékosan, örömmel
- Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár (Alex-typo 1992)
- Balázsne Szűcs Judit: Miből lett a cserebogár (SZORT BT, Bp. 2001)
- Új utakon az óvodában (Hajdú B. MPI. Debrecen, 1994.)
- Óvodai ünnepek (Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja)
- Dr Buchernáné – Faustné – Zadravecz: Néphagyományok az óvodában
- Dankó Ervinné: Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában
- Óvodások környezeti nevelése
- Réce - füzetek 5. (Alapítvány a M. o. Körny. Nevelésért Bp. 1998)
- Bihariné dr. Krekó Ilona-dr. Hegyi Ildikó- Konczler Gyuláné dr.-Körmöci Katalin: A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai (Tanítóképző Főiskola Bp. 1997)
- Millar, S.: Játékszichológia (Közgazdasági és Jogi Kiadó Bp. 1973.)
- Piaget, J.: Szimbólumképzés a gyermekkorban (Gondolat Kiadó Bp. 1978.)
- Dr. Hamza István - Dr Tóth Ákos- Fodorné Dr. Földi Rita: Játék, egyensúlyozás, vízhez szoktatás (Nagy Gáspár Kft. 1995.)
- Bruno Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek
- Dr Fejes Erzsébet- Kancczler Gyuláné dr.: A mesélő természet
- Dr. Tótszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában (FER-CO. És Váci Ofnet Kft. 1994.)
- Gaál Sándorné- Kunos Andrásné: Testnevelési játékok az óvodában (Zsuzsa Nyomda Kft Szolnok)

- Magyar Mozgáskotta (Komplex, mozgás-és személyiség fejlesztő program
- Budainé Balatoni Katalin: Így tedd rá! Táncos mozgásfejlesztés az óvodában (nka)
- Pintérné Tasnádi Ágnes: Mozgásfoglalkozások az óvodáskorban
- Körmöci Katalin: Segédlet Az óvodai matematikai nevelés metodikájához (Comm Bt. Pécs 1995.)
- Forrai Katalin: Ének az Óvodában (Editio Musilea Bp. 1993.
- Zsámboki Károlyné: Bence világot tanul (Sopron 2001)
- Dr Bucherna Nándorné- Faust Dezsőné- Zadravec Teréz: Néphagyományörzés az óvodában (HOGYF EDITIO 1998.)
- Psenákné Gregor Klára: Kötetlenül, komplexen, naponta mesével (Nemzeti Tankönyvkiadó 1995)
- Demeter Lázár Katalin: Játsszótárs (drámajátékok)
- Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk (OKKER 2001)
- Minőség az óvodában (OKKER 2001)
- Óvodavezetési ismeretek RAABE)
- Óvónők kincsestára (RAABE)

24. A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATA

Jelen Pedagógiai program 2022. szeptember 1-től hatályos.

Felülvizsgálatára évenként kerül sor.

Módosítása szükséges jogszabályváltozás, alapító okirat Pedagógiai programot is érintő változása miatt.

A Pedagógiai Program a nevelőtestület véleményezése után a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

25. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A nevelőtestület véleményezési jogát gyakorolta, 2022.....án tartott határozatképes nevelőtestületi ülésén 100%-os igenlő szavazattal a módosítást elfogadta.

Pilisszentkereszt, 2022.....

Somogyi Gáborné
intézményvezető

Óvodánk Pedagógiai Programját a Nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint végrehajtási rendeleteinek alapján történt módosítását az egyetértési és véleményezési jogok gyakorlását követően jóváhagyom.

Pilisszentkereszt, 2022.....

Somogyi Gáborné
intézményvezető

Intézmény OM - azonosítója: 032883	Készítette: Somogyi Gáborné ..... <i>intézményvezető aláírás</i>
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
... határozatszámom elfogadta: ..... <i>nevelőtestület nevében névaláírás</i>	Véleménynyilvánító: ..... Szülői Szervezet nevében névaláírás
... határozatszámom jóváhagyta: Ph. .... intézményvezető	
Egyetértését kinyilvánító: Ph. .... fenntartó aláírása	
Iktatószám:	

Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha

Slovenská národnostná škôlka Mlynky a Kuchyňa

OM-azonosító: 032883

Szervezeti és Működési Szabályzat

2022

Készítette:

Somogyi Gáborné
intézményvezető

Tartalomjegyzék

A szervezeti és működési szabályzat hatálya	5
A Szervezeti és Működési Szabályzat alapjául szolgáló jogszabályok.....	5
Az intézmény általános jellemzői az alapító okirata alapján	6
Az intézmény vezetője megbízás feltételei, rendje	8
Az alkalmazottak köre, alkalmazási feltételek	9
Az intézmény képviselőjére jogosultak.....	9
Az intézményi bélyegzők felirata és lenyomata.....	9
Kiadmányozás rendje	9
Az intézmény szervezeti rendszere, irányítása.....	11
A működés alapidokumentumai és azok hatályossága.....	12
Az intézményi dokumentumok nyilvánossága.....	13
A tájékoztatás kérésének és erre a tájékoztatás adásának rendje	13
Az intézmény vezetési szerkezete	13
Az intézmény vezetősége	13
Az intézmény vezetője, feladat- és hatásköre	14
Az óvodavezető-helyettes feladat – és hatásköre	16
A vezetők közötti kapcsolattartás, feladatmegosztás	17
A szervezeti egységek és a vezető közötti kapcsolattartás rendje.....	17
A vezetők helyettesítésének rendje	17
A vezetők benntartózkodásának rendje.....	17
Egyéb felelősök feladat-és hatásköre	18
Munkavédelmi és tűzvédelmi felelős feladat-és hatásköre	18
Gyermek -és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus feladat-és hatásköre	18
A közalkalmazotti tanács elnöke és tagjai feladat-és hatásköre.....	18
Szakmai feladatot ellátó közalkalmazottak feladat- és hatásköre	18
A pedagógusok feladat-és hatásköre	18
Egyéb munkakörök feladat –és hatáskörei.....	20
Konyhai kisegítő feladat-és hatásköre.....	21
Alkalmi feladatokra alakult munkacsoportok	21
Az intézmény közösségei	21
Az alkalmazotti közösség.....	21

Az alkalmazotti közösség kapcsolattartásának rendje	22
Az intézmény szakmai közösségei	23
A nevelőtestület feladatkörébe tartozó feladatok átruházására vonatkozó rendelkezések.....	24
Az óvodavezetés és a nevelőtestület kapcsolattartása.....	25
A szakmai munkaközösség kapcsolattartásának a rendje, részvételük a pedagógus munkájának a segítésében	25
A szülők közösségei.....	26
A vezetők és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás formái és rendje	26
Az intézmény működésének rendje.....	26
Az intézménybe való belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban a nevelési-oktatási intézménnyel	29
Az intézmény létesítményeinek és helyiségeinek használati rendje	29
A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje	29
Ünnepélyek, megemlékezések rendje, hagyományápolás	31
Külső kapcsolatok formája és rendje	32
Intézményi védő-óvó előírások	34
A gyermekbalesetekkel kapcsolatos intézményi feladatok a magasabb jogszabályok előírásai alapján	35
Az intézményi nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésére, a tanulóbaesetek megelőzésére vonatkozó részletes helyi szabályokat iskolánk munkavédelmi szabályzata tartalmazza. ...	36
Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők	36
A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje	37
A feladatellátás követelményei, az alkalmazott jogai, kötelezettségei	37
A pedagógusok előmeneteli rendszere, életpálya, besorolás	38
Munkaidő beosztás, a munkavégzés szabályai	39
Az alkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségsszegés.....	40
Nevelési-oktatási tevékenység folytatására vonatkozó szabályok megszegése	41
Az elektronikus úton előállított, papíralapú nyomtatványok hitelesítési rendje	41
Az elektronikus és az elektronikus úton előállított nyomtatványok kezelésének rendje	42
Egyéb szabályozás.....	42
Dohányzás, kábítószer- és alkoholfogyasztás, szerencsejáték tiltása, büntetése	42
A dolgozók munkaköri alkalmassági vizsgálata	43
Jutalmazás	43
Nyilatkozat tömegtájékoztató szervek részére, hivatali titkok megőrzése.....	43

Szabadság kiadása	44
Az intézménnyel munkaviszonyban álló dolgozók továbbképzése	44
A munkába járás, a munkavégzés költségeinek térítése	44
Szülői nyilatkozatok kérése.....	45
Nevelési időben szervezett óvodán kívüli programokkal kapcsolatos szabályok.....	45
Szülők tájékoztatása:	45
Telefonhasználat.....	45
Kártérítési kötelezettség	46
A panaszkezelés	46
Az intézményben folytatható reklámtevékenység szabályai.....	46
Az intézményi vagyon és hasznosításának elvei, szabályai foglalkozási időben és azon kívül	46
Kommunikációs és információs rend	47
Munkaruha juttatás.....	47
Munkahelyi étkezés.....	47
Adatkezelés, adatkérés	47
Záró rendelkezések.....	47

Általános rendelkezés

A köznevelési intézmény működésére, belső és külső kapcsolataira vonatkozó rendelkezéseket a szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

Megalkotása a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. §-ában foglalt felhatalmazás alapján történik.

A szervezeti és működési szabályzat hatálya

Területi hatálya

- az óvoda épületére
- az óvoda udvarára
- a nevelési időben történő óvodán kívüli foglalkozásokra és helyszínekre

Személyi hatálya kiterjed

- az óvoda minden jogviszonnyal rendelkező alkalmazottjára
- az óvodába járó gyermekekre, illetve annak közösségeire
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az óvoda területén munkát végzőkre
- az óvodának szolgáltatást nyújtókra
- az óvoda szolgáltatását igénybe vevőkre (szülőkre és gyermekekre)
- valamint mindazokra, akik belépnek az óvoda területére, használják helyiségeit, létesítményeit.

Időbeli hatálya kiterjed

- az óvodai nyitvatartási időre, illetve az óvodai nevelés végzéséhez szükséges előkészületi tevékenység időtartamára
- az óvodai nevelés idejében, keretében zajló külön programok, események időtartamára, illetve az óvoda külső képviselői alkalmainak időtartamára.

Felülvizsgálat rendje

Szükség esetén évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően bármikor.

Az óvoda számára jogszabályokban, testületi döntésekben megfogalmazott feladat- és hatásköri, szervezeti és működési előírásokat a jelen SZMSZ-ben foglaltak figyelembevételével kell alkalmazni. Az SZMSZ-ben foglaltak megszegése esetén, az alkalmazottakkal szemben az óvodavezető munkáltatói jogkörében eljárva hozhat intézkedést.

A szervezeti és működési szabályzat az intézményvezető jóváhagyásának időpontjával lép hatályba, és határozatlan időre szól.

A Szervezeti és Működési Szabályzat alapjául szolgáló jogszabályok

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról (Áht.)
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. Rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (Ámr.)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
- 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 362/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet az oktatási igazolványokról
- 44/2007. (XII. 29.) OKM rendelet a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól

- 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 335/2005. (XII. 29.) Korm. Rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 1995. évi LXVI. törvény A közokiratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről
-

Az intézmény általános jellemzői az alapító okirata alapján

A költségvetési szerv megnevezése: Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha

A költségvetési szerv idegen nyelvű megnevezése szlovák nyelven: Slovenská národnostná škôlka Mlynky a Kuchyňa , székhelye: 2098 Pilisszentkereszt, Mester utca 2.

A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1994. 01. 01.

A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv megnevezése: Pilisszentkereszt Község Önkormányzata , székhelye: 2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.

A költségvetési szerv irányító szervének megnevezése: Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának Képviselő-testülete , székhelye: 2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.

A költségvetési szerv fenntartójának megnevezése: Pilisszentkereszt Község Önkormányzata , székhelye: 2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.

A költségvetési szerv közfeladata: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 14a a) pontja szerint , 851020 szakágazati számmal óvodai nevelés.

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- A gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magába foglaló óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatok ellátása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásával összefüggő speciális eszközökkel, foglalkozásokkal, ellátásával összefüggő feladatok ellátása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek alábbi típusát látja el az intézmény - a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:
  - beszédfigyelmetlenség enyhe és közepes súlyos esetei.
- Az óvodai nevelés, ellátás (beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, ellátását és a nemzetiségi óvodai ellátást is) köznevelési törvény szerinti működtetési feladatainak ellátása.

- A település intézményeibe járó gyermekek étkezésével összefüggő feladatok ellátása. A köznevelési intézményben a pedagógusok és más munkavállalók részére biztosított étkezéssel összefüggő feladatok. Főzőkonyha működtetése.
- Az alapfeladat ellátását segítő tevékenységek szabad kapacitásának hasznosítása érdekében szolgáltatásokat végezhet helyiségeket adhat bérbe.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciósám	kormányzati funkció megnevezése
091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
091130	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

- Pilisszentkereszt község közigazgatási területe. Ezt meghaladó üres férőhelyeivel a költségvetési szerv a nevelési oktatási intézmények szabad megválasztásának jogát szolgálja.

A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje:

- Az intézmény vezetőjét az alapítói jogokkal felruházott irányító és működtető szerv (képviselő-testület) – a közalkalmazottakról szóló, többször módosított 1992. évi XXXIII. törvény 20/A. §-a, és annak végrehajtására kiadott 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet, továbbá a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 67-69. §-ainak figyelembevételével – közalkalmazotti jogviszony keretein belül, a z Nkt. 67. § (7) bekezdése szerint nyilvános pályázat útján vagy annak mellőzésével, legfeljebb öt év határozott időtartamra nevezi ki, az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.

A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
közalkalmazotti jogviszony	1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) a közalkalmazottak jogállásáról
munkaviszony	2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (Mt.)

A köznevelési intézmény típusa: óvoda

Gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: Pilisszentkereszt Polgármesteri Hivatal székhelye: 2098 Pilisszentkereszt, Fő út 12.

A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Pilisszentkereshti Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha	óvodai nevelés		100 fő

A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
2098 Pilisszentkereszt, Mester utca 2.	423	Az ingatlanvagyon az Önkormányzat Ingatlanvagyon Katasztere, az ingó vagyon az intézményi leltár tartalmazza. A használatba adott vagyon felett rendelkezés jogával kapcsolatosan Pilisszentkereszt Község Önkormányzata Képviselőtestületének rendelete az irányadó.	óvodai ellátás és főzőkonyha

Vagyonnyilatkozat tételre jogosultak köre

A 2007.évi CLII. törvény egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség alapján vagyonnyilatkozat tételre kötelezett az a közszolgálatban álló személy, aki – önállóan vagy testület tagjaként-javaslatlételre, döntésre vagy ellenőrzésre jogosult.

Intézményünk közalkalmazottai közül a fentiek szerinti vagyonnyilatkozat-tételei kötelezettség terheli:

- az intézményvezetőjét, mint a költségvetés felett rendelkező személyt,
- az intézményvezető-helyettesét

Az intézmény vezetője megbízás feltételei, rendje

Az intézményvezetői megbízás feltétele, hogy rendelkezzen a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakör betöltéséhez szükséges meghatározott szakképzettséggel, pedagógus-szakvizsga keretében szerzett intézményvezetői szakképzettséggel, legalább négy év pedagógus-munkakörben, vagy heti tíz foglalkozás megtartására vonatkozó óraadói megbízás ellátása során szerzett szakmai gyakorlat, a nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben fennálló, határozatlan időre, teljes munkaidőre szóló

alkalmazással, vagy a megbízással egyidejűleg pedagógus-munkakörben történő, határozatlan időre teljes munkaidőre szóló alkalmazással.

Az intézmény vezetőjét a fenntartó, a Pilisszentkereszti Önkormányzat Képviselő Testülete bízza meg, illetve nevezi ki nyilvános pályázat alapján és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat. A kinevezés öt nevelési évre szól. Az intézményvezető felett az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja.

Az alkalmazottak köre, alkalmazási feltételek

Az intézményben foglalkoztatottak foglalkoztatási jogviszonyára 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.), a 2011. CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről és a 326/2013. Korm. rendelet, a Munka törvénykönyve, valamint és a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény vonatkozó rendelkezései vonatkoznak.

Pedagógus munkakörben a jogszabályban meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező személy foglalkoztatható.

A pedagógus, valamint a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott munkája ellátása során a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személy.

Az intézményi dolgozók feletti munkáltatói jogkört az intézményvezető gyakorolja.

Az intézmény képviseletére jogosultak

Az intézmény vezetője, akadályoztatása esetén a Szervezeti és Működési Szabályzatban megjelölt helyettesítő, vis maior esetén a Pilisszentkereszti Önkormányzat Képviselő Testülete megnevezi az intézmény képviseletére jogosult személyt.

Az intézményi bélyegzők felirata és lenyomata

	<i>Felirata</i>	<i>Bélyegző lenyomata</i>
<i>Hosszú bélyegző</i>	Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha 2098 Pilisszentkereszt Mester u. 2. Telefon: 06-26-347 530 Asz: 16792984-2-13	
<i>Körbélyegző</i>	Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda és Főzőkonyha 2098 Pilisszentkereszt Mester u. 2.	

Bélyegzők használata, kezelése

Valamennyi cégszerű aláírásnál cégbélyegzőt kell használni. A bélyegzőkkel ellátott, cégszerűen aláírt iratok tartalma érvényes kötelezettségvállalást, megszerzést, jogról való lemondást jelent.

Az óvoda cégbélyegző használatára az óvodavezető jogosult.

Az óvodában használatos valamennyi bélyegzőről, annak lenyomatáról nyilvántartást kell vezetni.

Kiadmányozás rendje

Az intézményben bármilyen területen kiadmányozásra, a kiadványok továbbküldhetőségének és irattárazásának engedélyezésére az intézményvezető jogosult. Kimenő leveleket csak az intézmény vezetője vagy az általa megbízott személy írhatja alá.

Az intézményvezető kiadmányozza:

- Az intézmény alkalmazottaival kapcsolatos munkáltatói intézkedések iratait;
- Az intézmény napi működéséhez kapcsolódó döntéseket, tájékoztatókat, megkereséseket és egyéb leveleket;
- A rendszeres statisztikai jelentéseket, érdemi döntést nem igénylő továbbítandó iratokat, a központi, illetve területi szerv által kért adatszolgáltatásokat.
- Az intézményben bármilyen területen kiadmányozásra, a kiadványok tovább küldhetőségének és irattárazásának engedélyezésére az intézményvezető jogosult.
- Kimenő leveleket csak az intézmény vezetője írhat alá.
- Az intézményvezető akadályoztatása esetén a kiadmányozási jog gyakorlója az óvodavezető-helyettes.

Az intézményvezető akadályoztatása esetén a kiadmányozási jog gyakorlója az intézményvezető által aláírásával és az intézmény bélyegzőjével ellátott írásos nyilatkozatban megjelölt magasabb vezető beosztású alkalmazottja az intézménynek.

Az intézmény ügyintézésével kapcsolatban keletkező ügyiratoknak az alábbiakat kell tartalmazniuk:

- az intézmény adatai (név, cím, irányítószám, telefonszám, faxszám, email cím)
- az irat iktatószáma
- az ügyintéző neve
- az ügyintézés helye és ideje

A kiadmány jobb felső részében a következőket kell feltüntetni:

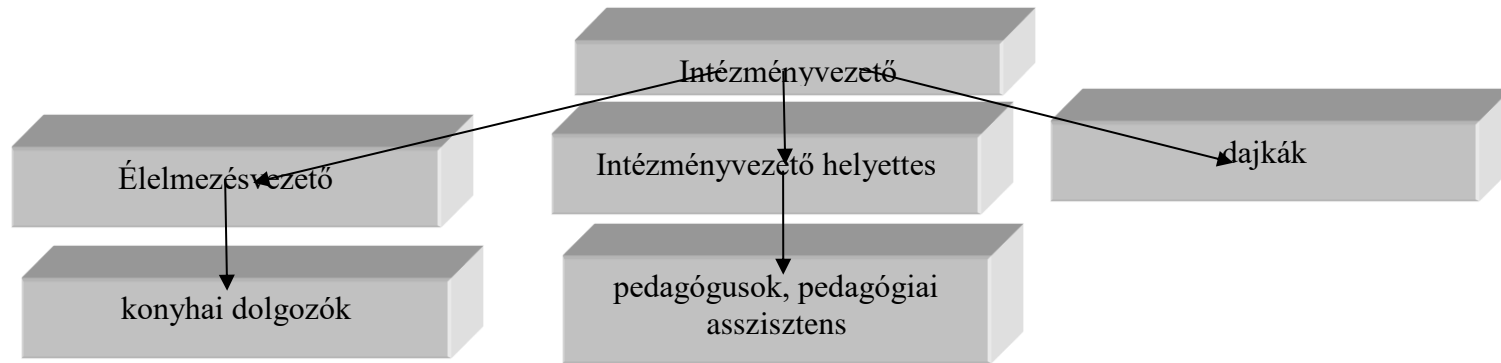
- az irat tárgya
- az esetleges hivatkozási szám
- a mellékletek száma

A kiadmányokat eredeti aláírással vagy hitelesített kiadmányként lehet elküldeni. Ha a kiadmányozó eredeti aláírására van szükség, a kiadmány szövegének végén, a keltezés alatt, a kiadmányozó nevét, alatta pedig a hivatali beosztását kell feltüntetni.

A hitelesítést a kiadvány jobb oldalán kell elvégezni. A keltezés alatt a kiadmányozó nevét „s.k.” toldattal valamint alatta a hivatali beosztását kell szerepeltetni. Baloldalon „A kiadmány hiteles” záradékkal kell ellátni. A hitelesítést végző a záradékot aláírásával és az intézmény körbélyegzőjével hitelesíti.

Az iratkezelés szervezeti rendjét, az iratkezelésre, valamint az azzal összefüggő tevékenységekre vonatkozó feladat- és hatásköröket az Intézmény Iratkezelési szabályzata tartalmazza. Az Intézményben az iratkezelés felügyeletét az Óvodavezető látja el.

Az intézmény szervezeti rendszere, irányítása

A működés alapidokumentumai és azok hatályossága

Alapító Okirat

Az alapító okirat tartalmazza az óvoda legfontosabb jellemzőit, aláírása biztosítja az óvoda nyilvántartásba vételét, jogszerű működését. Az óvoda alapító okiratát a fenntartó készíti el, illetve - szüksége esetén - módosítja.

Pedagógiai program

Az óvoda pedagógiai programja képezi az óvodában folyó nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az óvodavezető hagyja jóvá. Azon rendelkezések érvénybeléptetéséhez, melyből a fenntartóra többletkötelezettség hárul a fenntartó egyetértése szükséges.

Éves munkaterv

Az óvodavezető az óvoda feladatainak végrehajtására a vezetők és a nevelőtestület bevonásával éves munkatervet készít, amelyet a nevelőtestület évnnyitó értekezletén fogad el. Az éves munkaterv elfogadásának tényét jegyzőkönyvben kell rögzíteni, melyet csatolni kell a munkatervhez.

A munkaterv tartalmazza:

- a feladatok konkrét meghatározását
- a feladat végrehajtásáért felelős nevét
- a feladat végrehajtásának határidejét
- a végrehajtásra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségeket.

A nevelési év rendje az éves munkaterv részét képezi, ennek elfogadásakor az óvodavezető beszerzi a fenntartó, a szülői szervezet véleményét is.

Az éves munkatervben megfogalmazott feladatok végrehajtása az óvoda minden dolgozójának kötelessége. A pedagógiai program és az éves munkaterv pedagógiai fejezete alapján készülnek a csoportok tervei. Az óvodapedagógusok felelősek a megtervezett feladatok eredményes végrehajtásáért, értékeléséért - ennek írásbeli rögzítéséért.

Az óvodavezető a munkaterv végrehajtását folyamatosan ellenőrzi és értékeli.

Házirend

Az óvodai élet részletes szabályozását (minden dolgozóra, szülőre, gyermekre vonatkozóan) a Házirend határozza meg, mely az óvoda külön szabályzata. A házirend betartása pedagógiai program megvalósítása érdekében mindenki számára kötelező. A Házirend egy példányát minden új kisgyermek szülője kézbe kapja. A gyermek törvényes képviselője, gondviselője a Házirend átvételét aláírásával igazolja.

Az óvoda működését segítő egyéb szabályzó dokumentumok

- Munkaköri leírások
- Adatkezelési szabályzat
- Iratkezelési és ügyviteli szabályzat
- Közzétételi lista
- Munkavédelmi szabályzat
- Tűzvédelmi szabályzat és bombariadó terv

Együttműködési megállapodás (pénzkezelés szabályai)

Leltározási és selejtezési szabályzat

Közalkalmazotti szabályzat

Kollektív szerződés

Szülői Munkaközösség működési szabályzata

Gyakornoki szabályzat

Az intézményi dokumentumok nyilvánossága

Az óvoda pedagógiai programját, SZMSZ-ét, házirendjét, egy-egy példányban el kell helyezni a székhelyén.

A dokumentumokat a szülők szabadon megtekinthetik.

A gyermekek beiratkozásakor az óvodai házirend egy példányát a szülők átveszik.

A szervezeti és működési szabályzatot a szülők, a munkavállalók és más érdeklődők megtekinthetik az óvodai faliújságon.

A dokumentáció hivatalos tárolási helye:

- Vezetői iroda

Faliújság

Az óvoda köteles ezeket a dokumentumokat oly módon elhelyezni, hogy az alkalmazottak, a szülők, érdeklődők szabadon tájékozódhassanak ezekről (helyben, arra kijelölt helyen: az óvodai faliújságon)

A tájékoztatás kérésének és erre a tájékoztatás adásának rendje

Az óvodapedagógusok minden évben az első szülői értekezleten tájékoztatást adnak a szülőknek az óvoda pedagógiai programjáról, a szervezeti és működési szabályzatról és a házirendről.

A szülők az intézményvezetőtől kérhetnek szóbeli tájékoztatást a dokumentumokról előzetes egyeztetés alapján megállapított időpontban.

Az intézmény vezetési szerkezete

Szervezeti felépítés, struktúra:

<i>Lehetséges szervezeti szintek (1)</i>	<i>A szervezeti szintnek megfelelő lehetséges vezető beosztások (2)</i>	<i>A konkrét vezetői beosztások megnevezése (3)</i>
1. Legfelsőbb vezetői szint	Intézményvezető	óvodavezető
2. Magasabb vezetői szint	intézményvezető-helyettesek élelmezésvezető	óvodavezető-helyettes élelmezésvezető
3. Középvezetői szint	munkaközösség-vezetők	munkaközösség-vezetők

Működési rendszer:

- a szervezetet az intézményvezető irányítja, ő a legfelsőbb vezető.

A szervezeten belül megtalálható:

- az alá- és fölérendeltség
- illetve az azonos szinten belül a mellérendeltség.

A szervezeten belül alá- és fölérendelt viszonyban működnek az egyes vezetői szintekhez tartozó:

- vezetők,
- illetve vezetőkhez tartozó beosztottak.

Az azonos vezetői szinthez tartozó munkakörök között mellérendeltségi viszony van.

Az intézmény vezetősége

Az intézmény vezetőségét az *óvodavezető*, valamint közvetlen munkatársai alkotják. Az óvodavezető közvetlen munkatársai közé az alábbi vezető beosztású dolgozók tartoznak:

- az óvodavezető-helyettes
- az élelmezésvezető

Az intézményvezető közvetlen munkatársai

Az óvodavezető feladatait közvetlen munkatársai közreműködésével látja el. Az óvodavezető közvetlen munkatársai az óvodavezető-helyettes és az élelmezésvezető.

- Az óvodavezető közvetlen munkatársai munkájukat munkaköri leírásuk, valamint az óvodavezető közvetlen irányítása mellett végzik.
- Az óvodavezető közvetlen munkatársai az óvodavezetőnek tartoznak közvetlen felelősséggel és beszámolási kötelezettséggel.
- Az óvodavezető-helyettes és az élelmezésvezető feladat- és hatásköre, valamint egyéni felelőssége mindazon területekre kiterjed, amelyet munkaköri leírásuk tartalmaz. Személyileg felelnek az óvodavezető által rájuk bízott feladatokért.

Az intézmény kibővített vezetőségének tagjai:

- az óvodavezető
- az óvodavezető-helyettes
- az élelmezésvezető
- gyermekvédelmi feladatokat ellátó pedagógus

Az intézmény vezetősége, mint testület konzultatív, véleményező és javaslattevő joggal rendelkezik

Az intézmény vezetősége havi rendszerességgel ülészik, értékeli az elvégzett feladatokat és tervezi a következő hónap eseményeit.

Az intézmény vezetője, feladat- és hatásköre

Az intézmény felelős vezetője az óvodavezető, aki munkáját a magasabb rendű jogszabályok, a fenntartó, valamint az óvoda belső szabályzatai által előírtak szerint végzi.

Megbízatása az intézmény alapító okiratában megfogalmazott módon és időtartamra történik.

A nevelési-oktatási intézmény vezetője a köznevelési törvény értelmében felel:

- az óvoda szakszerű és törvényes működéséért, gazdálkodásáért,
- a pedagógiai munkáért, a nevelőtestület vezetéséért, a nevelőmunka biztonságos feltételeinek megteremtéséért, a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért,
- pedagógusi munka etika normáinak betartásáért, betartatásáért,
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- a közoktatási információs rendszerrel kapcsolatos tájékoztatási feladatokért, az óvoda
- ügyintézésének, irat- és adatkezelésének, adattovábbításának szabályosságáért,
- a munka-és balesetvédelmi, valamint a tűzvédelmi előírások betartásáért,
- az óvoda költségvetésében meghatározott előirányzatok felhasználásának szükségességéért az elvárható takarékoság mellett,
- a beóvodázás előkészítéséért és lebonyolításáért.
- az intézményi szabályzatok elkészítéséért,
- képviseli az intézményt,
- a fenntartóval történt egyeztetés után a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosításáért,
- a nemzeti és óvodai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezéséért,
- a nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséért,

Az óvodavezető feladatkörébe tartozik különösen:

- az óvoda rendeltetésszerű működése;
- a rendelkezésre álló költségvetés alapján a nevelési-oktatási intézmény működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása;
- a vezetői feladatok szakszerű ellátása;
- a fenntartóval történő folyamatos kapcsolattartásért,
- a munkavállalói érdekképviseléssel, a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal való együttműködés;
- a nemzeti és óvodai ünnepek munkarendhez igazodó, méltó megszervezése;
- a beóvodázás megszervezése és lebonyolítása;

Az óvodavezető jogköre

- a pedagógusok feletti teljes munkáltatói jogkör gyakorlója;
- vezeti a nevelőtestületet;
- a nevelő és oktató munkát irányítja és ellenőrzi;
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntéseket előkészíti, végrehajtásuk szakszerű megszervezéséről gondoskodik, ellenőrzi azt;
- foglalkozáslátogatásokat végez;
- jutalmazási és fegyelmi kérdésekben dönt;
- a nevelőtestületi értekezleteket előkészíti, vezeti;
- a nevelőtestület tagjainak továbbképzésével, továbbtanulásával kapcsolatos döntéseket hoz;
- szabadság, rendkívüli szabadság ügyében döntést hoz;
- javaslatot tesz kitüntetések adományozására;
- másodállás, mellékfoglalkozás, továbbtanulás engedélyezése – amennyiben az óvodai munkarendet érinti;
- kötelezettségvállalási, előirányzat-felhasználási, utalványozási, kiadványozási jogokat gyakorolja;
- az óvodai jogviszony létesítése vagy megszüntetése tekintetében, az óvodai jogviszonnyal kapcsolatos egyéb kérdésekben döntéseket hoz;
- a szabályzatokban foglaltak módosításának előkészítése, a módosítás végrehajtása, betartása és betartatása;
- a panaszok és a közérdekű bejelentések kivizsgálása;
- sajtóügyek, publikációk engedélyezése, amelyek az iskolával kapcsolatosak;
- ellátja továbbá a jogszabályok által a vezető hatáskörébe utalt feladatokat;
- irányítja az óvodavezető-helyettes és az élelmezésvezető munkáját;
- irányítja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatot ellátó pedagógus és a munkaközösség-vezetők munkáját,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk megszervezése és ellenőrzése,
- az óvoda működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása a rendelkezésre álló költségvetés alapján,
- Szülői Szervezettel való együttműködés,
- a gyermekvédelmi munka irányítása, a szülők tájékoztatása a nevelési év kezdetekor, hogy gyermekvédelmi ügyekben kit, mikor kereshetnek,
- a gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása,
- a gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás szervezése,
- a gyermekek felügyeletének megszervezése a nevelésnélküli munkanapokon, ha a szülők azt igénylik,

- a szülők írásbeli nyilatkozatának beszerzése minden olyan döntéshez, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- az óvodai jelentkezés idejének és módjának nyilvánosságra hozatala, a határidő lejártá előtt legalább harminc nappal,
- az óvodába felvett gyermekek nyilvántartása,
- tanköteles életkorba lépéskor a gyermekek fejlettségével kapcsolatos szakvélemények kiadása,
- a szülők értesítése a nyári zárva tartásról, a nevelés nélküli munkanapokról, a felvétellel – átvétellel az óvoda megszűnésével kapcsolatos döntésekről, az igazolatlan mulasztás következményeiről.

Kizárólagos jogkörébe tartozik:

- a teljes munkáltatói jogkör gyakorlása
- a fenntartó előtti képviselő
- a kötelezettségvállalás
- a kiadmányozás joga

Ha az intézmény vezetője az intézményre kiható, jogszabályba ütköző eljárást észlel, köteles tájékoztatni a fenntartót.

A nevelési-oktatási intézmény vezetőjének munkáját a nevelőtestület és a szülők közössége a vezetői megbízásának második és negyedik évében személyazonosításra alkalmatlan kérdőíves felmérés alapján értékeli.

Át nem ruházható hatáskörei

- dönt az intézmény működésével kapcsolatban minden olyan ügyben, amelyre őt a munkaköri leírása felhatalmazza,
- egyeztetési kötelezettség terheli a fenntartóval a közalkalmazottak foglalkoztatására, élet- és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében.

Az intézményvezetői hatáskör átruházása

Az intézményvezető – egyszemélyi felelősségének érvényesülése mellett – vezetői hatásköréből feladatokat ruház át az intézményvezető-helyettesre és az ételmezésvezetőre.

Az intézményvezető a jogszabályok által számára biztosított feladat-és hatásköreiből átadja az alábbiakat:
Pl.

- Óvodavezető- helyettes: ünnepélyek előkészítése, lebonyolítása, továbbtanulással kapcsolatos intézményi feladatok előkészítése. lebonyolítása, helyettesítések megszervezése ,szabadságok adminisztrálása
- Ételmezésvezető: Az gyermekek ételmezési feladatainak megszervezése, szakszerű ellátása.

Az óvodavezető-helyettes feladat – és hatásköre

Az óvodavezető közvetlen munkatársa, a vezető távollétében teljes jogkörrel, (kivéve a munkáltatói jogkör) és felelősséggel végzi a vezetői feladatokat.

Az óvodavezető-helyettes megbízását az óvodavezető adja. Munkáját azok a pedagógiai és egyéb feladatok alkotják, melyeket közös megbeszélés és egyeztetés után az óvodavezető írásban meghatároz.

Óvodavezető-helyettes csak az óvoda határozatlan időre alkalmazott pedagógusa lehet.

Feladat-és hatásköre:

- a helyettesítések beosztása,
- tanügyi adatszolgáltatások elvégzése, a KIR kezelése
- tanügyi dokumentumok ellenőrzése
- foglalkozások látogatása (a vezetővel egyeztetetten)

- óvodai és nemzeti ünnepek megszervezése
- egyéb, az intézményvezető által kiadott feladatok
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellenőrzése
- a munkaközösségek munkájának ellenőrzése

Élelmezésvezető feladat-és hatásköre

A konyha szervezeti egységének vezetője az élelmezésvezető. A konyha szervezeti egységének feladata a gyermekek, dolgozók és az étkezést igénybe vevő külsős személyek számára az étkeztetés biztosítása, a konyhai szolgáltatásunkat igénybe vevő Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Általános Iskola számára az étkezés biztosítása, az étel kiszállítása. Feladata továbbá az étlap összeállítása, a havi elszámolások lebonyolítása, az élelmiszer-szállítási szerződések előkészítése.

Az élelmezési nyersanyagnormát a fenntartó állapítja meg.

Feladata:

- Az intézmény étkezési feladatainak folyamatos és zavartalan ellátásának biztosítása.
- A konyhai dolgozók munkájának irányítása, vezetése.
- A HACCP rendszer működtetése a meglévő feltételek mellett.
- Anyagi felelősséggel tartozik az általa kezelt értékekért, a felhasznált és raktári készletért.
- Gondoskodik az élelmezéssel kapcsolatos anyagnyilvántartás vezetéséről, a térítési díjak befizetésének ellenőrzéséről.
- A fenntartónak elszámol a térítési díjakkal.
- Kiszámítja a nyersanyagnormát, vezeti az étkezők nyilvántartását.
- Felelős az adminisztratív munka szabályszerű ellátásáért.

A vezetők közötti kapcsolattartás, feladatmegosztás

Az óvodavezető, és az óvodavezető-helyettes, az élelmezésvezető heti rendszerességgel megbeszélést tartanak.

A szervezeti egységek és a vezető közötti kapcsolattartás rendje

Az óvodavezető – a választott képviselők segítségével - az alábbi intézményi közösségekkel tart kapcsolatot - szülői közösség
- BECS

A vezetők és a középvezetők a vezetői értekezleteken beszámolnak a szervezeti egységek működéséről, a kiemelkedő teljesítményekről, a hiányosságokról, a problémákról, valamint azok megoldási módjáról.

A vezetők helyettesítésének rendje

Az óvodavezető helyettesítését teljes felelősséggel az óvodavezető-helyettes látja el teljes feladat- és hatáskörrel, kivéve az azonnali döntést nem igénylő gazdálkodási jogkörbe tartozó ügyeket. Az óvodavezető tartós távolléte esetén gyakorolja a kizárólagos jogkörként fenntartott hatásköröket is. Tartós távollétnek minősül a legalább kétnapos folyamatos távollét.

Az óvodavezető-helyettes helyettesítését az óvodavezető látja el.

Az óvodavezető vagy a helyettes távolléte, akadályoztatása esetén, írásos megbízás hiányában mindenkor az intézményünkben legmagasabb szolgálati idővel rendelkező óvodapedagógus helyettesít, a munkarend figyelembe vételével. Intézkedési jogköre a gyermekek biztonságának megoldásával kapcsolatos azonnali döntést igénylő ügyekre terjed ki.

A vezetők benntartózkodásának rendje

- A nyitva tartás idején belül, az óvodavezető minden nap 7.30-15.30 óráig tartózkodik az

óvoda területén.

- Délután, a távozó vezető után a délutáni ügyeletet tartó óvodapedagógus felelős az óvoda működésének rendjéért, valamint jogosult és köteles az esetlegesen szükségessé váló intézkedések megtételére.

Az óvodavezető-helyettes bent tartózkodása munkarendjéhez igazodik.

Egyéb felelősök feladat-és hatásköre

Munkavédelmi és tűzvédelmi felelős feladat-és hatásköre

Feladata minden tanév kezdésekor:

- A munkavédelmi előírások ismertetése.
- Az esetleges dolgozói és tanulói balesetek ügyében intézkedés.
- A tűz- és balesetvédelmi előírások ismertetése.
- A tűzriadó terv elkészítése, kifüggesztése.
- Tűzriadó próba tartása évente egy alkalommal.

Gyermek -és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus feladat-és hatásköre

Az óvodában 1 fő gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus végzi a gyermekvédelemmel összefüggő feladatokat.

Nevelési év kezdésekor a szülők helyben szokásos módon kapnak tájékoztatást a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy mely időpontokban hol kereshető fel.

Az óvoda hirdetőtábláján a szülők által jól látható helyen kerül közzétételre a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát (Járási Gyámhivatal, Családsegítő-Gyermekjóléti Szolgálat, Szakértői Bizottság - Nevelési Tanácsadó).

Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse folyamatos kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálattal, a személyes találkozás szükség esetén történik.

A közalkalmazotti tanács elnöke és tagjai feladat-és hatásköre

A közalkalmazottak részvételi jogát a Kjt szabályozása alapján közalkalmazotti tanács látja el a közalkalmazottak választása alapján.

A közalkalmazotti tanács jogosítványa, hogy egyetértési és véleményezési jog illeti meg a munkáltató bizonyos döntéseinek meghozatala előtt.

A munkáltató döntése előtt a közalkalmazotti tanáccsal véleményeztetni kell:

- a munkáltató gazdálkodásából származó bevétel felhasználásának tervezetét,
- a munkáltató belső szabályzatának tervezetét,
- az alkalmazottak nagyobb csoportját érintő munkáltatói intézkedés tervezetét,
- az egészségkárosodott, megváltozott munkaképességű alkalmazottak rehabilitációjára vonatkozó elképzeléseket,
- az alkalmazottak képzésével összefüggő terveket, valamint
- a munkáltató munkarendjének kialakítását és az éves szabadságolási tervet.

A munkáltató legalább félévente köteles tájékoztatni az alkalmazotti tanácsot a rész- munkaidős és a határozott időre szóló foglalkoztatás helyzetéről.

Szakmai feladatokat ellátó közalkalmazottak feladat- és hatásköre

A pedagógusok feladat-és hatásköre

- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése- az Óvodai nevelés országos alapprogramja, a Nemzeti és Etnikai irányelvek és az óvoda Pedagógiai programja szerint.

- Nevelőmunkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében megtesz minden tőle elvárható, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozik, szükség szerint együttműködik gyógypedagógussal vagy a nevelést segítő más szakemberekkel, hogy a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását elősegítse.
- Segíti a tehetségek felismerését, kiteljesedését.
- Előmozdítja a gyermek erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását és törekszik azok betartatására.
- Egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre neveli a gyermekeket.
- A szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztatja a gyermek haladásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról.
- A gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése érdekében megtesz minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka és balesetvédelmi előírások betartásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek bevonásával.
- A gyermekek és szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartja.
- Az ismereteket sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetíti.
- Lehetőség szerint részt vesz az előírt továbbképzéseken, folyamatosan képzzi magát.
- A Pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul ellátja.
- Aktívan részt vesz a nevelési értekezleteken, fogadóórákon, az óvodai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- Határidőre megszerzi a kötelező minősítéseket.
- Megőrzi a hivatali titkot, hivatásához méltó magatartást tanúsít.
- A gyermekek érdekében együttműködik munkatársaival és más intézményekkel.

Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, vagy minimum érettségivel rendelkező nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára a jogszabályban meghatározott módon előírhatja az 1-es típusú diabéteszes gyermek, tanuló vércukorszint szükség szerinti mérését, szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

Az intézmény az 1-es típusú diabéteszes gyermek ellátását olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy az iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

Az ellátáshoz a szülő írásbeli kérvényének benyújtása szükséges.

Az intézmény vezetője az 1-es típusú diabéteszszel kapcsolatos rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki.

Az a pedagógus vagy nevelő -oktató munkát segítő, aki az 1-es típusú diabéteszes gyermeket, tanulót elláthatja, az Nkt 8.melléklet szerinti diabétesz ellátási pótlékra jogosult. A pótlék alapja a feladatot ellátó foglalkoztatott besorolásától függetlenül – a mesterfokozathoz kapcsolódó illetményalap. 2021.szeptember 1-től hatályos jogszabályok alapján a 203 000 Ft-nak a 17%-a, vagyis 34 510 Ft, amely a későbbiekben jogszabály módosítás következtében változhat.

A kijelölt pedagógus vagy minimum érettségivel rendelkező nevelő-oktató öt 1-es típusú diabéteszes gyermeket, tanulót láthat el.

Egyéb munkakörök feladat –és hatáskörei

A pedagógiai asszisztens feladat- és hatásköre:

A gyermekek zavartalan és folyamatos ellátása, a pedagógiai program eredményes megvalósítása érdekében az **óvodapedagógus irányítása alapján segíti a csoportban folyó nevelőmunkát.** Szükség esetén gyermekfelügyeletet lát el.

Köteles gondoskodni a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális megsegítéséről.

A tevékenységek megszervezésében az óvónő irányításával segíti a csoportban folyó munkát, az eszközöket előkészíti, elrakja, segít a csoportszoba átrendezésében, a gyermekek eszközeinek előkészítésében, szükség szerint a gyermekeknek egyéni segítséget nyújt.

Óvónői útmutatás alapján önállóan egyéni vagy kiscsoportos fejlesztést végez.

Dajka feladat-és hatásköre

A munkakörtől meghatározott, a nevelőmunka feltételrendszerének, folyamatának támogatása. Ezek:

- Biztosítja a pedagógiai munkához szükséges higiénés feltételeket. közreműködik a gyermek egész napi gondozásában a környezet rendjének, tisztaságának megteremtésében.
- Ellátja a környezetgondozási és baleset-megelőzési teendőket, kisebb baleseteknél elsősegélyt nyújt.
- A biztonságos játék feltételeinek megteremtése, - a játékeszközök kezelése, tisztántartása, - baleset és fertőzésveszély elkerülése.
- Munkáját a gyermek óvodai napirendjéhez igazodva az óvónők irányítása mellett szervezi és végzi.
- Segít a gyermekek gondozásában, öltöztetésében, a tisztálkodási teendők ellátásában.
- Az egész nap folyamán biztosítja az ivóvizet a gyermekek számára. (teremben, játszótéren, kirándulások alkalmával)
- Az étkezések kulturált lebonyolításában aktívan közreműködik, segít az ételek kiosztásában, az edények leszedésében.
- A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtéséhez lerakja az ágyakat, ágyneműket, a gyermekek jelének figyelembevételével.
- A terem szellőztetéséről gondoskodik napközben folyamatosan és lefekvés előtt.
- A játék- és egyéb tevékenységekhez szükséges eszközök előkészítésében közreműködik, az óvónő útmutatásait követve.
- A gyermek érkezésekor és távozásakor szükség szerint segít az öltözőben.
- Segíti a nevelőmunkát, a gyermekek szokásrendjének alakulását.
- Séták, kirándulások alkalmával az óvodapedagógusokat segítve kíséri a gyermek-csoportot, felügyelve a biztonságos közlekedésre.
- A napközben megbetegedett gyermekeket felügyeli, ápolja, amíg a szülő érte nem jön.
- A rábízott növények, állatok napi gondozásban részt vesz.

Szakács feladat-és hatásköre:

Munkáját az intézményvezető által meghatározott munkarendben, az intézményvezető és az ételmezésvezető irányítása és ellenőrzése alapján végzi.

Feladatai:

- a nyersanyagok előkészítése, feldolgozása (párolás, főzés, sütés);
- ételek elkészítése, adagolása, tárolása;

- a konyhai dolgozók munkájának összehangolása és irányítása;
- a konyhai berendezések hőmérsékletének szabályozása, a konyha, a konyhai berendezések, a kiszolgáló területek stb. felügyelete és takarítása a biztonságos és higiénikus ételkezelési előírások betartása érdekében;
- a felhasznált alapanyagok tápértékének felmérését követően diétás ételek készítése.

Konyhai kisegítő feladat-és hatásköre

Az étkeztetés rendezett környezetének biztosítása.

- Előkészíti a nyersanyagot, segítkezik a főzésben, a tízórai, az uzsonna elkészítésében, az adagok kialakításában az előírásoknak megfelelően.
- az étkezések utáni mosogatás;
- a konyha és az étkezők takarítása, berendezéseinek tisztítása.

A közalkalmazottak részletes feladatait a munkaköri leírásuk tartalmazza. A munkavállalók munkaköri leírását az érintettel alá kell írni, az aláírt példányokat vagy azok másolatát az irattárban kell őrizni.

Alkalmi feladatokra alakult munkacsoportok

Az óvodai munka egyes aktuális feladatainak megoldására a nevelőtestület tagjaiból munkacsoportok alakulhatnak a nevelőtestület vagy az intézmény vezetősége döntése alapján.

Amennyiben az alkalmi munkacsoportot az óvoda vezetősége hozza létre, erről tájékoztatni kell a nevelőtestületet.

Az alkalmi munkacsoportok tagjait az intézményvezető bízta meg.

Az intézmény közösségei

Az óvoda dolgozói közalkalmazottak, ezért munkavégzésükkel kapcsolatos kötelességeiket és jogukat a munka törvénykönyve mellett a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szabályozza.

Az alkalmazotti közösség

Az óvoda dolgozói közalkalmazottak, ezért munkavégzésükkel kapcsolatos kötelességeiket és jogukat a munka törvénykönyve mellett a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szabályozza.

Az alkalmazottak közössége az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozókból tevődik össze. A közalkalmazottak jogait és kötelességeit, juttatásait, valamint az intézményen belüli érdekérvényesítési lehetőségeit a magasabb jogszabályok (Munka törvénykönyve, Nemzeti Köznevelésről szóló törvény, Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és az ezekhez kapcsolódó rendelkezések) szabályozzák.

A közalkalmazotti közösség tagjai:

- óvodavezető
- vezető-helyettes
- élelmezésvezető
- óvodapedagógusok
- nevelőmunkát közvetlenül segítő személyek (dajkák, pedagógiai asszisztens,)
- szakácsnő, konyhai kisegítők

Az óvoda valamennyi dolgozójának a személyi nyilvántartása az óvoda Törzskönyvében található.

A Törzskönyv rögzíti, az óvodákra vonatkozó adatokon kívül, a dolgozók munkafelvételének, illetve munkaviszony megszűnésének idejét.

A dolgozók személyi anyagát az óvodavezető kezeli. Az adatokban történt változásokról azonnal értesíteni kell az óvodavezetőt.

Az alkalmazotti közösségek jogai

Az alkalmazotti közösséget és azok képviselőit jogszabályokban meghatározott részvételi, javaslattelevi, véleményezési, egyetértési és döntési jogok illetik meg.

Részvételi jog illeti meg az intézmény minden dolgozóját és közösségét azokon a rendezvényeken, amelyekre meghívót kap.

Javaslattelevi és véleményezési jog illeti meg az intézménnyel alkalmazotti jogviszonyban álló minden személyt és közösséget.

Az alkalmazotti közösséget véleményezési jog illeti meg az intézmény:

- átszervezésével,
- feladatának megváltoztatásával,
- nevével kapcsolatban,

Az alkalmazotti értekezlet összehívását az alkalmazottak 30 %-a a napirend megjelölésével kezdeményezheti.

Az alkalmazotti közösség értekezleteiről jegyzőkönyvet kell vezetni.

Az alkalmazotti értekezleten a dolgozók legalább 2/3-ának jelenléte szükséges.

Az alkalmazotti közösség értekezlete biztosítja a szakmai munkát végző óvodapedagógusok, valamint a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők és az egyéb alkalmazottak együttműködését. Az óvodavezető hívhatja össze, de kezdeményezhetik az alkalmazottak is az előző feltételek mellett.

Résztvevők: az óvoda valamennyi dolgozója

Az alkalmazotti értekezletek célja és feladata:

- Az óvodai nevelés célkitűzéseinek ismertetés
- Eredmények, hiányosságok feltárása, megvitatása
- A soron következő feladatok megbeszélése, felelősök kijelölése
- Munkaszervezési kérdések megbeszélése
- A dolgozók élet-, és munkakörülményeinek megbeszélése
- Tájékoztatás aktuális kérdésekről
- A dolgozók véleményének, javaslatainak meghallgatása
- Tűzvédelmi és munkavédelmi oktatás megtartása

Az alkalmazotti közösséget és azok képviselőit jogszabályban meghatározott részvételi, javaslattelevi, véleményezési és döntési jogok illetik meg.

Alkalmazotti értekezletet kell tartani:

- A Nemzeti köznevelési törvényben meghatározott fenntartói döntések előzetes véleményezésére (SZMSZ elfogadása; intézmény feladatának megváltoztatása, nevének megállapítása, módosítása, vezetői megbízással kapcsolatosan).

Az alkalmazotti közösség kapcsolattartásának rendje

Az intézmény különböző közösségeinek tevékenységét – a megbízott vezetők és a választott közösségi képviselők segítségével – az intézményvezető fogja össze. A kapcsolattartásnak különböző formái vannak, melyek közül mindig azt kell alkalmazni, amelyik a legmegfelelőbbben szolgálja az együttműködést.

A kapcsolattartás formái: különböző értekezletek, megbeszélések, fórumok, intézményi gyűlések, stb.

Az intézményi kapcsolattartás rendszeres és konkrét időpontjait az éves munkaterv tartalmazza, melyet ki kell függeszteni.

A belső kapcsolattartás általános szabálya, hogy különböző döntési fórumokra, nevelőtestületi-, alkalmazotti értekezletekre a vonatkozó napirendi pontokhoz a döntési, egyetértési, és véleményezési jogot gyakorló közösségek által delegált képviselőt meg kell hívni, nyilatkozatukat jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Az intézmény szakmai közösségei

A nevelési-oktatási intézményben közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony keretében pedagógus-munkakörben, valamint felsőfokú végzettséggel rendelkező, nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak közössége.

Döntési, véleményezési, javaslattevői jogköre van. Nevelési-oktatási kérdésekben az óvoda legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. A nevelőtestület összehangolt pedagógiai munkával valósítja meg a nevelési program céljait és feladatait a gyermekek magas színvonalú nevelését, fejlesztését.

A nevelőtestület dönt ;

- a pedagógiai program elfogadásáról,
- az SZMSZ elfogadásáról,
- a nevelési-oktatási intézmény éves munkatervének elfogadásáról,
- a nevelési-oktatási intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadásáról,
- a továbbképzési program elfogadásáról,
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztásáról,
- a házirend elfogadásáról,
- jogszabályban meghatározott más ügyekben.

Az óvoda nevelőtestületének szakmai kapcsolattartása a munkaterv szerint ütemezett nevelőtestületi értekezleteken, illetve a rendkívüli nevelőtestületi értekezleten valósul meg.

Nevelőtestületi értekezletet kell tartani:

- A nevelési program és módosítása elfogadására.
- A Szervezeti Működési Szabályzat, módosítására valamint elfogadására.
- A nevelési év előkészítésére, a munkaterv elfogadására.
- Az óvoda éves munkájának értékelésére, egyéb átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadására.
- A nevelőtestület képviselőjében eljáró óvodapedagógus kiválasztására.
- A házirend elfogadására.
- A pedagógus továbbképzési terv elfogadására.
- A jogszabályban meghatározott esetekben.

Rendkívüli nevelőtestületi értekezletet kell tartani, ha

- az óvodavezető összehívja,
- a nevelőtestület egyharmada kéri,
- a szülői szervezet kezdeményezi és a kezdeményezést a nevelőtestület elfogadta

Rendkívüli nevelőtestületi értekezlet hívható össze az intézmény lényeges problémáinak megbeszélése céljából, ha azt a nevelőtestület tagjainak legalább 50%-a, vagy az intézmény vezetője azt szükségesnek látja. A nevelőtestület döntést igénylő értekezletein jegyzőkönyv készül az elhangzottakról, amelyet az értekezletet vezető személy, a jegyzőkönyv-vezető, valamint egy az értekezleten végig jelen lévő személy (hitelesítő) ír alá.

A nevelőtestület döntéseit és határozatait – a jogszabályban meghatározzák kivételével – nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza, kivéve a jogszabályban meghatározott személyi ügyeket, amelyek kapcsán titkos szavazással dönt. A szavazatok egyenlősége esetén az intézményvezető szavazata dönt. A döntések és határozatok az intézmény iktatott iratanyagába kerülnek.

Ha a nevelőtestület döntési, véleményezési, illetve javaslattevő jogát az intézmény valamennyi dolgozóját érintő kérdésekben gyakorolja, akkor munkavállalói értekezletet kell összehívni.

A nevelőtestületi értekezletre – tanácskozási joggal – meg kell hívni a tárgy szerinti egyetértési joggal rendelkező közösség képviselőit is. A nevelőtestületi értekezleten a tantestület minden tagjának részt kell vennie. Ez alól – indokolt esetben – az óvodavezető adhat felmentést.

A nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek előkészítésére vagy eldöntésére tagjaiból meghatározott időre bizottságot, úgynevezett ad hoc bizottságot hozhat létre, illetve egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja a szakmai munkaközösségekre vagy a szülői munkaközösségre.

A nevelőtestület feladatkörébe tartozó feladatok átruházására vonatkozó rendelkezések

A nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek átruházására, továbbá a feladatok ellátásával megbízott beszámolására vonatkozó rendelkezéseket.

A nevelőtestület egyes jogköreinek gyakorlását átruházhatja:

- a szakmai munkaközösségre,
- a szülői szervezetre.

A nevelőtestület átruházhatja a döntési jogkörét az alábbi területeken:

- az intézmény éves munkatervének elkészítése,
- az intézmény munkáját átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadása,
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró pedagógus kiválasztása,
- a továbbképzési program elfogadása;

A véleménynyilvánítási jogköre az alábbi területeken:

- az egyes pedagógusok külön megbízatásának elosztása során,
- az intézmény működése vonatkozásában,
- a pedagógusok külön megbízásai,
- a gyakornoki szabályzat véleményezése,
- a szakmai célú pénzeszköz felhasználása megtervezése,
- az intézményi felvételi követelmények meghatározása,
- a szociális támogatás (ha erre lehetőség van) rendjének meghatározása tekintetében,
- jogszabályban meghatározott egyéb más ügyben.

Javaslattevői jogköre továbbiakban a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatban:

- a pedagógus részére tudományos fokozat megszerzésére, kutatómunkában való részvételre, tanulmányút vagy tankönyvírásra történő szabadság adásával kapcsolatban
- az intézmény belső dokumentumaiban meghatározott kérdésekben.

Egyéb jogai:

- dönthet a nevelőtestületi értekezlet összehívása kezdeményezésének elfogadásáról,
- kialakíthatja működésének és döntéshozatalának rendjét, amennyiben erről jogszabály nem rendelkezik,

Át nem ruházható hatáskörök:

- pedagógiai program elfogadása,
- a szervezeti és működési szabályzat elfogadása,
- házirend elfogadása.

Az átruházott hatáskörrel kapcsolatos jogok és kötelezettségek

Átruházó joga és kötelezettsége: *Az átruházó joga, hogy*

- az átruházható jogaiból döntése szerint, a köznevelési intézmény hatékonyabb, a szülők igényekhez jobban igazodó működése céljából egyes jogait az óvodában működő szervezetekre ruházza,
- megszabja az átruházott hatáskör gyakorlásával kapcsolatos elvárásait, és a döntési határidőt,
- az átruházott jogkör gyakorlására vonatkozóan meghatározza a beszámoltatás módját és határidejét,
- az átruházott jogkört magához visszavonja.

Az átruházó kötelezettsége, hogy

- a hatáskör átruházáshoz a szükséges tájékoztatást, információt megfelelő időben rendelkezésre bocsátja.

Átruházott jogkörrel az átruházás alapján rendelkezni jogosult jogai és kötelezettségei:

Az érintett szervezet joga, hogy

- az átruházott jogkörrel éljen,
- a hatáskör gyakorláshoz szükséges információt, tájékoztatást megkapja.

Az érintett szervezet kötelessége, hogy

- az átruházott hatáskört a legjobb tudása alapján, az általa képviseltek érdekét szem előtt tartva gyakorolja,
- a hatáskör gyakorlásáról az előre meghatározott módon beszámoljon a hatáskör átadója felé.
- Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles azokról az ügyekről, amelyekben a nevelőtestület megbízásából eljár.

A beszámolásra vonatkozó szabályok

Az átruházott jogkör gyakorlója a nevelőtestületet tájékoztatni köteles azokról az ügyekről, amelyekben a nevelőtestület megbízásából eljár. A beszámolás módja jellemzően a következő lehet:

- szóbeli tájékoztatás,
- a döntésről szóló határozat kivonat megküldése,
- határozat kivonat megküldése és szóbeli tájékoztatás.

A beszámoltatás idejeként meg lehet határozni

- időközöket (heti, havi stb.),
- pontos időpontokat (döntést követő ... nap),
- naptári határnapokat (minden hónap ...10-ig) stb.

A szakmai munkaközösségek az éves munkájukról szóló beszámolás során adnak számot a nevelőtestületnek az átruházott hatáskörök gyakorlásáról.

Az óvodavezetés és a nevelőtestület kapcsolattartása

A nevelőtestület különböző közösségeinek kapcsolattartása a megbízott pedagógusvezetők útján történik. Formái: a különböző értekezletek, megbeszélések.

Az óvodavezetőségi értekezlet után munkaértekezleten (havonta legalább egyszer) kell tájékoztatni a nevelőket az aktuális feladatokról, döntésekről.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket szóban vagy írásban tehetik meg képviselőik útján, vagy az értekezleten személyesen.

A szakmai munkaközösség kapcsolattartásának a rendje, részvételük a pedagógus munkájának a segítésében

Az intézményben nem működik szakmai munkaközösség.

A szülők közösségei

A köznevelési törvényben meghatározott gyermeki és szülői jogaik érvényesítése, illetve a kötelességük teljesítése érdekében szülői szervezet (közösség) működik.

A Szülői Szervezet véleményezési jogot gyakorol:

- az SZMSZ elfogadásakor a jogszabályban meghatározott kérdésekben,
- a házirend elfogadásakor,
- a nevelési program elfogadása előtt,
- a nevelési év rendjének elfogadása előtt,
- adatkezelési szabályzatnak a gyermekek adataira vonatkozó részéhez.

A Szülői szervezet javaslattevő jogkörrel rendelkezik

- az óvoda működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben,
- az óvoda egészét vagy a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben.

Óvodaszintű ügyekben a Szülői Szervezet vezetőjével az óvodavezető, a csoportszintű ügyekben a csoport szülőinek képviselőivel az óvodapedagógus tart kapcsolatot.

A Szülői Szervezet részére a jogszabályi előírásokon felül biztosított jogok:

- a szülői értekezlet napirendjének meghatározásához,
- az óvoda és a család kapcsolattartási rendjének kialakításához.

A szülői értekezletet az óvodavezető és az óvodapedagógusok hívják össze.

A szülői értekezletek célja és feladata:

- A szülők pedagógiai ismeretének bővítése
- Az óvodai nevelés célkitűzéseinek, módszereinek ismertetése
- Tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
- Egészségügyi felvilágosító tevékenység
- Az Szülői Szervezet vezetőségének megválasztása, munkatervének és végzett munkájának ismertetése, értékelése
- Tájékoztatás aktuális kérdésekről

A vezetők és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás formái és rendje

A Szülői szervezettel való együttműködés szervezése az óvodavezető feladata. Az óvodavezető és a Szülői Szervezet képviselője az együttműködés tartalmát és formáját az óvodai munkaterv és a Szülői Szervezet munkaprogramjának egyeztetésével állapítják meg. A Szülői Szervezet működési feltételeinek biztosításáról az óvodavezető gondoskodik.

A szülőkkel való intézményi szintű kapcsolattartás formái

- Játszó, és kézműves délutánok
- Nyilvános ünnepélyek
- Szülői értekezletek, fogadóórák
- Családlátogatások
- Hirdetőn kifüggesztett információkon keresztül
- Óvodai rendezvények, kirándulások során
- Elektronikus úton, interneten keresztül

Az intézmény működésének rendje

A nevelési év rendje

A nevelési év **szeptember 1-től** a következő naptári év **augusztus 31-ig** tart.

- A nevelési év helyi rendjét az óvoda éves munkaterve tartalmazza.

- A nyári időszakban (június 1. - augusztus 31.-ig), ill. az iskolai szünetek ideje alatt a csoportok összevontan működnek, a nyitvatartási rendben szabályozottak szerint.
- Az óvoda nyári zárva tartásáról – a központi jogszabályban előírtak szerint - legkésőbb február 15-ig a szülőket hirdetmény formájában tájékoztatni kell!

Az óvoda hétfőtől- péntekig tartó ötnapos munkarenddel, egész éven át folyamatosan működik.

Üzemeltetése a fenntartó által meghatározott nyári zárva tartás alatt szünetel. Ilyenkor történik az óvoda szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint a nagytakarítás.

A nyitvatartási idő: napi 10 óra: 7 órától - 17 óráig.

Rendezvények esetén a nyitvatartási időtől való eltérést az óvoda vezetője engedélyezi.

Az óvodát reggel a munkarend szerint 6 órára érkező dajka nyitja.

Az óvoda zárásakor az épület beriasztásánál két alkalmazott van jelen.

Nevelés nélküli munkanapok

Nevelés nélküli munkanapot nevelési évenként maximum 5 alkalommal vehet igénybe a nevelőtestület, - melyet nevelési értekezletek, továbbképzések, nevelőtestületi szakmai céllal szervezett kirándulás céljára használhat fel.

Erről a szülők jogszabályban előírtak szerint hirdetmény útján tájékoztatást kapnak (legalább 7 nappal a nevelés nélküli munkanap előtt).

Az óvodavezető az első szülői értekezleten tájékoztatja a szülőket a nevelés nélküli munkanapok tervezett időpontjairól.

Ezeket a napokat azon gyermekek részére, akiknek elhelyezéséről a szülők nem tudnak gondoskodni az óvoda ügyeletet biztosít.

A gyermek távozásának rendje az óvodából

- Ebéd után 12⁴⁵ órától – 13¹⁵ óráig lehet a gyermekeket kikérni.
- Az ebédeltetés ideje alatt (12¹⁵-12⁴⁵ között) a bejárati ajtókat zárva tartjuk
- A délutáni napirendet és az óvoda zárását figyelembe véve: 15³⁰ órától lehet – legkésőbb 17⁰⁰ óráig kell elvinni a gyermekeket.

Csoportösszevonások

- Az összevont csoportok működésének szempontja, hogy a csoportok létszáma nem haladhatja meg a fenntartó által meghatározott csoportlétszám felső határát.
- Az óvodavezető az egyéb iskolai szünetek alatt, az óvodai élet zavartalan működését biztosítva, – az ésszerűség és takarékoság jegyében - felméri a várható létszámot. A csoport összevonásokról az óvodavezető dönt.

Az óvodai jogviszony létesítése és feltételei

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, újabb kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv felmentheti az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a

gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. A gyermekek felvétele a Házirendben meghatározott eljárásrend alapján történik.

Az óvodai felvétel-átvétel jelentkezés alapján történik.

- Óvodába a gyermek a törvényben foglaltak kivételével- harmadik életévének betöltése után vehető fel.
- Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.
- A gyermeket abba az óvodába kell felvenni, átvenni, amelynek körzetében lakik, vagy ahol szülője dolgozik.
- A felvételtől, átvételtől az óvoda vezetője dönt. Ha a jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát az óvoda vezetője bizottságot szervez, amely javaslatot tesz a felvételre.
- Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki köteles óvodába járni, ha lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.
- A felvételnél meghatározó a fenntartó által megállapított maximális gyermeklétszám.
- Minden jelentkező gyermeket nyilvántartásba kell venni.

Az óvodába jelentkezők felvételéről, vagy elutasításáról az óvoda vezetője írásban értesíti a szülőket.

Az óvodába felvett gyermekeket az óvoda nyilvántartja.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülő kérelmét az iskolakezdés évében január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.

Csoportok szervezési elvei

- Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett az óvodavezető dönt.
- Csoportjaink azonos életkor szerint szerveződnek.

A nevelési intézmény írásban értesíti a szülőt:

- a gyermeke óvodai felvételéről,
- az óvodai jogviszony megszűnéséről,
- a gyermek fejlődésével kapcsolatos döntéséről,
- az intézmény működésének rendjéről,
- továbbá minden olyan intézkedésről, amelyre vonatkozóan a jogszabály az értesítést előírja.

Az intézménybe való belépés és benntartózkodás rendje azok részére, akik nem állnak jogviszonyban a nevelési-oktatási intézménnyel

A gyermekeket kísérő szülők kivételével, az óvodával nem jogviszonyban álló személyek, az ajtót nyitó alkalmazottnak (dajka, óvónő) jelentik be, hogy milyen ügyben jelentek meg az óvodában, majd közlik az óvodavezetővel.

A fenntartói, szakértői, szaktanácsadói és egyéb hivatalos látogatás az óvodavezetővel történt egyeztetés szerint történik.

Az óvodai csoportok látogatását más személyek részére az óvodavezető engedélyezi kivételes és indokolt esetben.

Az intézmény létesítményeinek és helyiségeinek használati rendje

A csoportszobákból és egyéb helyiségekből berendezést, felszerelést, eszközt elvinni csak az intézményvezető engedélyével lehet.

A csoportszobák, a gyermekmosdók tisztaságáért, rendjéért a dajkák felelősek. A felnőttek által használt helyiségek rendjéért és tisztaságáért minden használó felelős, azok takarítását a dajkák végzik.

Az intézmény minden dolgozója felelős:

- a tűz- és balesetvédelmi, valamint munkavédelmi szabályok betartásáért,
- a közösségi tulajdon védelméért, állapotának megőrzéséért,
- az intézmény helyiségei rendjének, tisztaságának megőrzéséért,
- az energiafelhasználással való takarékoskodásért,
- a tűz- és balesetvédelmi, valamint munkavédelmi szabályok betartásáért.

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének rendje

Az óvoda belső ellenőrzésének megszervezéséért, rendszerének kialakításáért az óvoda vezetője a felelős.

A belső ellenőrzés feladatköre magában foglalja az óvodában folyó

- szakmai tevékenységgel összefüggő és
- gazdálkodási tevékenységgel kapcsolatos ellenőrzési feladatokat.

A szakmai ellenőrzések ellenőrzési terv alapján történnek, az ellenőrzési terv az óvodai éves munkatervben található.

A nevelőmunka belső ellenőrzésének rendje

Az óvodavezető ellenőrzési ütemterv alapján végzi munkáját, ellenőrzi és értékeli a közalkalmazottak munkáját, a pedagógiai munka eredményessége és az óvoda zavartalan működése érdekében.

Az ellenőrzési ütemtervet a vezető-helyettes és a belső ellenőrzési csoport javaslatai alapján az óvodavezető készíti el.

Az ellenőrzési terv tartalmazza :

- az ellenőrzési területeket
- az ellenőrzés formáját, módszerét
- az ellenőrzés főbb szempontjait
- az ellenőrzött időszak meghatározását
- az ellenőrzést végző(k) megnevezését
- az ellenőrzés időpontját
- az ellenőrzés tapasztalati értékelésének időpontját és módját.

Az ellenőrzési tervet az óvodában nyilvánosságra kell hozni.

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának elősegítése.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről az óvodavezető dönt.

Az ellenőrzés fajtái

- Tervszerű, előre megbeszélte szempontok szerint. - kompetencia és teljesítményalapú értékelési rendszer működtetése
- Spontán, alkalmoszerű, a problémák feltárása, megoldása érdekében, valamint a napi felkészültség felmérése miatt.

Az ellenőrzés tapasztalatait mindenkor értékelni kell. Az általános tapasztalatokat a nevelőtestülettel ismertetni kell.

Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- óvodavezető,
- óvodavezető-helyettes

Ellenőrzésre jogosult személyek

- óvodavezető (minden tevékenységet jogosult ellenőrizni)
- óvodavezető-helyettes (óvodavezető által átruházott feladatokban)

Az óvodavezető, az óvodavezető helyettes – a pedagógiai munka eredményessége és az óvoda zavartalan működése érdekében – folyamatosan és rendszeresen ellenőrzzi, értékeli a közalkalmazottak munkáját.

Visszacsatolás az ellenőrzésre

- azonnali megbeszélés az ellenőrzött személlyel,
- vezetői megbeszélések keretén belül,
- nevelési évet értékelő munkatársi és nevelőtestületi értekezleteken.

Kiemelt szempontok a nevelőmunka belső ellenőrzése során

- pedagógus munkafegyelme
- nevelőmunkához kapcsolódó adminisztráció pontossága
- csoport élettereinek (foglalkoztató, öltöző, mosdó, játszóudvar) dekorációja
- a gyermek - az óvodapedagógus - szülő kapcsolata, valamint a gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

A nevelőmunka színvonalán, eredményességén belül:

- a gyermekek tanulási folyamatainak szervezése, előzetes felkészülés, tervezés
- a foglalkozások felépítettsége és szervezése
- az alkalmazott módszerek korszerűsége
- a gyermekek tevékenysége és magatartása, valamint a pedagógus egyénisége, magatartása,
- a nevelőmunka eredményességének vizsgálata, a pedagógiai program követelményeinek teljesítése (megfelelőség)
- a munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módja, folyamatossága, minősége
- a gyerekek fejlődésének nyomon követése.

A belső ellenőrzési (vezetői ellenőrzési) szempontokat, kiemelt ellenőrzési feladatokat az éves munkaterv tartalmazza.

Az ellenőrzés követelményei

- Az óvodapedagógusok személyiségének, egyéniségének, egyéni adottságainak megfigyelése
- Az ellenőrzést mindenkor értékelésnek kell követnie, amelynek segítenie kell a fejlesztést, az elemzés után konkrét feladatokat kell meghatározni, határidővel
- Az ellenőrzésnek mindenkor reális helyzetet figyelembevevőnek, elfogulatlannak kell lennie.

- Az ellenőrzési szempontokat minden nevelési év elején kell ismertetni.
- Az ellenőrzés eredményeiről, az ellenőrzésre jogosultak, az óvodavezetőnek, írásban kötelesek beszámolni

A pedagógiai munka belső ellenőrzésének formái

- szóbeli beszámoltatás
- dokumentumok ellenőrzése
- értekezlet
- csoportlátogatás
- speciális felmérések, tesztek, vizsgálatok elvégzése, elvégeztetése

Önértékelési feladatokra alakult munkacsoport

Intézményünkben 3 tagú Belső Ellenőrzési csoport működik.

Az önértékelési csoport feladatai:

- Az önértékelési folyamat előkészítése, megtervezése
- Az önértékelési folyamat során bevonandó további pedagógusok felkészítése
- A pedagógusok és a partnerek tájékoztatása
- Az önértékelési folyamat koordinálása

Az önértékelés folyamatát a munkatervben rögzítjük.

Ünnepélyek, megemlékezések rendje, hagyományápolás

Az óvoda ünnepeit, hagyományait a gyerekek közösségére vonatkozóan az óvoda Pedagógiai Programja részletesen rögzíti és tartalmazza. Az ünnepélyek, megemlékezések a gyermekek nemzeti identitástudatának fejlesztése, a hazaszeretet mélyítése, az egymás iránti tisztelet, a türelem alakítására, a közös cselekvés örömeire, az új közösségek formálására szolgálnak.

A hagyományápolás célja az óvoda hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az óvoda jó hírnevének megőrzése, az óvoda egész közösségére nézve kötelező.

Az óvoda helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösségi élet formálását, a közös cselekvés örömeit szolgálják, a gyermekeket az egymás iránti tiszteletre nevelik.

Nemzeti ünnepekről való megemlékezések a gyermekek hazaszeretetét mélyítik el. Nagy hangsúlyt helyezünk nemzetiségi identitásunkra, a szlovák önazonosság megőrzésére, a nemzetiségi hagyományok, kultúra ápolására, és a szlovák nyelvi fejlesztésre.

Az ünnepekkel, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, felelősöket az óvodai nevelőtestület az óvodai éves munkatervben határozza meg.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Nyilvános ünnepek:

- Anyák napja
- Nagycsoportosok búcsúzása
- Családi nappal egybekötött gyermeknap

További ünnepeink

- Mikulás
- Farsang
- Húsvét

Megünneplésüket az éves munkaterv tartalmazza.

Csoporton belül közös megemlékezés történik a gyermekek név- és születésnapjáról.

Népi hagyományok ápolása körében történik a jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése

A kirándulások, séták, színházlátogatások szervezése a munkaterv szerint történik.

Az óvoda alkalmazottaival kapcsolatos hagyományok

- Szakmai napok szervezése
- Házi bemutatók szervezése
- Továbbképzéseken, tanfolyamokon szerzett ismeretek átadása, megvitatása
- A távozó dolgozók, nyugdíjba menők búcsúztatása
- Közös kirándulásokon, kulturális programokon való részvétel
- Karácsonyi, évet lezáró közös együttlétek, névnapok. alkalmából köszöntések.

Külső kapcsolatok formája és rendje

Pedagógiai szakszolgálatok

A szülők és pedagógusok munkáját, valamint a nevelési intézmény feladatainak ellátását segítik.

A kapcsolattartó: az óvoda vezetője, illetve egyeztetést követően a fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, valamint tanácsadás nevelési kérdésekben.

A kapcsolat formája: vizsgálat kérése, kölcsönös tájékoztatás, esetmegbeszélés, konzultáció, esetlegesen szülői értekezleten való részvétel.

Gyakoriság: nevelési évenként a beiskolázást megelőzően, illetve a fejlesztőpedagógus, óvodapedagógusok jelzése alapján szükség szerint.

Feladatuk:

- Gógypedagógiai tanácsadás, fejlesztő nevelés
- Tanulási képességet vizsgáló szakértői tevékenység, továbbá az országos szakértői és rehabilitációs tevékenység.
- Nevelési tanácsadás
- Logopédiai ellátás
- Óvodapszichológiai ellátás

Pedagógiai- szakmai szolgáltatások

A nevelési intézmények, pedagógiai szakszolgálati intézmények és fenntartóik, valamint a pedagógusok munkáját segítik.

Feladatuk:

- Pedagógiai értékelés
- Szaktanácsadás, szakértés
- Pedagógusok képzésének, önképzésének segítése, szervezése

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, Gyámügyi Hivatallal

Kapcsolattartó: óvodavezető, illetve egyeztetést követően a gyermekvédelmi felelős.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása.

A kapcsolat formája, lehetséges módja: Az óvoda segítséget kér a Gyermekjóléti Szolgálatától, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt.

Gyakoriság: nevelési évenként minimum 1 alkalommal, illetve szükség szerint.

Fenntartóval

Kapcsolattartó: óvodavezető, óvodavezető-helyettes,

A kapcsolat tartalma: az óvoda optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, illetve az óvoda érdekeinek képviselése.

A kapcsolat formája: vezetői értekezletek, rendezvények, központi ünnepségeken való óvodai képviselő, munkamegbeszélések, adatszolgáltatás, beszámoló írásban, gazdasági ügyek intézése napi rendszerességgel.

Gyermek programokat ajánló kulturális intézményekkel

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, illetve egyeztetést követően a megbízott pedagógus.

Kapcsolat tartalma: színvonalas gyermekműsorok, előadások szervezése, lebonyolítása.

A kapcsolat formája: óvodán belüli, és kívüli kulturális programok szervezése, illetve ajánlása a szülők felé.

Gyakorisága: nevelési évenként minimum 3-4 alkalommal, az Szülői Szervezet véleményének kikérésével.

Általános iskolával

A kapcsolattartó: az óvoda vezetője és az óvoda pedagógusai.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek iskolai beilleszkedésének segítése az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésével.

A kapcsolat formája: kölcsönös látogatás, szakmai fórum.

Gyakoriság: látogatás nevelési évenként az iskolai beiratkozás előtt, illetve nevelési évenként egy-két alkalommal, szakmai fórum.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal

Az óvoda kapcsolatot tart minden olyan partnerrel, ill. intézménnyel, akik meghatározó szerepet töltenek be és befolyással vannak az óvoda életére, működésére.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart a nemzetiségi önkormányzattal.

A kapcsolattartó: az óvoda vezetője és az óvoda pedagógusai.

A kapcsolattartás tartalma, formája: Gyermekeink életkori sajátosságainak megfelelő, szlovák nyelvű műsorral színesítik a nemzetiségi önkormányzat által rendezett hagyományos ünnepségeket. Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja óvodánkat.

Gyakoriság: nevelési évenként két-három alkalommal

A bölcsődével

A kapcsolatot az intézmény vezetője tartja.

A kapcsolattartás tartalma, formája: Személyesen és telefonon történik intézménylátogatással, közös programok szervezésével, az óvodai beiratkozással kapcsolatos feladatok megszervezése.

Intézményi védő-óvó előírások

- A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a szükséges feltételrendszer biztosítása, javítása állandó feladata az óvoda valamennyi dolgozójának.
- Az óvodában gondoskodni kell az ellátott gyermekek felügyeletéről, a gyermekbaleseteket előidéző okok feltárásáról és megszüntetéséről.
- Az óvoda minden dolgozójának alapvető feladata, hogy az egészségük és testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, baleset, vagy annak megelőzése érdekében a szükséges intézkedéseket megtegye.
- A gyermekekkel az óvodai nevelési év, valamint szükség szerint a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő óvó-, védő előírásokat:
  - az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás.
  - a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások.
  - a tilos és az elvárható magatartásforma meghatározása, ismertetése.

A gyermekek az óvoda létesítményeit, helységeit csak az óvodai dolgozók, illetve az egyes szolgáltatást nyújtó személyek felügyelete mellett használhatják.

- A játékokat, eszközöket a használati utasításnak megfelelően kell használni.
- Ha a gyermekeket baleset éri, a vele foglalkozó óvodapedagógus kötelessége az elsősegélynyújtás. Tájékoztatja az óvodavezetőt a gyermek kisebb sérüléseiről is.
- Bármilyen veszélyforrás észlelése esetén a gyermekcsoportot biztonságba helyezi, majd azonnal értesíti az óvodavezetőt. A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettséget a jogszabály szerint teljesíti.
- Az udvaron a balesetveszélyes helyek és tárgyak, eszközök, játékszerek közelében kell tartózkodnia az óvodapedagógusnak, vagy dajkának.
- A csoportszobában gyógyszert tárolni tilos.
- A gyermekekkel közvetlenül foglalkozókkal kapcsolatban elvárás, az esztétikus ápoltság megjelenés.
- Szülők az óvoda udvarán található játékeszközöket gyermekük átvétele után nem használhatják.
- Minden dolgozónak ismerni kell az SZMSZ mellékletét képező Munkavédelmi Szabályzatot és Tűzvédelmi Szabályzatot, valamint tűz, bombariadó esetén előírt utasításokat, a menekülés útját.
- Az óvoda vagyon és személyi védelme miatt bejárati ajtót a nyitvatartási idő, valamint ebédidő

alatt zárva tartjuk (kivéve amikor a szülők gyermekeiket hazavihetik (ebéd után 12⁴⁵- 13.¹⁵ h között, ill. 15.³⁰-tól)

- Az óvoda bejáratí ajtajához kulccsal rendelkezők kötelesek az óvoda kulcsának elvesztését azonnal jelenteni az óvodavezetőnek, aki megteszi a szükséges intézkedést.
- Az óvodába érkező és távozó felnőttek kötelesek a kapukat maguk után bezárni!

Teendők a gyermek elhelyezéséről óvodai nyitva tartáson túl:

- megpróbáljuk elérni a szülőt
- amennyiben nem sikerül akkor azokat a meghatalmazottakat, akik a gyermekeket elvihetik az óvodából.

A gyermekbalesetekkel kapcsolatos intézményi feladatok a magasabb jogszabályok előírásai alapján

A gyermekek felügyeletét ellátó pedagógusnak baleset, sérülés, rosszullét esetén a következőket kell tennie:

- a sérült gyermeket elsősegélyben kell részesítenie, ha szükséges, orvost kell hívnia,
- a sérülést okozó veszélyforrást a tőle telhető módon meg kell szüntetnie,
- minden gyermek balesetet, sérülést, rosszullétet azonnal jeleznie kell az intézmény vezetőjének.

A balesetet az intézmény vezetőjének ki kell vizsgálnia. A vizsgálat során tisztázni kell a balesetet kiváltó okokat és azt, hogy hogyan lett volna elkerülhető a baleset. A vizsgálat eredményeképpen meg kell állapítani, hogy mit kell tenni hasonló balesetek megelőzése érdekében. A szükséges intézkedéseket végre kell hajtani.

A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani.

A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.

Ennek során fel kell tární a kiváltó és a közreható személyi, tárgyi és szervezési okokat. Ezeket a baleseteket az oktatásért felelős miniszter által vezetett, a minisztérium üzemeltetésében lévő elektronikus jegyzőkönyvvezető rendszer segítségével kell nyilvántartani, vagy ha erre rendkívüli esemény miatt átmenetileg nincs lehetőség, jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyvek egy-egy példányát – az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyvek kivételével – a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap nyolcadik napjáig meg kell küldeni a fenntartónak.

Az elektronikus úton kitöltött jegyzőkönyv kinyomtatott példányát, a papíralapú jegyzőkönyv egy példányát át kell adni a szülőnek. A jegyzőkönyv egy példányát a kiállító nevelési-oktatási intézményében meg kell őrizni.

Ha a sérült állapota vagy a baleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás határidejére nem lehet befejezni, akkor azt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.

Amennyiben a baleset súlyosnak minősül, akkor azt a nevelési-oktatási intézmény a rendelkezésre álló adatok közlésével – telefonon, e-mailen, telefaxon vagy személyesen – azonnal bejelenti az intézmény fenntartójának.

A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

Súlyos az a tanuló- és gyermekbaleset, amely

- a sérült halálát (halálos baleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított kilencven napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette),
- valamely érzékszerv (érzékelő képesség) elvesztését vagy jelentős mértékű károsodását,
- a gyermek orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülését, egészségkárosodását,

- a gyermek súlyos csonkulását (hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztése, továbbá ennél súlyosabb esetek),
- a beszélképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulását, a tanuló bénulását, vagy agyi károsodását okozza.

Amennyiben a baleset a pedagógiai szakszolgálat által tartott foglalkozás alatt következik be, a jelentési kötelezettség a foglalkozást tartó intézmény kötelessége.

A nevelési-oktatási intézménynek lehetővé kell tenni a szülői szervezet képviselője részvételét a tanuló- és gyermekbaleset kivizsgálásában.

Minden gyermekbalesetet követően meg kell tenni a szükséges intézkedést a hasonló esetek megelőzésére. Az intézményi nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésére, a tanulóbalesetek megelőzésére vonatkozó részletes helyi szabályokat iskolánk munkavédelmi szabályzata tartalmazza.

Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők

Az óvoda működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni minden olyan előre nem látható eseményt, amely a nevelőmunka szokásos menetét akadályozza, illetve az óvodába járó gyermekeknek és dolgozóinak biztonságát és egészségét, valamint az óvoda épületét, felszerelését veszélyezteti.

Rendkívüli eseménynek minősül különösen:

- a természeti katasztrófa (árvíz, földrengés)
- a tűz
- a robbanással történő fenyegetés
- egyéb veszélyes helyzet, illetve a nevelőmunkát más módon akadályozó, nehezítő körülmény.

Amennyiben az óvoda bármely dolgozójának az óvoda épületét vagy a benne tartózkodó személyek biztonságát fenyegető rendkívüli eseményre utaló tény jut tudomására köteles azt azonnal közölni az óvoda vezetőjével, illetve valamely intézkedésre jogosult felelős vezetővel.

Rendkívüli esemény esetén az óvodavezető intézkedhet. Akadályoztatás esetén az SZMSZ-ben szabályozott helyettesítési rend szerint kell eljárni.

A rendkívüli eseményről értesíteni kell:

- a fenntartót
- tűz esetén a tűzoltóságot (105)
- robbanással történő fenyegetés esetén a rendőrséget (107)
- személyi sérülés esetén a mentőket (104)

A lehető legrövidebb időn belül értesíteni kell a tényről az épületben lévő valamennyi személyt, majd ezt követően történik meg a gyermekek mentése az óvodából a „Tűzriadó terv” mentési gyakorlata alapján. A tűzvédelmi felelős közreműködik az óvoda elhagyásának lebonyolításában.

A gyermekcsoportoknak a veszélyeztetett épületből való kivezetéséért és a kijelölt területen történő gyülekezésért, valamint a várakozás alatti felügyeletért a gyermekek óvodapedagógusai a felelősek.

A veszélyeztetett épület kiürítése során fokozottan kell ügyelni:

- az épületből minden gyermek távozzon (pl. mosdóból is, stb.)
- a kiürítés során a mozgásban, cselekvésben korlátozott személyek segítségére
- utoljára az óvodapedagógusok és dajkák távozzanak, meggyőződve, hogy nem hagytak hátra gyermeket
- a gyülekezőhelyen a gyermekek megszámlálására.

A vezetőnek, illetve az intézkedésre jogosultnak gondoskodnia kell:

- a kiürítési tervben szereplő kijáratok kinyitásáról
- a közművezetékek elzárásáról (gáz, elektromos áram)
- a vízszervezési helyek szabaddá tételéről
- az elsősegélynyújtás megszervezéséről
- a rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szervek fogadásáról (rendőrség, tűzoltóság, tűzszervezetek,)

A rendvédelmi szervek helyszínre érkezését követően tájékoztatást kell adni:

- a rendkívüli esemény kezdete óta lezajlott eseményekről
- a veszélyeztetett épület jellemzőiről, helyszínrajzáról, a közművezetékek helyéről
- az épületben tartózkodók létszámáról, életkoráról,
- az épület kiürítéséről.

Az óvodavezető az általános iskolával dolgoz ki együttműködést a gyermekek bombariadó esetén történő ideiglenes elhelyezéséről. A bombariadó és a hozott intézkedésekről az óvodavezető rendkívüli jelentésben értesíti a fenntartót.

A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

Az óvoda védőnőjével, körzeti fogorvossal a kapcsolattartó az óvoda vezetője.

A kapcsolat formája: egészségügyi vizsgálat, szűrés, orvosi ellátás

Gyakoriság: havonta védőnői jelenlét, évente egy alkalommal fogászati szűrés.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek egészségügyi ellátása, státusz, szemészeti, hallás, fogászati vizsgálat.

Az óvodavezető feladata az egészségügyi ellátás keretén belül:

- biztosítja az egészségügyi (orvosi, védőnői) munka feltételeit,
- gondoskodik a szükséges óvónői felügyeletről, szükség szerint a gyermekek vizsgálatokra történő előkészítéséről,

Ha egy gyermek betegségre gyanús, vagy beteg a következő módon kell eljárni:

- Betegségre gyanús, lázas gyermeket nem szabad bevinni az óvodába.
  - A napközben megbetegedett gyermeket el kell különíteni és lefektetni.
  - Gondoskodni kell a szülők mielőbbi értesítéséről.
  - Szükség esetén azonnal orvoshoz kell vinni.
  - Betegség után csak orvosi igazolással vesszük vissza a gyermekeket.

A feladatellátás követelményei, az alkalmazott jogai, kötelezettségei

A nevelő-oktató munka pedagógus munkakörben, az óraadó kivételével munkaviszonyban látható el.

Az óraadó a megbízási szerződés keretében legfeljebb heti tizennégy óra foglalkozás megtartására alkalmazott pedagógus.

A köznevelésben az alkalmazás feltétele, hogy az alkalmazott:

- rendelkezzen az előírt iskolai végzettséggel, szakképesítéssel, szakképzettséggel,
- büntetlen előéletű és cselekvőképes legyen.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, a sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

- A pedagógus hétévenként legalább egy alkalommal – jogszabályban meghatározottak szerint – továbbképzésben vesz részt. Megszüntethető felmondással, annak a pedagógusnak a

munkaviszonya, aki a továbbképzésben önhibájából nem vett részt, vagy tanulmányait nem fejezte be sikeresen.

- Az első továbbképzés a Pedagógus II. fokozat megszerzésére irányuló első minősítés előtt kötelező.
- Mentessül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét. Nem kell továbbképzésben részt venni annak a pedagógusnak, aki pedagógus-szakvizsgát tett, a vizsgák letétele utáni hét évben.
- A Pedagógus II., a Mesterpedagógus és a Kutatótanár fokozatból eggyel alacsonyabb fokozatba kerül visszasorolásra az a pedagógus, aki a fokozatba lépését követő kilencedik tanév végéig önhibájából nem teljesíti a pedagógus-továbbképzésben történő részvételi kötelezettségét.
- Az óvodapedagógus heti munkaideje teljes foglalkoztatásban 40 óra, amelyből heti 32 órában foglalkozások megtartására kötelezett, ezen felül heti 4 órában eseti helyettesítésen és egyéb szakmai feladatok ellátásában kell részt vegyen.
- A gyakorlók heti munkaideje teljes foglalkoztatásban 40 óra, amelyből heti 26 órában köteles a foglalkoztatásokat megtartani, a fennmaradó heti 6 órában az intézményen belül a gyakorlói feladatait köteles ellátni, valamint heti 4 órában eseti helyettesítésen és egyéb szakmai feladatok ellátásában kell részt vegyen.
- Ha a pedagógus-munkakör megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezővel nem tölthető be, akkor legfeljebb egy alkalommal a gyakorlói idő lejártáig gyakorlökként alkalmazható az is, aki a nyelvvizsga letétele kivételével a pedagógus-munkakör betöltéséhez előírt végzettséget és szakképzettséget igazoló oklevél kiadásának feltételeit teljesíti.
- A minősítő vizsga letételének feltétele az előírt nyelvvizsga-bizonyítvány megszerzése. Ha a gyakorlók az előírt határidőig a nyelvvizsga-bizonyítványt nem szerzi meg munkaviszonya megszűnik. Besorolása alapfokú Gyakorlók.

A pedagógusok előmeneteli rendszere, életpálya, besorolás

A pedagógust a tárgyév első napján kell a magasabb fizetési kategóriába besorolni. A magasabb fizetési kategória elérésével a hároméves várakozási idő újra kezdődik.

Ha a pedagógus magasabb végzettséget szerez, az át sorolása a diploma bemutatása utáni első hónapban esedékes.

- Ha a Pedagógus I. fokozatba besorolt pedagógus nyolc év szakmai gyakorlattal rendelkezik, saját kezdeményezésére minősítési eljárásban vehet részt. A szakmai gyakorlat idejébe nem számít be a sikertelen minősítő vizsgát követő gyakorlói idő időtartama. Ha a pedagógus a Pedagógus I. fokozatba történő besorolástól számítva kilenc év szakmai gyakorlatot szerzett, a minősítési eljárást le kell folytatni.
- A minősítési eljárásban való kötelező részvétel teljesítésének időpontját a munkáltató írja elő a Pedagógus I. fokozatba lépést követően a munkaszerződés módosításában.
- A pedagógusok minősítő vizsgáját és minősítési eljárását az Oktatási Hivatal szervezi. A minősítő vizsgára és a minősítési eljárásra a pedagógus a Oktatási Hivatal jelentkezik.
- Ha a gyakorlók a külön jogszabályban foglaltak szerint a megismételt minősítő vizsgán vagy a Pedagógus I. fokozatba besorolt pedagógus a megismételt minősítési eljárás eredményeként „nem felelt meg” minősítést kapott, munkaviszonya e törvény erejénél fogva megszűnik. A munkaviszony a minősítő vizsga vagy a megismételt minősítési eljárás eredményének közlésétől számított tizedik napon szűnik meg.
- A minősítési eljárás legfeljebb egy alkalommal megismételhető, ha a minősítési eljárás sikertelen volt. A minősítési eljárás megismétlésére legkorábban – a sikertelen minősítési eljárás befejezésétől számított – két év szakmai gyakorlat megszerzésének évében kerülhet sor.
- A megismételt minősítési eljárás lefolytatására legkésőbb a Pedagógus I. fokozat megszerzésétől számított tizenegy év szakmai gyakorlat megszerzéséig kerülhet sor.

- Ha a megismételt minősítési eljárást nem teljesítő pedagógus pedagógus-munkakörre újabb foglalkoztatási jogviszonyt létesít, a foglalkoztatási jogviszony létesítésétől számított két év elteltével újabb minősítési eljárásban kell részt vennie.
- A munkaviszony a minősítő vizsga vagy a megismételt minősítési eljárás eredményének közlésétől számított tízedik napon szűnik meg.
- A pedagógus a minősítő vizsga és a minősítési eljárás hibás vagy valótlan ténymegállapításának, személyiségi jogát sértő megállapításának megsemmisítését a minősítés közlésétől számított harminc napon belül a bíróságtól kérheti.

Munkaidő beosztás, a munkavégzés szabályai

A munkavégzés teljesítése az óvodavezető által kijelölt munkahelyen, az ott érvényben lévő szabályok és a kinevezési okmányban leírtak szerint történik.

A dolgozó köteles a munkakörébe tartozó munkát képességei kifejtésével, az elvárható szakértelemmel és pontossággal végezni, a hivatali titkot megtartani.

A dolgozó nem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely a munkaköre betöltésével összefüggésben jutott tudomására, és amelynek közlése a munkáltatóra, vagy más személyre hátrányos – következményekkel járhat. A dolgozó munkáját az arra vonatkozó szabályoknak és előírásoknak, a vezető utasításainak, valamint a szakmai elvárásoknak megfelelően köteles végezni.

Amennyiben adott esetben, jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettség nem áll fenn, nem adható felvilágosítás azokban a kérdésekben, amelyek hivatali titoknak minősülnek, és amelyek nyilvánosságra kerülése az óvoda érdekeit sértené.

Az óvodában dolgozók munkarendje

Az óvoda zavartalan működése érdekében az alkalmazottak munkarendjét az óvodavezető állapítja meg.

A munkaköri leírásokat az óvoda vezető-helyettese készíti el és az óvodavezető hagyja jóvá.

A vezető ill. a helyettes elkészíti a munkaidő nyilvántartást - a törvényes munka és pihenőidő figyelembe vételével – a napi munkarend összehangolt kialakítását figyelembe véve, valamint vezeti és figyelemmel kíséri a közalkalmazottak szabadságának nyilvántartását, helyettesítését.

A dolgozók távolmaradásukról kötelesek értesíteni a vezetőt, hogy feladatellátásról, helyettesítésükről időben gondoskodni lehessen.

A pedagógusok munkarendje

A pedagógus teljes munkaideje heti 40 óra, mely kötelező órákból (32 óra), a nevelő-oktató munkával, és a gyermekekkel való foglalkozáshoz szükséges időből, nem kötelező órákból, valamint a nevelő-oktató munkával összefüggő további feladatokból áll.

A pedagógusok számára – a kötelező óraszám felüli – a nevelő-oktató munkával összefüggő rendszeres vagy esetenkénti feladatokra a megbízást vagy kijelölést az óvodavezető adja a vezető-helyettes javaslatainak meghallgatása után.

A pedagógusok napi munkarendjét, a helyettesítési rendet a vezető, ill. a helyettese állapítja meg.

A nem pedagógusok munkarendje

Az óvodában a nem pedagógus munkavállalók munkarendjét a jogszabályok betartásával az óvoda zavartalan működése érdekében a vezető állapítja meg. Munkaköri leírásukat is az óvodavezető készíti el. A napi munkaidő megváltoztatása az óvodavezető szóbeli vagy írásos utasításával történik.

Az óvoda nyitásaért-zárásaért felelős személyt az óvodavezető jelöli ki. Megbízását, feladatkörét

a munkaköri leírás tartalmazza.

A kijelölt személy hiányzása esetén az óvodavezető gondoskodik a nyitásért, zárásért felelős személyekről.

Az óvoda épületét reggel, - a munkarend szerint munkába álló - alkalmazott nyitja.

Az épületbe történő belépés után az ott tartózkodó alkalmazott köteles haladéktalanul kikapcsolni, távozáskor bekapcsolni a riasztó berendezést.

Az oktató-nevelő munkát segítő alkalmazottak munkarendjét - a vonatkozó jogszabályok betartásával – vezető állapítja meg. Az alkalmazottak napi munkabeosztásánál figyelembe kell venni a feladatok zökkenőmentes ellátását.

A közalkalmazottak munkavégzéssel kapcsolatos szabályai

- Valamennyi közalkalmazott köteles a munkavégzés időbeni pontos megkezdésére, munkavégzés előtt legalább 10 perccel megjelenni munkahelyén, és a munkavégzéshez átöltözve rendelkezésre állni.
- Valamennyi közalkalmazott részére kötelező a napi tiszta, esztétikus munkaruha, munkacipő, illetve védőruha - munkakör szerinti, folyamatos használata.
- A munkába érkezést és a távozást a dolgozók ún. jelenléti íven kötelesek vezetni és jelenlétük tényét aláírással igazolni, melynek rendszeres (havonkénti) ellenőrzése a vezető-helyettes feladata.
- Az óvodapedagógus a munkaidő-nyilvántartó lapon vezeti a heti munkaidő nyilvántartását.
- A munkaidő nyilvántartásban kötelező megjelölni a gyermekekkel való közvetlen foglalkozások napi időtartamát (kötelező óra, esetleges túlóra,) a hiányzást és annak okát.
- Az óvodában csak érvényes egészségügyi kiskönyvvvel rendelkező munkavállaló dolgozhat.
- Az óvoda területén, illetve a bejárat 5 m-es körzetében tilos dohányozni!
- Az óvodában, nevelési időn belül szeszital fogyasztása tilos!
- A dolgozók az óvoda helyiségeit nyitvatartási időben akkor és oly módon használják, hogy az ne veszélyeztesse a nevelő-oktató tevékenységet, és az óvoda egyéb feladatainak ellátását.
- Minden alkalmazottnak be kell tartania az általános munka- és balesetvédelmi szabályokat és a házirendet az óvodában! Az ezzel kapcsolatos tájékoztatás az óvoda megbízott munkavédelmi felelősének a feladata minden nevelési évben.

A tanügyi nyilvántartások vezetése

Az óvodapedagógus csak a nevelőmunkával összefüggő feladatokhoz nélkülözhetetlen ügyviteli tevékenységet köteles végezni.

A hibás bejegyzéseket a tanügyi nyilvántartásokban áthúzással kell érvényteleníteni, olyan módon, hogy az olvasható maradjon és a hibás bejegyzést helyesbíteni kell.

A javítást aláírással, keltezéssel és papíralapú nyomtatvány esetén körbélyegző lenyomatával kell hitelesíteni.

Az alkalmazotti jogviszonyból eredő kötelezettségszegés

A kötelezettség vétkes megszegése:

- nem, vagy késve jelenik meg a munkahelyén, és nem tudja távollétét igazolni;
- nem munkára képes állapotban jelenik meg;
- megszegi a munkájára vonatkozó szabályokat, utasításokat;
- nem működik együtt munkatársaival, sőt akadályozza a munkát;
- Indokolatlanul tagadja meg a tanfolyamon, továbbképzésen való részvételt,

- illetéktelenekkel közöl olyan információkat, amelyek munkája során tudomására jutottak,
- megszegi az intézmény belső szabályzatainak rendelkezéseit.

Kötelezettség-szegés lehet még, pl. a munkaköri leírásban felsorolt feladatok el nem végzése, a munkáltató utasításainak megtagadása, a rendszeres késés a munkahelyről stb.

A vétkesség formája lehet:

- Szándékos (amikor a munkavállaló előre tudja cselekménye, mulasztása következményét, és azt kívánja is, vagy nem kívánja ugyan kifejezetten, de belenyugszik a következményekbe), valamint;
- Gondatlanságból eredő (amikor a munkavállaló látja ugyan cselekménye következményeit, de könnyelműen bízik annak elmaradásában, vagy azért nem látta előre a következményeket, mert elmulasztotta a tőle elvárható figyelmet, körültekintést).

A 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről 78.§-a értelmében „a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél

- a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy
- egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

Az azonnali hatályú felmentés jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomás szerzéstől számított tizenöt napon, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig lehet gyakorolni.

Nevelési-oktatási tevékenység folytatására vonatkozó szabályok megszegése

- az iskolai végzettséget igazoló bizonyítványok kiállítására, nyilvántartására, tárolására vonatkozó előírásokat megszegi,
- a gyermeket, a szülőt vagy a nevelési-oktatási intézményben létrehozott szervezeteket a nevelési-közüktatási intézményekre vonatkozó jogszabályban meghatározott jogainak gyakorlásában szándékosan akadályozza,
- a pedagógiai szakszolgálatra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően készített szakvéleményben foglaltakat szándékosan figyelmen kívül hagyja,
- a gyermekbalesetek megelőzésére vonatkozó előírásokat szándékosan megszegi,
- a nemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges intézményi adatokat tartalmazó információs rendszerében történő bejelentkezési kötelezettségét nem teljesíti, a változásjelentést, az adatszolgáltatást nem teljesíti,
- a csoport szervezésére, létszámának meghatározására vonatkozó előírásokat megszegi,
- a jogszabályban meghatározott kötelező tanügyi okmányokat nem vezeti.

Foglalkozások gyakorlása a foglalkozástól eltiltás hatálya alatt:

- a köznevelési intézményben tartható foglalkozások tartására, vagy azok törvényessége ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.

Az elektronikus úton előállított, papíralapú nyomtatványok hitelesítési rendje

A köznevelési intézmény a jogszabályban előírt nyilvántartásokat vezeti. Az intézményben rögzített, tárolt, továbbított adatok kezelését a 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről, valamint az iratkezelési szabályzat tartalmazza.

A pedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő munkatársakat titoktartási kötelezettség terheli a gyermekekkel és családjukkal kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásuk ellátása során szereztek tudomást. E kötelezettség határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, melyre a szülő írásban felmentést adott. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymásközi, a gyermekek érdekében történő megbeszélésére. A szülővel a gyermekével kapcsolatos minden adat közölhető, kivéve, ha az adatközlése súlyosan sértené a gyermekek testi, értelmi, erkölcsi fejlődését.

A gyermekek személyes adatai csak pedagógiai, gyermekvédelmi valamint egészségügyi célból adhatók ki. Az intézmény vezetője köteles a gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha a gyermek súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került. Ebben az esetben az adattovábbításhoz a szülő beleegyezése nem szükséges.

Az alkalmazottak személyes adatait csak a foglalkoztatással kapcsolatos állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítésével kapcsolatosan, nemzetbiztonsági okból, a célnak megfelelő mértékben és a célhoz kötötten lehet nyilvánosságra hozni.

Adattovábbításra az intézmény vezetője, akadályoztatása esetén az általa meghatalmazottak jogosultak.

Az intézmény vezetője nem rendelkezik hitelesített elektronikus aláírással, így a papíralapon elküldött (aláírt, lepecsételt) iratok felelnek meg a hitelesség kritériumainak.

Az intézmény nem használ elektronikus naplót.

Az elektronikus és az elektronikus úton előállított nyomtatványok kezelésének rendje

Az oktatási ágazat irányítási rendszerével a Közoktatási Információs Rendszer (KIR) révén tartott elektronikus kapcsolatban elektronikusan előállított, hitelesített és tárolt dokumentum- rendszert alkalmazunk.

Elektronikus rendszer használata során feltétlenül ki kell nyomtatni és irattárban kell elhelyezni az alábbi dokumentumok papíralapú másolatát:

- az intézménytörzsre vonatkozó adatok módosítása
- az alkalmazott pedagógusokra vonatkozó adatbejelentések
- az október 1-jei pedagógus és gyermek létszám

Az elektronikus úton előállított fent felsorolt nyomtatványokat az intézmény pecsétjével és az intézményvezető aláírásával hitelesített formában kell tárolni.

Az egyéb elektronikusan megküldött adat írásbeli tárolása, hitelesítése nem szükséges. A dokumentumokat a KIR rendszerében, továbbá az informatikai hálózatában egy külön e célra létrehozott mappában tároljuk. A mappához való hozzáférés jogát az informatikai rendszerben korlátozni kell, ahhoz kizárólag az intézményvezető által felhatalmazott személyek férhetnek hozzá.

Egyéb szabályozás

Dohányzás, kábítószer- és alkoholfogyasztás, szerencsejáték tiltása, büntetése

Az intézményben – ide értve az óvoda udvarát, a főbejárat előtti 5 méter sugarú is – a munkavállalók és az intézménybe látogatók nem dohányozhatnak. és egyéb , az egészségre káros élvezeti cikkek fogyasztása is tilos!

Fegyelmi vétséget követnek el azok a felnőttek is, akik a nem dohányzók védelmében hozott 2011. évi XLI. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény módosításáról.

A dolgozók munkaköri alkalmassági vizsgálata

Az óvoda dolgozóinak munkaköri alkalmassági vizsgálata a 33/1998. (VI.24.) NM rendelete alapján történik. Munkába lépés előtt valamennyi dolgozó köteles foglalkozás –egészségügyi vizsgálaton részt venni, az óvoda foglalkozás-egészségügyi orvosánál.

A munkavállalók időszakos, rendszeres vizsgálaton vesznek részt, a jogszabályban előírtak szerint.

Jutalmazás

Az intézményvezetőt a fenntartó, az intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottakat az intézményvezető jutalomban részesítheti, amelynek éves összege vezető esetében nem haladhatja meg a vezető pótlékkal számított éves illetményének, munkabérének tizenöt százalékát, beosztott esetében éves illetményének, munkabérének tizenöt százalékát.

Az intézményvezetőt a fenntartó, az intézmény többi vezetőjét az intézményvezető kereset-kiegészítésben részesítheti, amelynek éves összege nem haladhatja meg a vezető pótlékkal számított éves illetményének, munkabérének tíz százalékát.

A Kormány rendeletben az intézmény vezetői részére

a) az intézmény méretétől függően további bérpótlékot és

b) a nyújtott munkateljesítménytől függően ösztönzési keresetkiegészítést állapíthat meg.

A munkáltató – ide nem értve a helyettesítést – a munkakörbe tartozó feladatokon kívüli, célhoz köthető feladatot állapíthat meg a pedagógus részére, amelynek teljesítése a munkakör ellátásából adódó általános munkaterhet jelentősen meghaladja (a továbbiakban: célfeladat). A célfeladat eredményes végrehajtásáért – a pedagógus illetményén felül, írásban, a célfeladat teljesítésének igazolásakor – céljuttatás jár.

Nyilatkozat tömegtájékoztató szervek részére, hivatali titkok megőrzése

A tömegtájékoztató eszközök munkatársainak tevékenységét az óvoda dolgozóinak az alábbi szabályok betartása mellett kell elősegíteniük.

A televízió, rádió és az írott sajtó képviselőinek adott mindennemű felvilágosítás nyilatkozatnak minősül.

A felvilágosítás-adás, nyilatkozattétel esetén be kell tartani a következő előírásokat:

- Az óvodát érintő kérdésekben a tájékoztatásra, illetve nyilatkozatadásra az óvodavezető vagy az általa esetenként megbízott személy jogosult.
- Elvárás, hogy a nyilatkozatot adó a tömegtájékoztató eszközök munkatársainak udvarias, konkrét, szabatos válaszokat adjon. A közölt adatok szakszerűségéért és pontosságáért, a tények objektív ismertetéséért a nyilatkozó felel.
- A nyilatkozatok megtételekor minden esetben tekintettel kell lenni a hivatali titoktartásra vonatkozó rendelkezésekre, valamint az óvoda jó hírnevére és érdekeire.
- Nem adható nyilatkozat olyan ügyel, ténnyel és körülménnyel kapcsolatban, amelynek idő előtti nyilvánosságra hozatala az óvoda tevékenységében zavart, az óvodának anyagi, vagy erkölcsi kárt okozna, továbbá olyan kérdésekről, amelyeknél a döntés nem a nyilatkozattevő hatáskörébe tartozik.
- A nyilatkozattevőnek joga van arra, hogy a vele készített riport kész anyagát a közlés előtt megismerje. Kérheti az újságírót, riportert, hogy az anyagnak azt a részét, amely az ő szavait tartalmazza, közlés előtt vele egyeztesse.
- Külföldi sajtószervek munkatársainak nyilatkozat minden esetben csak az óvodavezető engedélyével adható.

Hivatali titoknak minősül:

- amit a jogszabály annak minősít
- a dolgozó személyes adatvédelmével, bérezésével kapcsolatos adatok

- a gyermekek és a szülők személyiségi jogaihoz fűződő adat, továbbá, amit az óvoda vezetője az adott ügy, vagy a zavartalan működés biztosítása, illetve az óvoda jó hírvének megőrzése érdekében vezetői utasításban, írásban annak minősít.

A hivatali titok megsértése fegyelmi vétségnek minősül. Az óvoda valamennyi dolgozója köteles a tudomására jutott hivatali titkot mindaddig megőrizni, amíg annak közlésére az illetékes felettesétől engedélyt nem kap.

Szabadság kiadása

A pedagógus szabadságát - a tizenhat évesnél fiatalabb gyermek után járó pótszabadság kivételével – elsősorban a június 1-jétől augusztus 31-ig tartó időszakban kell kiadni. Ha erre nincs lehetőség, akkor az iskolai őszi, téli és a tavaszi szünetben.

A pedagógust a tárgyévi pótszabadsága idejéből kötelező munkavégzésre - legfeljebb tizenöt munkanapra - a következő esetekben lehet igénybe venni:

- továbbképzés, foglalkoztatást elősegítő képzés;
- a nevelési-oktatási intézmény működési körébe tartozó nevelés, oktatás;

Az éves rendes és rendkívüli szabadság igénybevételére előzetes egyeztetés alapján az óvodavezető ill. a vezető helyettes szabadságolási tervet készít. A rendkívüli és fizetés nélküli szabadság engedélyezésére minden esetben csak az óvodavezető jogosult.

A dolgozók éves rendes szabadságának mértékét a Nemzeti köznevelési törvény, a 326/2013. korm. rend, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénykönyvében foglalt előírások szerint kell megállapítani.

A dolgozókat illető, és kivett szabadságról nyilvántartást kell vezetni. (a nyilvántartásért felelős a vezető-helyettes)

A pedagógiai asszisztens, szabadidő-szervező, gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő, pedagógiai felügyelő, gyógypedagógiai asszisztens, pszichopedagógus, gyógytornász pótszabadságának meghatározására a pedagógus-munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottakra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

Az intézménnyel munkaviszonyban álló dolgozók továbbképzése

Hétévenkénti kötelező továbbképzés:

- Minden pedagógusnak a diploma megszerzése utáni hetedik évet követően hétévente kötelező pedagógus továbbképzésen kell részt vennie. A továbbképzési kötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a pedagógus betölti az 55. életévét.
- Az első továbbképzés a Pedagógus II. fokozat megszerzésére irányuló első minősítés előtt kötelező.
  - Felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok idején köteles igazolni, hogy beiratkozott az adott félévre.
  - Köteles leadni a továbbtanuló dolgozó a konzultációs időpontokat, valamint a továbbképzést igazoló tanúsítványát.
  - A továbbképzés költségeihez való hozzájárulás mértékét a rendelkezésre álló összeg, a továbbképzési díjak és a jelentkezők száma alapján évente kell felülvizsgálni.

A munkába járás, a munkavégzés költségeinek térítése

Ha a dolgozónak alkalmazása után a munkába járás körülményeiben változás állt be, azt az óvodavezető részére azonnal be kell jelenteni.

A dolgozóknak munkakörükkel összefüggő feladatellátásért utazási költségek megtérítésére az óvoda bérletet biztosít, illetve indokolt esetben a saját gépkocsi használatát a jogszabályban meghatározott mértékben téríti.

A jogosultságot évente felül kell vizsgálni.

Szülői nyilatkozatok kérése

A gyermek szülőjének írásbeli nyilatkozatát be kell szerezni

- minden olyan óvodai döntéshez, amelyből a tanulóra, kiskorú tanuló esetén a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- a kiskorú tanuló esetén az óvodai jogviszony keletkezésével, megszűnésével, az óvodai jogviszony szünetelésével kapcsolatos ügyekben, és
- minden olyan kérdésről, amely a nyilatkozat beszerzését előírja.

Az óvodai felvételtől hozott döntést írásba kell foglalni.

A nevelési-oktatási intézmény a döntését határozatba foglalja, ha a jelentkezést, a kérelmet részben vagy egészben elutasítja, vagy kérelem hiányában hoz a gyermekre hátrányos döntést, vagy a szülő kéri a döntés határozatba foglalását.

Nevelési időben szervezett óvodán kívüli programokkal kapcsolatos szabályok

Szülők tájékoztatása:

A csoport faliújságján keresztül, mikor, hova, milyen közlekedési eszközzel, és a költségvonzata. A szülő aláírásával adja beleegyezését a részvételre.

Óvodavezető tájékoztatása:

Előzetesen szóban, a külső foglalkozás megkezdése előtt minimum egy nappal.

Nevelési időben szervezhető foglalkozások:

- Helyszíni foglalkozás
- Kirándulás, séta
- Színház, múzeum, kiállítás látogatás
- Sport programok
- Kulturális programok
  - Iskolalátogatás.

Az óvodavezető és a pedagógusok kötelessége:

A foglalkozásokhoz annyi kísérő óvodapedagógust, dajkát, vagy szülőt kell biztosítani, amennyi a program zavartalan lebonyolításához szükséges.

Gyermeklétszámnak megfelelően 10 gyermekenként minimum 1 fő.

A gyermekekkel - életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően - ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a foglalkozással együtt járó veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformát. Gondoskodni kell az elsősegélynyújtáshoz szükséges felszerelésről.

Telefonhasználat

Gyermekekkel való foglalkozás teljes idejében a dolgozó mobiltelefonját néma állapotban tarthatja magánál és csak kivételes, sürgős esetben használhatja. Gyermekek között munkaidejében mobiltelefonját magáncélú beszélgetésre sem a csoportszobában sem az udvaron nem használhatja. **A pedagógusok és nem pedagógus alkalmazottak a gyermekek között mobiltelefont nem használhatnak, nem telefonálhatnak.**

Kártérítési kötelezettség

A munkavállaló a munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik. Szándékos károkozás esetén a munkavállaló a teljes kárt köteles megtéríteni.

A munkavállaló vétkességére tekintet nélkül a teljes kárt köteles megtéríteni a visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett olyan dolgokban bekövetkezett hiány esetén, amelyeket állandóan őrizetben tart, kizárólagosan használ, vagy kezel, és azokat jegyzék vagy elismervény alapján vett át.

Amennyiben az intézménynél a kárt többen együttesen okozták, vétkességük, a megőrzésre átadott dolgokban a bekövetkezett hiány esetén pedig munkabérük arányában felelnek.

Amennyiben a kárt többen okozták, egyetemleges kötelezettségnek van helye. A kár összegének meghatározásánál a Munka törvénykönyve szabályozása az irányadó.

Az intézmény kártérítési felelőssége

Az intézmény a dolgozó ruházatában, (formaruha és védőruha) a munkavégzés folyamán bekövetkezett kárért felel, ha a kár a dolgozó munkahelyén a kötelező feladatellátás közben következett be.

Az intézmény valamennyi dolgozója felelős a berendezési, felszerelési tárgyak rendeltetésszerű használatáért, a gépek, eszközök, szakkönyvek, stb. megóvásáért.

A panaszkezelés

- Az intézményben folyó szakmai munkára, az alkalmazottak tevékenységére vonatkozó panaszok bejelentése történhet írásban, illetve lehetséges szóban elmondva.
- Ez utóbbi esetben jegyzőkönyvet kell felvenni a panaszostól, melyet a panasszal élő nagykorú felnőttnek kell ellenjegyeznie abban az esetben is, ha kiskorú gyermeke él a panasz lehetőségével.
- A panasz kivizsgálását az óvodavezető vagy az általa felkért személy, bizottság végzi, mely 15 napon belül lezárja vizsgálatát, jelentését átadva megbízójának.
- A panaszt tevő 15 napon belül, írásban, határozati formában kap választ a beadványára, szóbeli panaszára.
- Név nélküli bejelentéseket, névtelen levelek által felvetett panaszokat az intézmény nem vizsgál ki.

Az intézményben folytatható reklámtevékenység szabályai

Az intézményben, reklámozni csak az óvodavezető engedélyével szabad. Az engedélyeztetési kötelezettség a reklámozott termék, szolgáltatás jellegére, a reklám tartalmára, a reklámozás módszerére és a közzététel helyére egyaránt vonatkozik.

A reklám nem zavarhatja a pedagógiai munkát.

A reklámtevékenység engedélyeztetésének eljárásrendje:

- A reklámtevékenység engedélyezését írásban kell kérni.
- A vezető írásos engedélye után a megbeszélte feltételek szerint folytathatja a tevékenységet.

Az intézményi hirdetőtábla használatának szabályai:

- Az intézmény hirdető táblájára az óvodavezető engedélyével kitűzött reklámanyagok kerülhetnek.
- Csak a vezető aláírásával és intézményi pecséttel ellátott reklámanyag tehető ki.

Az intézményi vagyon és hasznosításának elvei, szabályai foglalkozási időben és azon kívül

Az intézmény helységeit, berendezéseit az óvodával jogviszonyban nem álló használhatja. Bizonyos eszközöket a szakmai feladatokra való felkészüléshez az óvodapedagógusok elvihetnek, de csak az óvodavezető engedélyével.

Kommunikációs és információs rend

Intézményen belül:

Szóbeli: az óvodavezető és helyettese folyamatosan, az óvodavezető és pedagógusok, nevelő és oktató munkát segítők értekezletek során, szükség esetén személyesen.

Írásban: beszámolók készítése, hirdető táblai hirdetmények útján.

A fenntartó és az intézmény között: intézmény vezetője, megbeszélés, egyeztetés és írásos beszámoló formájában.

Munkaruha juttatás

A munkaruha az intézmény költségvetésében meghatározott személyre lebontott keret, amennyiben a költségvetés lehetővé teszi.

A Munkaruha juttatásra jogosító munkakörök: óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka.

A védőruhát amennyiben elhasználódik, folyamatosan pótolni kell.

Védőruha juttatásra jogosító munkakörök: konyhai munkakörök.

A munkaruha és a védőruha juttatást az intézményi szabályzat határozza meg.

Munkahelyi étkezés

Az intézmény dolgozói számára az intézmény ebédet biztosít. Díját minden évben a fenntartó állapítja meg.

Az étkezési igényt a dolgozó hét elején kell jelezze az élelmezésvezető felé.

Adatkezelés, adatkérés

Az intézmény a gyermekek és az intézmény dolgozói adatát az adatkezelési szabályzat szerint kezeli. Ha a szülő vagy a törvényes képviselő a családi pótlékra jogosult nevét, lakóhelyét, tartózkodási helyét, telefonszámát nem adja meg az intézménynek, akkor a köznevelési intézmény ezeket az adatokat a családtámogatási ügyben eljáró hatóságtól szerzi be.

Záró rendelkezések

A szervezeti és működési szabályzat és a mellékletét képező szabályzatok, az intézmény valamennyi munkavállalójára, az intézményt használókra nézve kötelező érvényű.

Hatályba lépésének ideje: Óvodavezetői jóváhagyást követően azonnal. A szabályzat hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti az óvoda korábbi SZMSZ-e.

Érvényessége: óvodavezetői jóváhagyást követően, a kihirdetéstől visszavonásig.

Felülvizsgálata: Szükség esetén 2 évenként, illetve jogszabályváltozásnak megfelelően. A felülvizsgálat elvégzéséért az óvodavezető felelős.

Módosítása: az óvodavezető hatásköre,

- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról

Készítette: Az óvoda vezetője

Véleményezte: Az óvoda Szülői Szervezete

1. A Szervezeti és működés szabályzatot az óvoda nevelőtestülete fogadja el, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

2. A hatályba lépett működési szabályzatot meg kell ismertetni:

- az óvoda azon alkalmazottaival is, akik nem tagjai a nevelőtestületnek
- azokkal, a személyekkel akik kapcsolatba kerülnek az óvodával, meghatározott körben használják helyiségeit.

3. A szervezeti és működési szabályzatban foglalt rendelkezések megtartása az óvoda valamennyi alkalmazottjára nézve kötelező érvényű. Megszegése esetén az óvodavezető munkáltatói jogkörében intézkedhet.

A szervezeti és működési szabályzatban foglaltakról a szülőket is tájékoztatni kell.

Legitimáció

Az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát, a nevelőtestület 202. ....-án tartott határozatképes nevelőtestületi ülésén 100%-os igenlő szavazattal elfogadta.

Pilisszentkereszt, 2022.....

Somogyi Gáborné
óvodavezető

Nyilatkozatok:

A Szervezeti és Működési szabályzat elfogadása előtt véleményezési jogunkat gyakorolhattuk.

Pilisszentkereszt, 2022.....

.....

Szülői Szervezet vezetője

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselőtestülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzat módosítását elfogadta.
Pilisszentkereszt, 2022.....

.....

polgármester

Pilisszentkereszt Szlovák Önkormányzat képviselőtestülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatával egyetért.

Pilisszentkereszt, 2022.....

.....

elnök

Intézmény OM - azonosítója: 032883	Készítette: Somogyi Gáborné ..... <i>intézményvezető aláírás</i>
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	

